

CIVITTA

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2021- 2030 M. STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS

Pirmojo etapo ataskaita

2020 m. rugsėjo 15 d.

TURINYS

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS	4
LENTELIŲ SĄRAŠAS	7
SANTRUMPOS	8
ĮVADAS: PLUNGĖS RAJONO ISTORIJA IR UNIKALUMAS	9
PLUNGĖS R. SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO RENGIMO PROCESAS	10
1. PLUNGĖS R. SAVIVALDYBĖS TERITORIJA 2020 M.	12
2. PLUNGĖS R. SAV. AKTUALIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ	14
2.1 Aktualios strateginio planavimo dokumentų nuostatos.....	14
2.1.1 Tvari Europa iki 2030 metų (JT Darnaus vystymosi darbotvarkė).....	14
2.1.2 Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“	16
2.1.3 Nacionalinė pažangos programa 2021-2030 m.	16
2.1.4 Lietuvos respublikos teritorijos bendrasis planas 2030 m. (projektas).....	17
2.1.5 Telšių regiono plėtros planas 2014-2020 m.	20
2.2 Plungės r. sav. atskirų sektorių ilgalaikio planavimo dokumentų analizė.....	21
2.2.1 Plungės miesto darnaus judumo planas	21
2.2.2 Plungės miesto teritorijos bendrasis planas	22
2.2.3 Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas.....	24
2.2.4 Plungės rajono turizmo rinkodaros strategija 2015-2020 m.....	28
3. PLUNGĖS R. SAV. 2010-2020 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS.....	29
3.1 Prioritetų, tikslų, uždavinių tikslingumas ir aktualumas	30
3.1.1 Prioritetų įgyvendinimo vertinimas.....	30
3.1.2 Tikslų įgyvendinimas	31
3.1.3 Uždavinių vertinimas.....	36
3.2 Priemonių įgyvendymo, planuotų rezultatų pasiekimo bei poveikio vertinimas	43
3.3 Strateginio plėtros plano 2010-2020 m. įgyvendinimo vertinimo išvados.....	44
4. PLUNGĖS R. SAV. APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ	46
4.1 Sektorinė oficialių informacijos šaltinių analizė.....	46
4.1.1 Demografinės būklės ir raidos tendencijos.....	46
4.1.2 Socialinės būklės ir raidos tendencijos	48
4.1.3 Švietimo būklės ir raidos tendencijos	53
4.1.4 Kultūros būklės ir raidos tendencijos.....	56
4.1.5 Ekonominės būklės ir raidos tendencijos	58
4.1.6 Turizmo būklės ir raidos tendencijos	60
4.2 Aplinkos ir infrastruktūros išteklių analizė.....	62

4.2.1	Materialinė techninė bazė	62
4.2.2	Gamtiniai ir biologiniai Ištekliai	64
4.2.3	Susisiekimo sistema.....	65
4.2.4	Inžinerinė infrastruktūra	67
4.3	Finansinių išteklių analizė	69
4.4	Urbanistinės plėtros/viešųjų erdvių vystymosi gairių įvertinimas.....	70
4.5	Įvaizdžio rinkodaros priemonių įvertinimas.....	71
5.	STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS	74
PRIEDAS NR. 1.	DARBO GRUPIŲ IR STRATEGINIO PLANAVIMO KOMISIJOS SUDĖTIS.....	76
PRIEDAS NR. 2.	DETALUS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	81
PRIEDAS NR. 3:	DETALI EKONOMINĖ SPECIALIZACIJA	83
PRIEDAS NR. 4.	DUOMENŲ SKYDELIS	84

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

Pav. 1: 2021-2030 m. strateginio plėtros plano rengimo etapai	10
Pav. 2: Plungės r. sav. SPP rengimo procesas	11
Pav. 3: Lietuvos savivaldybių žemėlapis.....	12
Pav. 4: Plungės r. sav. seniūnijos ir gyventojų skaičius jose.....	13
Pav. 5: Aktualių strateginio planavimo dokumentų hierarchija	14
Pav. 6: Jungtinių tautų darnaus vystymosi tikslai 2030 metams	15
Pav. 7: 3 pagrindinės pažangos sritys	16
Pav. 8: Horizontalieji tikslų įgyvendinimo principai	17
Pav. 9: Urbanistinių centrų kategorijos.....	18
Pav. 10: Paslaugų poreikis urbanistiniuose centruose.....	19
Pav. 11: Plungės rajono vietovių hierarchija.....	25
Pav. 12: Tikslų įgyvendinimas pagal prioritetą.....	36
Pav. 13: Uždavinių įgyvendinimo vertinimas	43
Pav. 14: Priemonių įgyvendinimas	43
Pav. 15: Priemonių įgyvendinimas pagal tikslus	44
Pav. 16: Gyventojų skaičius metų pradžioje, 2011-2020 m., tūkst.....	46
Pav. 17: Gyventojų skaičiaus pasikeitimas, 2011-2019 m., %.....	46
Pav. 18: Natūrali gyventojų kaita, 2010-2019 m., asmenys.....	46
Pav. 19: Vidinė ir tarptautinė migracija 2010 m. ir 2019 m., asmenys	47
Pav. 20: Neto vidaus migracija, 2011-2019 m., asmenys	47
Pav. 21: Medianinis gyventojų amžius 2011-2019 m., metai	47
Pav. 22: Nuolatinių gyventojų amžiaus struktūra, 2011 m., 2015 m., 2020 m.....	48
Pav. 23: Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, 2011-2019 m., metai.....	48
Pav. 24: Gydytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyv., 2010-2019 m., vnt.....	49
Pav. 25: Lovų ligoninėse skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyv., 2010-2019 m., vnt.....	49
Pav. 26: Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100 gyv., 2010-2018 m., vnt.....	49
Pav. 27: Užregistruotų susirgimų skaičius, tenkantis 1000 gyv., 2011-2019 m., vnt.....	49
Pav. 28: Nusikaltimų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyv., 2010-2019 m., vnt	50
Pav. 29: Nepilnamečių padarytų nusikaltimų skaičius, 2010-2019 m., vnt	50
Pav. 30: Policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyv., 2010-2019 m., vnt	50
Pav. 31: Kelių eismo įvykių skaičius, 2010-2019 m., vnt	50
Pav. 32: Kelių eismo įvykiuose sužeistų asmenų skaičius, 2010-2019 m., vnt.....	51
Pav. 33: Kelių eismo įvykiuose žuvusių asmenų skaičius, 2010-2019 m., vnt.....	51
Pav. 34: Socialinės rizikos šeimų skaičius, 2010-2018 m., vnt	51

Pav. 35: Vaikų socialinės rizikos šeimose skaičius, 2010-2018 m., vnt	51
Pav. 36: Užregistruoti pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje, 2012-2019M.,vnt	52
Pav. 37: Pranešimai apie Smurtą prieš vaikus artimoje aplinkoje, 2019 m., vnt	52
Pav. 38: Vaikų, kuriems nustatyta globa, per metus, 2010-2019 m., vnt	52
Pav. 39: Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, 2010-2019 m., vnt	52
Pav. 40: Šeimų nuomojančių ir laukiančių socialinio būsto skaičius, 2019 m., vnt.....	53
Pav. 41: Mokyklų skaičius, 2014-2018 m., vnt.....	53
Pav. 42: Mokinių skaičius, 2014-2018 m., vnt.....	54
Pav. 43: Vidutinis mokinių skaičius klasės komplekte, 2014-2018 m., vnt.....	54
Pav. 44: Kompiuterių skaičius 100 mokinių, 2014-2018 m., vnt.....	54
Pav. 45: 1 mokiniui tenkanti mokyklos ploto dalis, 2014-2018 m., m2	54
Pav. 46: Mokinių skaičius, tenkantis vienam pedagogui, 2014-2018 m., vnt.....	55
Pav. 47: Naujų mokytojų dalis, 2014-2018 m., %	55
Pav. 48: Bendri brandos egzaminų rezultatai, 2014-2019 m.....	55
Pav. 49: Matematikos egzaminų rezultatai, 2014-2019 m.....	55
Pav. 50: Anglų kalbos egzaminų rezultatai, 2014-2019 m.....	56
Pav. 51: Kultūros centrų skaičius, tenkantis 1000 gyv., 2010-2019 m., vnt.....	56
Pav. 52: Kultūros centrų dalyvių skaičius, 2010-2019 m., vnt	56
Pav. 53: Meno mėgėjų kolektyvų skaičius tenkantis 1000 gyv., 2010-2019 m., vnt.	57
Pav. 54: Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius, 2010-2018 m., vnt	57
Pav. 55: Laikraščių metinis tiražas, tūkst., 2010-2019 m., vnt	57
Pav. 56: Telšių apskritys BVP, 2010-2018 m.	58
Pav. 57: Pridėtinė vertė pagal veiklos vykdymo vietą, 2018 m., mln. eur	58
Pav. 58: Ekonominė specializacija, 2018 m.....	58
Pav. 59: Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, 2010-2018 m., EUR	58
Pav. 60: Materialinės investicijos vienam gyventojui, 2010-2018 m., EUR	59
Pav. 61: Veikiantys ūkio subjektai, tenkantys 1000 gyventojų, 2010-2020 m., vnt.....	59
Pav. 62: Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyv., 2010-2020 m.....	59
Pav. 63: Darbuotojų skaičius pagal įmonės dydį, 2019 m., vnt.....	59
Pav. 64: Nedarbo lygis, 2010-2019 m., %.....	60
Pav. 65: Vidutinis darbo užmokestis bruto, 2010-2018 m., EUR	60
Pav. 66: Turizmo informacijos centrų lankytojų skaičius, tūkst., 2012-2019 m.....	60
Pav. 67: Muziejų lankytojų skaičius, 2010-2019 m., tūkst.	60
Pav. 68: Apgyvandinimo įstaigų skaičius, 2012-2018 m., vnt	61
Pav. 69: Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose, 2012-2019 m., vnt.....	61
Pav. 70: Užsienio turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose, 2012-2019 m., vnt.....	61

Pav. 71: Gyventojų tankis 2020 m. pradžioje, gyv/km ² , be 6 didžiausių miestų, Visagino r. sav. ir Palangos r. sav.	62
Pav. 72: Žemės fondo pasiskirstymas pagal tikslinę žemės naudojimo paskirtį, 2019 m., %	62
Pav. 73: Žemės pasiskirstymas pagal miestelius, 2019 m.	63
Pav. 74: Plungės r. kelių tinklo dangų rodikliai, 2015-2019 m., km.	66
Pav. 75: Kelių ilgio dalis pagal dangą, 2019 m., %.....	66
Pav. 76: Dviračių takų ilgis, 2010-2018 m., km	66
Pav. 77: Savivaldybės biudžeto pajamos pagal sritį, 2019 m., mln. Eur	69
Pav. 78: Savivaldybės biudžeto pajamos, 2010-2019 m., mln. Eur.....	69
Pav. 79: Savivaldybės išlaidos pagal sritį, 2019 m., mln. Eur	69
Pav. 80: Savivaldybės biudžeto išlaidos ir perteklius, 2010-2019 m., mln. Eur	70
Pav. 81: Savivaldybės/miesto įvaizdžio vertinimo aspektai.....	72
Pav. 82: Ekonominė specializacija, 2018 m.....	83

LENTELIŲ SĄRAŠAS

Lent. 1: Lokalių regionų centrų teritorinė regioninė politika.....	19
Lent. 2: Telšių regiono plėtros plano 2014-2020 m. prioritetai, tikslai ir uždaviniai	20
Lent. 3: Esminiai susisiekimo sistemos principai	21
Lent. 4: Urbanistinės plėtros sprendiniai	22
Lent. 5: Socialinės–ekonominės aplinkos sprendiniai.....	23
Lent. 6: Socialinės–ekonominės aplinkos sprendiniai.....	25
Lent. 7: Koreaguojami Plungės r. sav. teritorijos bendrojo plano sprendiniai.....	26
Lent. 8: 2010-2020 m. SPP prioritetai, tikslai, uždaviniai ir priemonės	30
Lent. 9: Prioritetų įgyvendinimo vertinimas	30
Lent. 10: 2010-2020 m. Strateginio plėtros plano tikslai	31
Lent. 11: I prioriteto: rajono infrastruktūros tikslų rodiklių vertinimas.....	32
Lent. 12: II prioriteto: žmogiškųjų išteklių tikslų įgyvendinimo rodikliai	34
Lent. 13: III prioriteto: ekonominės aplinkos tikslų įgyvendinimo rodikliai.....	35
Lent. 14: Uždavinių įgyvendinimo vertinimas.....	36
Lent. 15: Strateginio planavimo komisijos sudėtis	76
Lent. 16: Plungės rajono aplinkos ir infrastruktūros darbo grupė	77
Lent. 17: Plungės rajono gyventojų gerovės klausimų darbo grupė.....	78
Lent. 18: Ekonomikos klausimų darbo grupė.....	79
Lent. 19: I prioriteto priemonių įgyvendinimo vertinimas.....	81
Lent. 20: II prioriteto priemonių įgyvendinimo vertinimas.....	82
Lent. 21: III prioriteto priemonių įgyvendinimo vertinimas.....	82

SANTRUMPOS

ES	Europos Sąjunga
JT	Jungtinės Tautos
LR	Lietuvos Respublika
Paslaugų teikėjas	UAB „Civitta“, atviro viešojo konkurso „Plungės r. savivaldybės strateginio plėtros plano parengimo paslaugos“ laimėtojas
Plungės r. savivaldybė, Plungės r. sav., Savivaldybė	Plungės rajono savivaldybė
SPP	Strateginis plėtros planas
SVV	Smulkus ir vidutinis verslas
TIC	Turizmo informacijos centras

ĮVADAS: PLUNGĖS RAJONO ISTORIJA IR UNIKALUMAS

Plungės rajonas (toliau – Plungės r.) – teritorija Šiaurės Vakarų Lietuvoje, Žemaitijoje, Telšių apskrityje. Plungės r. sav. centras – Plungės miestas.

Pasak istorinių šaltinių, tose vietose, kur įsikūrusi Plungė, žmonių gyventa dar V–I a. prieš Kristų. 1567 m. ji paminima kaip miestelis, o nuo 1570 m. tampa tuometinio Godingos valsčiaus centru su visomis administracinėmis funkcijomis. Nuo to laiko sparčiau ėmęs augti miestelis 1792 m. sausio 13 d. gauna Magdeburgo teises¹.

Plungės miesto ir rajono urbanistiniams ir kultūriniais vystymaisi didelę įtaką turėjo XIX a. pradžioje Plungę valdę grafai Zubovai ir kunigaikščiai Oginskiai. Jų valdymo laikais Plungėje pastatyti architektūriniai objektai galėtų papuošti bet kurį miestą: pilaitė–laikrodinė, Florencijoje XIV a. pastatytų Vecchio rūmų imitacija bei neorenesansinio ir neogotikos stiliaus Mykolo Oginskio dvaro ansamblio pastatai, pradėta naujos bažnyčios statyba. Visuomeninių ir konfesinių organizacijų dėka Plungės mieste virė aktyvus kultūrinis plungiškių gyvenimas ir veikla².

Ilgą laikotarpį Plungės ekonomikos variklis buvo linų pluošto ir medvilnės fabrikas „Kučinskis – Pabedinskiai“, žydų verslai ir amatai bei vietos žemaičių žemės ūkio produkcija. XX a. Plungėje buvo įkurta stambių aukšto lygio produkciją gaminančių įmonių atstovaujančių įvairioms pramonės šakoms: lengvajai pramonei priklausantis linų verpimo ir audimo fabrikas „Linų audiniai“, chemijos pramonei – dirbtinių odų gamykla ir kt. Tačiau 1990 m. metais Lietuvai paskelbus nepriklausomybę ir pasikeitus ekonominėms sąlygoms didelė dalis šių įstaigų nutraukė savo egzistavimą, kūrėsi nauji verslai³.

Plungės r. išsiskiria gamtinėmis sąlygomis. Didžioji rajono dalis yra Žemaičių aukštumoje, vakaruose paviršius leidžiasi link Pajūrio žemumos. Per rajoną teka Minija su intakais Sausdravu, Babrungu. Kadangi rajonas yra vakariniuose Žemaičių aukštumos šlaituose, jis vienas drėgniausių Lietuvoje. Plungės r. driekiasi Žemaitijos nacionalinis parkas – svarbi Lietuvos gamtos vertybė. Čia telkšo didžiausias Žemaitijoje Platelių ežeras, kurio reginys neatsiejamas be Platelių ežero salų.

Plungės r. tampa vis patrauklesniu Lietuvos vietinio turizmo centru. Keliautojus traukia ne tik Žemaitijos nacionalinis parkas, bet ir Plungės dvaro sodybos ansamblis, kurį sudaro dešimt išlikusių XIX a. pastatų ir statinių bei kuriame veikia Žemaičių dailės muziejus, rašytojos Žemaitės memorialinis muziejus, šaltojo karo ekspozicija, įkurta buvusioje sovietinės armijos požeminėje termobranduolinių raketų paleidimo aikštelėje, unikalūs energetinių labirintų ir geometrinių figūrų parkas.

Taigi Plungės r. pasižymi vertingais gamtiniais ir kultūriniais ištekliais, įdomia istorine praeitimi, aktyvia gyventojų kultūrine veikla, augančia pramone. Tačiau Savivaldybė jaučia išorinės aplinkos iššūkius: didėjanti konkurencinė kova dėl jaunų ir talentingų gyventojų bei investicijų, auganti emigracija, poreikis užtikrinti tvarų rajono vystymąsi ir gerovės augimą. Dėl šių priežasčių aiški ir nuosekli ilgalaikė Plungės r. sav. plėtros strategija 2021–2030 m. turi svarbų vaidmenį, nustatant rajono plėtros kryptis bei prioritetus ateinančiam dešimtmečiui, sudarant sąlygas investicijų pritraukimui ir efektyviam panaudojimui bei užtikrinant gyventojams gerovę.

¹ Plungės r. sav. informacija, www.plunge.lt

² Plungės r. sav. informacija, www.plunge.lt

³ Plungės r. sav. informacija, www.plunge.lt

PLUNGĖS R. SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO RENGIMO PROCESAS

Plungės r. savivaldybės strateginis plėtros planas (toliau – SPP, strateginis plėtros planas) yra ilgojo laikotarpio planavimo dokumentas, skirtas aplinkos, socialinei ir ekonominei raidai savivaldybės teritorijoje numatyti. Strateginis plėtros planas rengiamas atsižvelgiant į valstybės ir regioninio lygmens teritorijų ir strateginio planavimo dokumentus.

Strateginio plėtros plano tikslas – užtikrinti efektyvų, racionalų ir skaidrų Plungės rajono savivaldybės funkcijų vykdymą, tobulinti strateginio planavimo procesą, leidžiantį pagerinti savivaldybės veiklos planavimą. Rengiant planą identifikavus savivaldybės stiprybes, galimybes, silpnybes ir grėsmes galima nustatyti savivaldybės vietą ir vaidmenį regiono, šalies ir tarptautiniame kontekste. Taip pat suformuluojamos plėtros perspektyvos tam, kad būtų tikslingiausiai ir efektyviausiai panaudoti turimi ir planuojami gauti finansiniai, materialiniai ir darbo ištekliai numatytiems tikslams pasiekti. Plungės r. sav. strateginis plėtros planas bus naudingas Plungės r. sav. bendruomenei, įmonėms, visuomeninėms organizacijoms ir kitiems rajone veikiančioms subjektams.

SPP RENGIMO ETAPAI | Strateginio plėtros plano rengimas susideda iš trijų etapų:

- I. Plungės r. sav. 2010-2020 m. strateginio plėtros plano poveikio ir esamos situacijos analizė;
- II. Plungės r. sav. vystymosi vizijos, prioritetų, tikslų ir vystymosi kryptių suformavimas;
- III. Plungės r. sav. strateginio plėtros plano įgyvendinimo veiksmų plano parengimas.

Strateginio plėtros plano rengimo etapai ir etapų veiklos yra pavaizduoti Pav. 1.

Planuojama, jog parengtas Plungės r. sav. SPP bus pristatytas Savivaldybės tarybos posėdyje 2020 m. gruodžio pabaigoje.

I etapo ataskaitoje (šis dokumentas) pateikiami I etapo veiklų rezultatai.

PAV. 1: 2021-2030 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO RENGIMO ETAPAI

Šaltinis: sudaryta autorių

SPP RENGIMO PROCESAS | SPP rengti suformuotos trys darbo grupės:

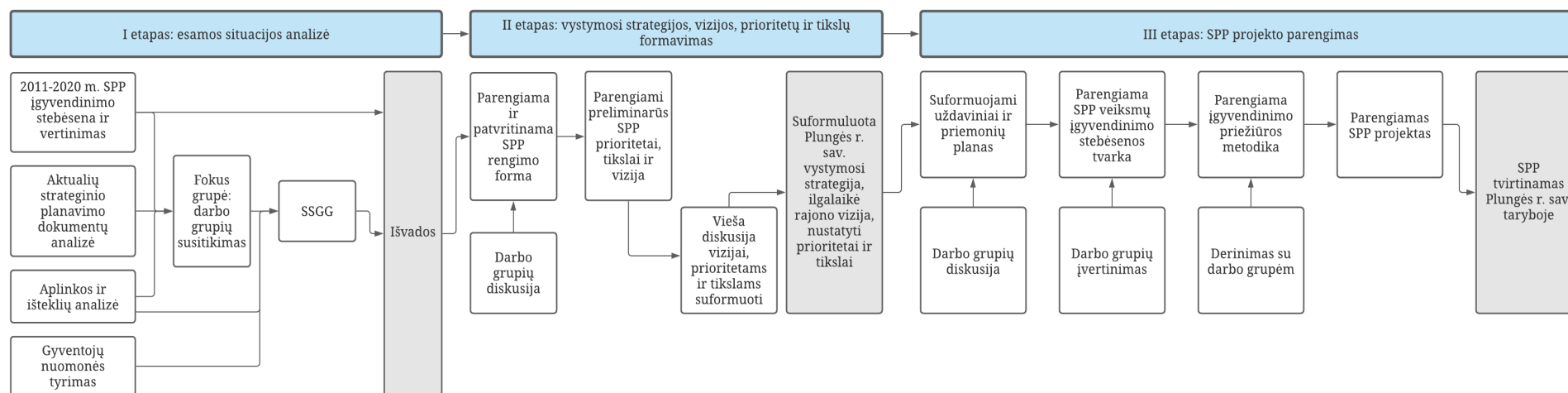
- 1) Plungės r. aplinkos ir infrastruktūros darbo grupė;
- 2) Plungės r. gyventojų gerovės klausimų darbo grupė;
- 3) Plungės r. ekonomikos klausimų darbo grupė.

Savivaldybės strateginio planavimo komisija atsakinga už SPP rengimo proceso priežiūrą ir kokybės kontrolę.

Darbo grupių ir Savivaldybės strateginio planavimo komisijos sudėtis pateikta Priede Nr. 1.

SPP rengimo procesas pavaizduotas Pav. 2.

PAV. 2: PLUNGĖS R. SAV. SPP RENGIMO PROCESAS

Šaltinis: sudaryta autorių

Vykdamas SPP rengimo veiklas, buvo laikomasi nuostatos, kad UAB „Civitta“, kaip Paslaugų teikėjas, atsako už proceso organizavimą ir koordinavimą, ekspertai moderuoja darbo grupių darbą ir teikia pasiūlymus, tačiau UAB „Civitta“ teikiami pasiūlymai yra rekomendacinio pobūdžio, o galutinė SPP redakcija priklauso nuo Plungės rajono savivaldybės, komisijų, darbo grupių ir interesų grupių atstovų bendrai priimtų sprendimų.

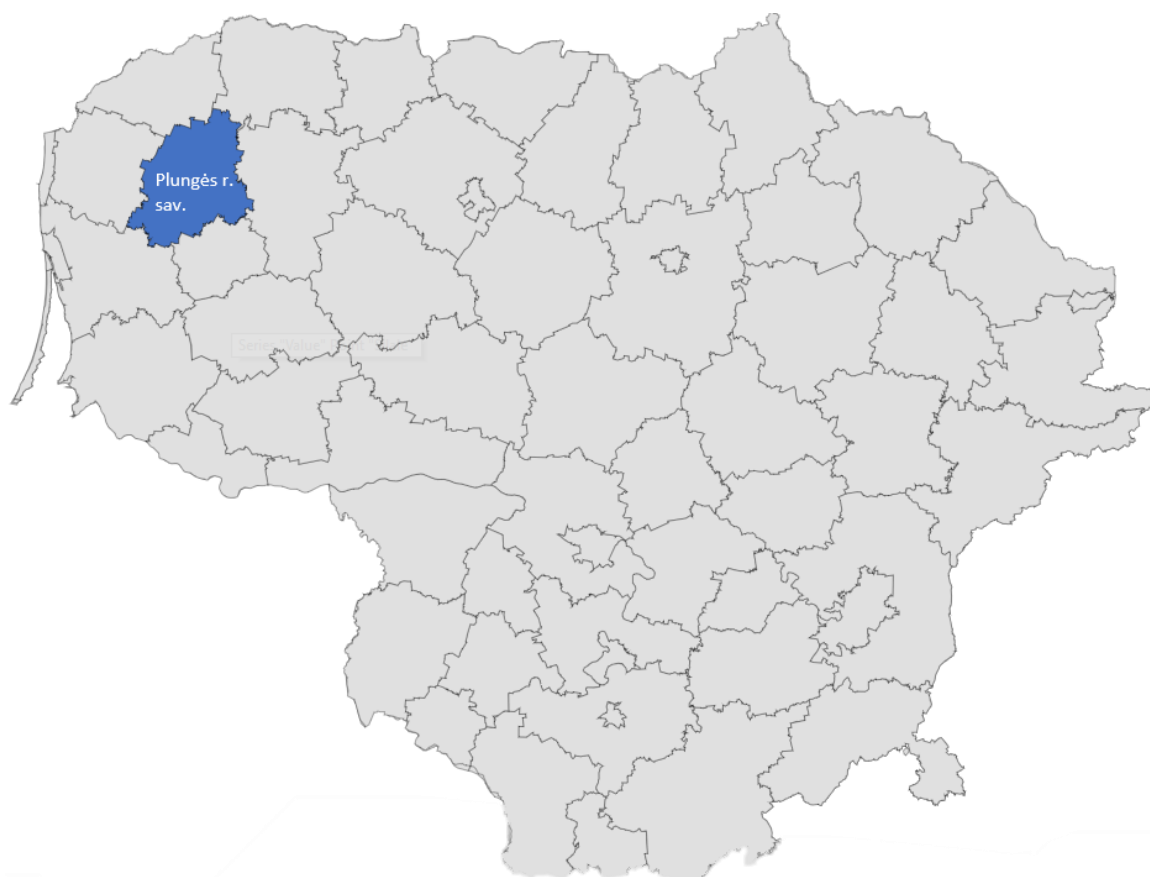
1. PLUNGĖS R. SAVIVALDYBĖS TERITORIJA 2020 M.

Plungės rajonas įsikūręs Lietuvos šiaurės vakaruose, Telšių apskrityje, kuriai priklauso didžioji Žemaitijos etnografinio krašto dalis (vakaruose apskritis ribojasi su Klaipėdos, pietuose – su Tauragės, pietryčiuose – su Kauno ir rytuose – su Šiaulių apskritimi).

Plungės r. ribojasi su Telšių apskritimi priklausančiomis savivaldybėmis: Mažeikių rajono savivaldybe, Telšių rajono savivaldybe, Rietavo savivaldybe ir Klaipėdos apskritimi priklausančiomis savivaldybėmis: Klaipėdos rajono savivaldybe, Skuodo rajono savivaldybe, Kretingos rajono savivaldybe (Pav. 3).

2020 m. pradžioje Plungės r. savivaldybėje gyveno 32 991 asmuo. Pagal gyventojų skaičių Plungės r. sav. užima 24 vietą Lietuvoje, 3 vietą apskrityje. 2011 m. duomenimis Plungės r. savivaldybės gyventojų tautinę sudėtį sudarė: 98,54% lietuvių, 0,51% rusų, 0,11% ukrainiečių, 0,84% kitų tautybių žmonės. Savivaldybės plotas – 1 105 km². Pagal plotą Plungės r. savivaldybė užima 35 vietą Lietuvoje, 3 vietą apskrityje bei priklauso vidutinio dydžio savivaldybėms⁴.

PAV. 3: LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ŽEMĖLAPIS

Šaltinis: Bing žemėlapis

SENIŪNIJOS | Plungės r. savivaldybę sudaro 11 seniūnijų. Pav. 4 parodo gyventojų skaičių seniūnijose, Plungės r. savivaldybės ir 2011 m. gyventojų surašymo duomenimis.

⁴ Šaltinis: statistikos departamentas.

PAV. 4: PLUNGĖS R. SAV. SENIŪNIJOS IR GYVENTOJŲ SKAIČIUS JOSE

SENIŪNIJA	GYVENTOJŲ SKAIČIUS	METAI
Alsėdžių sen.	1 347	2017
Babruno sen.	2 490	2011
Kulių sen.	1 148	2017
Nausodžio sen.	4 070	2019
Paukštakių sen.	1 179	2011
Platelė sen.	1 989	2019
Plungės miesto sen.	19 461	2017
Stalgėnų sen.	940	2020
Šateikių sen.	2 233	2011
Žemaičių Kalvarijos sen.	1 970	2011
Žlibinų sen.	1 395	2018

Šaltinis: Plungės r. savivaldybė, www.plunge.lt ir 2011 m. gyventojų surašymas

Rajone yra vienas miestas – Plungė, 4 miesteliai: Alsėdžiai, Kuliai, Platelė ir Žemaičių Kalvarija, 206 kaimai. Didžiausios seniūnijos (remiantis naujausiais prieinamais duomenimis) pagal gyventojų skaičių: Plungės miestas (19 461), Nausodžio (4 070), Babruno (2 490), Šateikių (2 233). Mažiausia – Stalgėnų seniūnija (940).

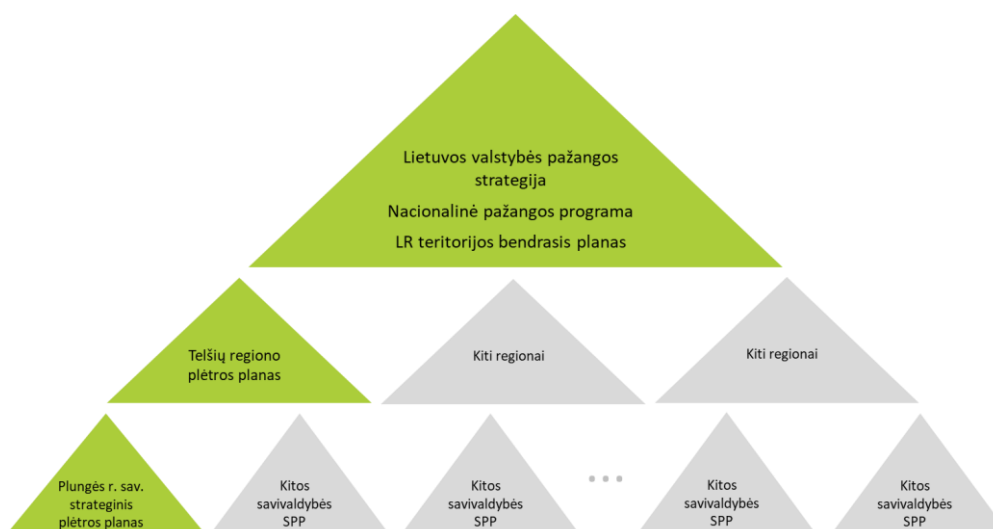
2. PLUNGĖS R. SAV. AKTUALIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ

2.1 AKTUALIOS STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ NUOSTATOS

Rengiant 2021-2030 m. Plungės r. savivaldybės SPP, atsižvelgta į kitus aktualius ES, šalies, regiono, sektorinius ir kitus ilgalaikio planavimo dokumentus. Aktualūs dokumentai buvo atrinkti, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų patvirtinimo“⁵, taip pat kitų savivaldybių bei viešojo sektoriaus organizacijų ilgo laikotarpio strateginio planų rengimo gerąją praktiką. Atlikus dokumentų analizę identifikuotos Plungės r. sav. SPP įtakos galinčios turėti dokumentų nuostatos.

Aktualių strateginio planavimo dokumentų sąrašas bei jų tarpusavio hierarchija pateikta Pav. 5.

PAV. 5: AKTUALIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ HIERARCHIJA

Šaltinis: sudaryta autorių

2.1.1 TVARI EUROPA IKI 2030 METŲ (JT DARNAUS VYSTYMOSI DARBOTVARKĖ)

DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLAI | 2015 m. Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje viso pasaulio šalys pasirašė „Darnaus vystymosi darbotvarkę 2030 m.“ ir įsipareigojo siekti 17 darnaus vystymosi tikslų⁶. ES šalys buvo vienos svarbiausių Jungtinių Tautų darbotvarkės varomųjų jėgų, visos ES šalys įsipareigojo visapusiškai įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarkę 2030 m. Darnaus vystymosi tikslais remiasi valstybinio lygmens strateginio planavimo dokumentai.

Darbotvarkėje minimo darnaus vystymosi esmė – pakelti žmonių gyvenimo lygį, suteikiant jiems realių pasirinkimo galimybių, sudarant reikiamas sąlygas, skleidžiant žinias ir geriau informuojant visuomenės narius. Esminis Darnaus vystymosi darbotvarkės 2030 principas yra „nepalikti nei vieno nuošalyje“ – tikslai bus laikomi pasiektais tik tada, kai jie bus pasiekti visose šalyse ir visoms visuomenės grupėms. Darbotvarkėje taip pat pabrėžiama, kad turėtume „gyventi gerai pagal savo planetos išgales“, sumaniau naudoti išteklius ir pasitelkti šiuolaikišką ekonomiką, naudingą mūsų sveikatai ir gerovei. Pav. 6 nurodyti JT Darnaus vystymosi darbotvarkės tikslai, kurių įsipareigojo siekti valstybės. Darnaus vystymosi darbotvarkės

⁵LR Vyriausybės nutarimas „Dėl strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų patvirtinimo“, registracijos data 2014 m. gruodžio 15 d., Nr. 14-11966(2)

⁶ „Tvari Europa iki 2030 m.“, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2019 m.

2030 preambulė pabrėžia penkis esminius naujosios vystymosi darbotvarkės elementus, į kuriuos bus nukreipti veiksmai (angl. vadinami 5Ps – *people, planet, prosperity, peace, partnership*).

PAV. 6: JUNGTINIŲ TAUTŲ DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLAI 2030 METAMS

1. Skurdo įveikimas
2. Bado panaikinimas
3. Gera sveikata ir gerovė
4. Kokybiškas švietimas
5. Lyčių lygybė
6. Švarus vanduo ir higiena
7. Įperkama ir švari energija
8. Deramas darbas ir ekonominis augimas
9. Pramonė, inovacijos ir infrastruktūra
10. Mažesnė nelygybė
11. Tvarūs miestai ir bendruomenės
12. Atsakingas vartojimas ir gamyba
13. Klimato politikos veiksmai
14. Gyvybė vandenyse
15. Gyvybė žemėje
16. Taika, teisingumas ir stiprios institucijos
17. Partnerystė siekiant tikslų

2.1.2 LIETUVOS PAŽANGOS STRATEGIJA „LIETUVA 2030“

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ – tai valstybės vizija ir raidos prioritetai bei jų įgyvendinimo kryptys iki 2030 metų. Tai pagrindinis valstybės ilgos trukmės planavimo dokumentas, kuriuo turi būti vadovaujamasi priimant strateginius sprendimus ir rengiant valstybės planus ar programas.

„Lietuva 2030“ – Lietuvos ateities vizija, kurios pagrindas – bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų ir aktyvių piliečių idėjos, kaip paversti Lietuvą sėkminga. Strategija parengta žmonių siūlymais ir mintimis. Strategija buvo grindžiama remiantis darnaus vystymosi principais bei Lietuvos valstybės ir visuomenės vystymosi materialiais ir nematerialiais išteklių.

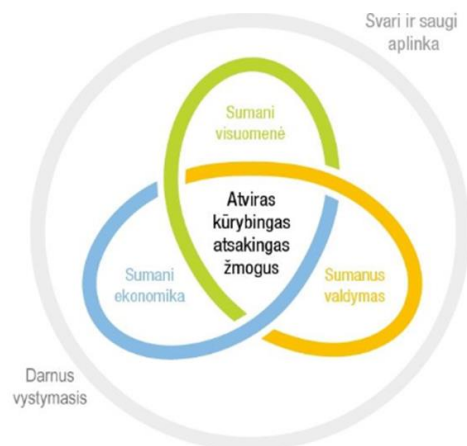
PAŽANGOS SRITYS | Yra išskiriamos 3 esminės pažangos sritys: (1) sumani visuomenė, (2) sumani ekonomika, (3) sumanus valdymas. Pokyčiai šiose srityse įtvirtins pažangos vertybes ir remsis darnaus vystymosi principais. Pažangos vertybės taps sąmoningu žmogaus siekiu kiekvienoje iš pažangos sričių, o viešosios politikos srityje – svarbiausiu vertinimo kriterijumi priimant strateginius sprendimus.

PAV. 7: 3 PAGRINDINĖS PAŽANGOS SRITYS

SUMANI VISUOMENĖ – laiminga visuomenė, kuri yra kiekvieno piliečio idėjoms, naujovėms ir iššūkiams atvira, solidari, savivaldi ir politiškai brandi.

SUMANI EKONOMIKA – lanksti ir gebanti konkuruoti pasaulyje, aukštą pridėtinę vertę kurianti ekonomika, grindžiama žiniomis, inovacijomis, verslumu ir socialiniu atsakingumu bei „žaliuoju“ augimu.

SUMANUS VALDYMAS – atviras ir skatinantis dalyvauti, rezultatyvus, atitinkantis visuomenės poreikius ir užtikrinantis gero kokybės paslaugas valdymas, kompetentinga ir priimanti kryptingus strateginius sprendimus valdžia.

Šaltinis: Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, www.lietuva2030.lt

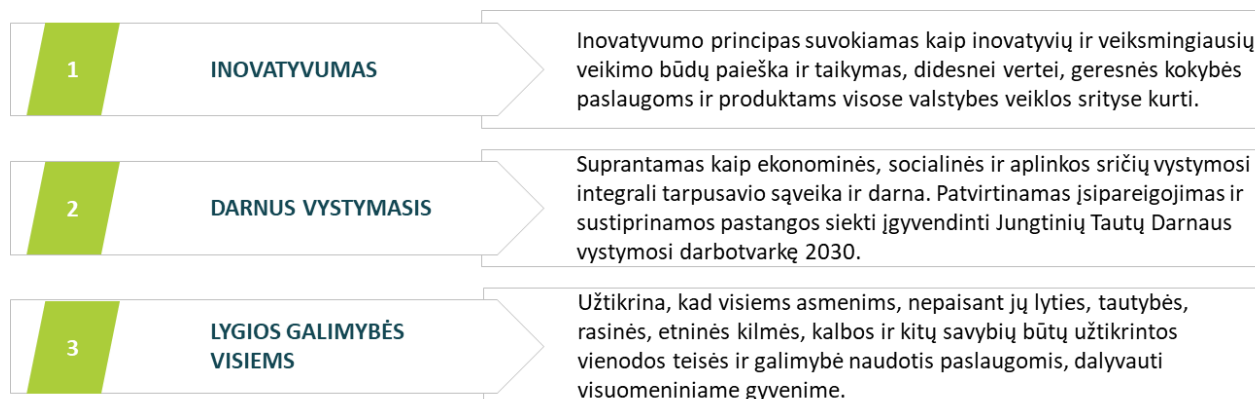
2.1.3 NACIONALINĖ PAŽANGOS PROGRAMA 2021-2030 M.

Nacionalinės pažangos programos 2021-2030 m. paskirtis – nustatyti pagrindinius ateinantį dešimtmetį valstybėje siekiamus pokyčius, užtikrinančius pažangą socialinėje, ekonominėje, aplinkos ir saugumo srityse.

Nacionalinės pažangos programos rengimą koordinuoja Vyriausybės kanceliarija kartu su Finansų ministerija. Į rengimo procesą įtrauktos visos ministerijos, LR Prezidento kanceliarija, Seimas, visuomeninės organizacijos, Vyriausybės socialiniai ir ekonominiai partneriai, akademinė bendruomenė.

HORIZONTALIEJI PRINCIPAI | Nacionalinės pažangos programoje nustatyti trys horizontalieji principai: (1) inovatyvumas, (2) darnus vystymasis, (3) lygios galimybės visiems. (Pav. 8) Jais bus siekiama nuosekliai formuoti visuomenės pažangai svarbias vertybes ir skatinti norimus požiūrio ir elgsenos pokyčius. Horizontalieji principai taikomi įgyvendinant visus Nacionalinės pažangos programos uždavinių įgyvendinimo žingsnius.

PAV. 8: HORIZONTALIEJI TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI

Šaltinis: Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtas „2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas“

STRATEGINIAI TIKSLAI | Siekiant įveikti Lietuvos iššūkius ir problemas, Nacionalinės pažangos programoje įvardinti 10 ateinančio dešimtmečio strateginių tikslų. Strateginiams tikslams ir uždaviniams numatyti poveikio rodikliai su konkrečiomis siektinomis reikšmėmis. Strateginiai tikslai:

1. **Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos augimo** ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą;
2. **Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį;**
3. **Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą**, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams;
4. **Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą;**
5. **Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį sujungiamumą;**
6. **Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną**, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui;
7. **Tvariai ir subalansuotai plėtoti regionus, mažinant regionų netolygumus;**
8. **Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą;**
9. **Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora;**
10. **Stiprinti nacionalinį saugumą.**

Nacionalinės pažangos programos tikslai turėtų būti atspindimi ir žemesnio lygio strateginio planavimo dokumentuose, įskaitant regionų ir savivaldybių strateginio planavimo dokumentus.

2.1.4 LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS 2030 M. (PROJEKTAS)

Naujasis LR teritorijos bendrasis planas 2030 yra erdvinio teritorijų planavimo dokumentas, nustatantis teritorijos erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus, užtikrinantis Lietuvoje galiojančių ir kuriamų strateginių planavimo dokumentų, turinčių erdvinę (teritorinę) išraišką, suderinamumą.

Naujasis LR teritorijos bendrasis planas yra sistema, užtikrinanti visų šalies strategijų erdvinį integralumą bei įrankis kokybiškai suderinti įvairias šalyje vykdomas veiklas – verslo, žemės ūkio, turizmo, rekreacijos, aplinkos ir kultūros paveldo apsaugos, infrastruktūros. Bendrasis Lietuvos planas, tikimasi, taps pagrindiniu šalies vystymosi dokumentu, kurio suformuluoti sprendiniai galios iki 2030 m., o pasiūlyta vizija – net iki 2050 m. Sprendiniai yra ypač svarbūs ir siekiant Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų, kuriems pasiekti kiekviena šalis turi pati numatyti tam tikras priemones.

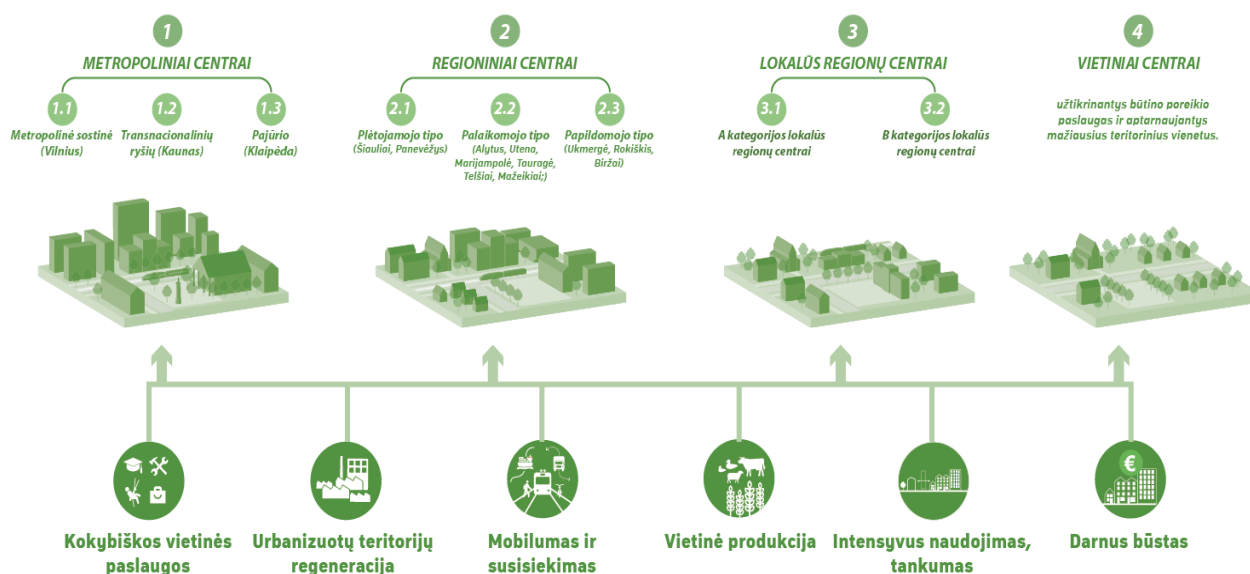
Šis projektas yra įtrauktas į Strateginių projektų portfelį, kuriame yra prioritetingi visų ministerijų darbai.

PAGRINDINĖS KRYPTYS | Bendrajame plane apibrėžtos pagrindinės kryptys, kurios leis transformuoti Lietuvos ekonomiką į tvarią, inovatyvią ir aukštą pridėtinę vertę kuriančią ekonomiką, konkurencingą tarptautiniu ir nacionaliniu mastu:

1. **Skaitmeninės ekonomikos ir verslo vystymas** – verslo ir viešojo sektoriaus skaitmeninimas, duomenų atvėrimas, žmonių skaitmeninių gebėjimų tobulinimas, skaitmeninės infrastruktūros plėtra, naujų technologijų diegimas.
2. **Inovacijų ir mokslinių tyrimų vystymas**, įveiklinant integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) infrastruktūrą, orientuojantis į didžiausią potencialą turinčius mokslo ir verslo projektus pagal sumanios specializacijos kryptis.
3. **Ekonominės infrastruktūros vystymas** – susisiekimo su strateginiais partneriais gerinimas, ypatingą dėmesį skiriant šalies pasiekiamumui oru, verslui tinkančių teritorijų, sklypų, pastatų ir infrastruktūros vystymas, geležinkelių jungčių, logistikos centrų, laisvųjų ekonominių zonų (LEZ), jūrų uosto plėtra.

URBANISTINIAI CENTRAI | Lietuvos bendrasis planas suskirsto miestus ir miestelius į skirtingas urbanistinių centrų kategorijas: (1) metropoliniai centrai; (2) regioniniai centrai; (3) lokalūs regioniniai centrai; (4) vietiniai centrai. (Pav. 9)

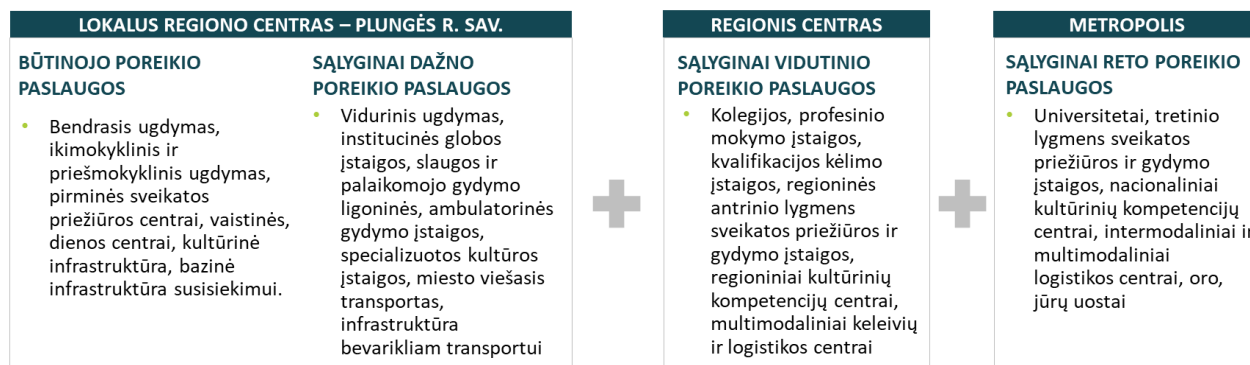
PAV. 9: URBANISTINIŲ CENTRŲ KATEGORIJOS

Šaltinis: preliminarus LR teritorijos bendrasis planas

Pagal dabartinį Bendrojo plano projektą Plungės r. savivaldybė yra priskiriama prie **A kategorijos lokalių regiono centrų kategorijos**. Lokalūs centrai – miestai, kurių prioritetinis tikslas – **palaikyti regionų dalių gyvybingumą**, taikant partnerystės principą, paslaugas specializuojant ir papildant, lokaliuose regionų centruose teikiama dalis santykinai vidutinio poreikio paslaugų. (Pav. 10) Bendroje urbanistinėje struktūroje veikiančius lokalius regionų centrus siūloma kategorizuoti į: **A kategorijos – plėtojamojo tipo, stipraus potencialo, palaikomi**; B kategorijos – papildomojo tipo, pakankamo potencialo; C kategorijos – palaikomojo tipo, nepakankamo potencialo.

PAV. 10: PASLAUGŲ POREIKIS URBANISTINIJOSE CENTRUOSE

Šaltinis: preliminarus LR teritorijos bendrasis planas

LOKALIŲ REGIONŲ CENTRŲ TERITORINĖ REGIONINĖ POLITIKA | LR teritorijos bendrasis planas lokaliems regionų centrams – tarp kurių priskirta ir Plungės r. savivaldybė – numato 6 pagrindinius teritorinės regioninės politikos punktus (Lent. 1).

LENT. 1: LOKALIŲ REGIONŲ CENTRŲ TERITORINĖ REGIONINĖ POLITIKA

SRITIS	LOKALŲ REGIONŲ CENTRAI
1. Kokybiškos vietinės paslaugos	- Efektyvesnis viešųjų paslaugų teikimas; - Užtikrinta kokybiškų darbo, mokslo, pramogų ir sveikatos įstaigų įvairovė; - Užtikrintas trūkstamų paslaugų pasiekiamumas metropoliniuose ir regioniniuose urbanistiniuose centruose.
2. Urbanistinių teritorijų regeneracija	- Nepilnai įsisavintų ir apleistų teritorijų panaudojimas; - Užstatytos miesto aplinkos kokybės gerinimas revitalizuojant, renovuojant kompleksiskai; - Kraštovaizdžio regeneracija be pastatų užstatymo.
3. Mobilumas ir susisiekimas	- Pirmenybė urbanistinei plėtrai prie susisiekimo infrastruktūros, stočių; - Vaikščiojimo pėsčiomis skatinimas, trumpesnės miesto kelionės; - Mažesnė priklausomybė nuo automobilių; - Prioritetas viešajam transportui prieš privačius automobilius.
4. Vietinė produkcija	- Daugiau vietoje gaminamos atsinaujinančios energijos; - Skatinama vietos amatininkų produkcijos, paslaugų naudojimas; - Didesnis vietos bendruomenių verslumas–produkcijos ar paslaugų kūrimas; - Vietoje susidariusių atliekų panaudojimas produkcijai ar energijai išgauti.
5. Intensyvus naudojimas, tankumas	Didesnė paslaugų ir darbo vietų įvairovė kaimynijoje;

SRITIS	LOKALŪS REGIONŲ CENTRAI
	- Didesnė paslaugų ir apgyvendinimo koncentracija urbanizuotose teritorijose.
6. Darnus būstas	- Visoms socialinėms grupėms labiau prieinamas kokybiškas būstas; - Būstai atsparesni klimato, ekonominėms ar kitoms krizėms; - Universalus būstų kokybės vertinimas.

Šaltinis: preliminarus LR teritorijos bendrasis planas

2.1.5 TELŠIŲ REGIONO PLĖTROS PLANAS 2014-2020 M.

SPP rengimo metu (2020 m. III ketv.) 2021-2030 m. Telšių regiono plėtros planas nebuvo prieinamas, todėl apžvelgiamas 2014-2020 m. Telšių regiono plėtros planas, identifikuojant aktualias nuostatas.

REGIONO VIZIJA | Telšių regionas – patrauklių sąlygų gyventi ir verslui vystyti sukūrimas regiono gyventojams; sanglaudos, lyginant su šalimi, didėjimas 2014-2020 metų laikotarpiu, modernizuojant viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą, gerinant jų prieinamumą, skatinant bendruomeninį aktyvumą ir iniciatyvas sprendžiant bendras problemas, kompleksiskai plėtojant apskrities savivaldybių centrus, kaimo vietas bei stiprinant ryšius tarp jų.

LENT. 2: TELŠIŲ REGIONO PLĖTROS PLANO 2014-2020 M. PRIORITETAİ, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

PRIORITETAS	TIKSLAS	UŽDAVINYS
Viešųjų paslaugų kokybė ir bendruomenės aktyvumas	Išsilavinę, besimokantys ir kūrybingi gyventojai	Gerinti švietimo sistemos paslaugų kokybę bei prieinamumą, siekiant, kad mokykla labiausiai būtų prieinama jaunesnio amžiaus mokiniams.
		Užtikrinti kuo platesnį kultūros prieinamumą, ugdant žmogaus gebėjimus dalyvauti kultūriniame gyvenime.
	Sveiki gyventojai	Gerinti pirminės sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą, siekiant sumažinti ligos pašalpos atvejų skaičių.
	Socialiai saugūs gyventojai	Didinti viešųjų paslaugų prieinamumą, ypač vaikui ir šeimai, kad ikimokykliniame ugdyme dalyvautų didesnė vaikų dalis.
		Vystyti socialines paslaugas pagyvenusiems, neįgaliesiems rizikos grupių asmenims, siekiant daugiau jų suteikti dienos centruose.
		Didinti būsto ir gyvenamosios aplinkos prieinamumą socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, pritaikant jį neįgaliesiems bei pagyvenusiems žmonėms.
	Efektyvus valdymas	Gerinti viešąjį valdymą savivaldybėse, diegiant veiklos gerinimo priemones, kad visos būtų įsdiegusios pripažįstamus kokybės vadybos standartus.
	Bendruomenės aktyvumas ir iniciatyvos	Skatinti bendruomenių ir nevyriausybių organizacijų pilietinį aktyvumą ir savarankiškumą, sprendžiant socialines ekonomines problemas.

PRIORITETAS	TIKSLAS	UŽDAVINYS
	sprendžiant bendras problemas	
Sanglaudos ekonominis didėjimas lyginant su šalimi	Pagrindinių savivaldybių centrų plėtojimas	Didinti pagrindinių savivaldybių centrų konkurencingumą ir patrauklumą, skatinant ekonomikos augimą, kad taptų patraukliais investuoti.
	Kaimo vietovių iki 6 tūkst. gyventojų plėtojimas	Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką, kad taptų patraukliomis gyventi ir dirbti.
	Ryšių tarp savivaldybių centrų ir kaimo vietovių iki 6 tūkst. gyventojų stiprinimas	Plėtoti visuomenei priimtina, saugią transporto sistemą, modernizuojant kelių infrastruktūrą, pereinant prie aplinką tausojančių transporto rūšių. Didinti turizmo paslaugų apimtį ir įvairovę, gerinant turizmo objektų pasiekiamumą, informacijos sklaidą, siekiant pritraukti daugiau turistų.

Šaltinis: 2014-2020 m. Telšių regiono plėtros planas

2.2 PLUNGĖS R. SAV. ATSKIRŲ SEKTORIŲ ILGALAIKIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ

2.2.1 PLUNGĖS MIESTO DARNAUS JUDUMO PLANAS

Darnaus judumo planas yra apibrėžiamas kaip grupė tarpusavyje susijusių priemonių ir integruotų pasiūlymų visoms transporto priemonėms, skirtų patenkinti žmonių bei verslo mobilumą dabar ir ateityje. Darnaus judumo planas buvo parengtas Plungės miestui – Plungės rajono pagrindiniam centrui.

Plungės miesto darnaus judumo plano sprendiniai iki 2030 m. nagrinėti išskiriant du skirtingus scenarijus: (1) darnaus judumo scenarijus ir (2) esamų susisiekimo tendencijų scenarijus.

Darnaus judumo scenarijus numato priemonių rinkinį, kurio pagalba būtų keičiamas kelionių modalinis pasiskirstymas darnių judumo būdų link, siekiama tikslų eismo saugos, saugumo, informacinių technologijų naudojimo ir kitose srityse. **Esamų susisiekimo tendencijų** scenarijus numato, kad susisiekimo sistema bus vystoma tais pačiais principais kaip buvo iki šiol. Įvertinus investicijų poreikį ir socialinę naudą, **darnaus judumo scenarijus buvo pripažintas finansiškai naudingesniu.**

PLUNGĖS MIESTO DARNAUS JUDUMO VIZIJA | Plungės miesto judumo vizija buvo nustatyta kaip keturių esminių susisiekimo sistemos principų darinys – miesto sistema turi būti saugi, darni, prieinama ir efektyvi. (Lent. 3).

LENT. 3: ESMINIAI SUSISIEKIMO SISTEMOS PRINCIPAI

PRINCIPAS	APRAŠYMAS
Saugumas	Mieste yra minimalus kiekis eismo įvykių ir visi eismo dalyviai jaučiasi saugūs. Saugumo stygius nėra priežastis atsisakyti kelionės dviračiu, pėsčiomis ar viešuoju transportu.
Darnumas	Susisiekimas daro minimalų poveikį oro taršai, triukšmui, naudoja atsinaujinančius energijos šaltinius, užima mažai miesto teritorijos ir

PRINCIPAS	APRAŠYMAS
	proporcingai paskirsto gatvių erdvę tarp skirtingų susisiekimo būdų ir gyventojų socialinių poreikių.
Prieinamumas	Susisiekimo sistema neriboja žmonių galimybių judėti ir pasirinkti skirtingus susisiekimo būdus nepriklausomai nuo amžiaus ar fizinių savybių.
Efektyvumas	Užtikrinamas maksimalus susisiekimo sistemos efektyvumas, derinant kombinuotas keliones ir diegiant intelektines transporto sistemas. Efektyviai išnaudojama miesto erdvė.

Šaltinis: Plungės miesto darnaus judumo planas

2.2.2 PLUNGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

Plungės miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas yra teisinis teritorijų planavimo dokumentas, parengtas ir naudojamas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka. Šio bendrojo plano sudėtį, turinį, rengimo tvarką, etapus ir procedūras detalai apibrėžia miestų, miestelių ir kaimų bendrojo planavimo taisyklės. Bendrasis planas svarstomas su visuomene, laikantis Teritorijų planavimo dokumentų svarstymo su visuomene tvarkos. Bendrasis planas parengtas, vadovaujantis Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo metodika. Bendrojo plano koncepcija buvo svarstyta savivaldybės taryboje ir su visuomenės atstovais.

URBANISTINĖ VIZIJA | Plungės miesto plėtra siejama ne tiek su gyventojų skaičiaus didėjimu, o su gerėjančiu pragyvenimo lygiu ir kokybine plėtra. Pagrindiniai plėtros veiksniai:

1. **Gyvenamųjų teritorijų plėtros** – didesnės gyventojų pajamos ir noras gyventi aukštesnės kokybės būste;
2. **Komercinių aptarnavimo ir paslaugų objektų plėtros** – auganti gyventojų perkamoji galia;
3. **Pramonės ir sandėliavimo objektų traukos plėtros** – auganti ekonomika ir didėjantys pervežimai valstybiniais automobilių keliais ir geležinkeliu;
4. **Kultūros paveldo ir kitų turizmo objektų plėtros** – gerėjanti ekonominė situacija ir padidėjęs finansavimas, privataus sektoriaus įsitraukimas į turizmo verslą;
5. **Gamtinio karkaso plėtros** – didėjantis poreikis kokybiškai gyvenamajai aplinkai.

AKTUALŪS SPRENDINIAI | Aktualūs sprendiniai pagal kategorijas pateikiami lentelėse apačioje.

LENT. 4: URBANISTINĖS PLĖTROS SPRENDINIAI

KATEGORIJA	SPRENDINIAI
Gyvenamųjų teritorijų plėtra	Pagrindinė plėtra numatoma aplink Varkalių ir Babrungo gyvenvietes. Kitos dvi plėtros kryptys – rytų ir vakarų – individualiai gyvenamajai statybai, užpildant tuščius plotus ir tolygiai pratęsiant miesto užstatymą. Gyvenamosios teritorijos koncentruojamos apie aptarnavimo centrus, mažinant užstatymo tankį į teritorijos pakraščius.
Pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtra	Pramonės objektus numatoma vystyti plečiant šiauriniu perimetru esamą pramonės rajoną. Netaršius pramonės objektus, kuriuos aptarnauti užtenka vidutinio sunkumo transporto, siūloma steigti

KATEGORIJA	SPRENDINIAI
	arčiau gyvenamųjų teritorijų ar net jų centruose, taip priartinant darbo vietas prie gyventojų.

Šaltinis: Plungės miesto teritorijos bendrasis planas

LENT. 5: SOCIALINĖS–EKONOMINĖS APLINKOS SPRENDINIAI

KATEGORIJA	SPRENDINIAI
Verslas ir investicijos	- Šiaurinėje dalyje vystyti pramonę, formuoti pramoninius sklypus. - Skatinti aplinkosauginių priemonių diegimą naujose ir esamose įmonėse. - Skatinti smulkaus ir vidutinio verslo kūrimąsi. - Numatyti mokestines lengvatas naujoms įmonėms.
Turizmas	- Didinti turizmo informacijos kiekį, plėtoti rinkodaros priemones. - Plėsti motelių, maitinimo paslaugų įmonių plėtrą šalia kelio Šiauliai–Palanga. - Plėtoti miesto dviračių trasas.
Būstas	- Naujose gyvenvietėse sutvarkyti viešą infrastuktūrą. - Skatinti daugiabučių namų modernizavimą. - Skatinti gyventojus efektyviai naudoti energetinius išteklius, rūšiuoti atliekas, tvarkyti bei prižiūrėti gyvenamąją teritoriją.
Švietimas	- Gerinti mokyklų infrastruktūrą, užtikrinti patogų susisiekimą. - Sudaryti sąlygas turiningam mokinių atostogų praleidimui. - Suteikti mokiniams aktualią informaciją apie stojimą. - Kelti pedagogų profesinę kvalifikaciją. - Ieškoti būdų, kaip pritraukti į mokyklas trūkstamų specialistų.
Kultūra ir sportas	- Skatinti Plungės gyventojus dalyvauti miesto kultūriniame gyvenime. - Plėtoti meno kolektyvų bendradarbiavimą su mokyklomis. - Kelti kultūros darbuotojų profesinę kvalifikaciją. - Kryptingai formuoti teisingą miesto gyventojų požiūrį į kultūros vertybes. - Kultūrinių įstaigų infrastruktūros atnaujinimas. - Naujai formuojamose gyvenvietėse įrengti sporto aikštynus. - Remti perspektyvius miesto sportininkus, komandas, klubus.
Sveikatos apsauga	- Užtikrinti kokybišką asmens sveikatos priežiūrą, greitosios medicininės pagalbos paslaugų prieinamumą naujai

KATEGORIJA	SPRENDINIAI
	formuojamų Plungės miesto gyvenamųjų teritorijų gyventojams. - Gyventojams diegti sveikos gyvensenos nuostatas. - Savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose kurti elektroninės registracijos sistemą.
Socialinė rūpyba	- Plėtoti namuose teikiamų socialinių paslaugų spektrą ir prieinamumą. - Teikti pagalbą vaikams iš socialinės rizikos šeimų. - Didinti socialinių darbuotojų skaičių, kelti jų kvalifikaciją. - Mažinti nepilnamečių nusikalstamumą.
Susisiekimo sistema ir transporto plėtra	- Miesto gatvių ir dviračių takų tinklo tobulinimas ir vystymas. - Eismo sąlygų gerinimas miesto centre. - Automobilių stovėjimo aikštelių įrengimas miesto centre. - Viešojo transporto vystymas. - Eismo įvykių skaičiaus mažinimas techninėmis priemonėmis. - Eismo reguliavimo ir valdymo priemonių įdiegimas.

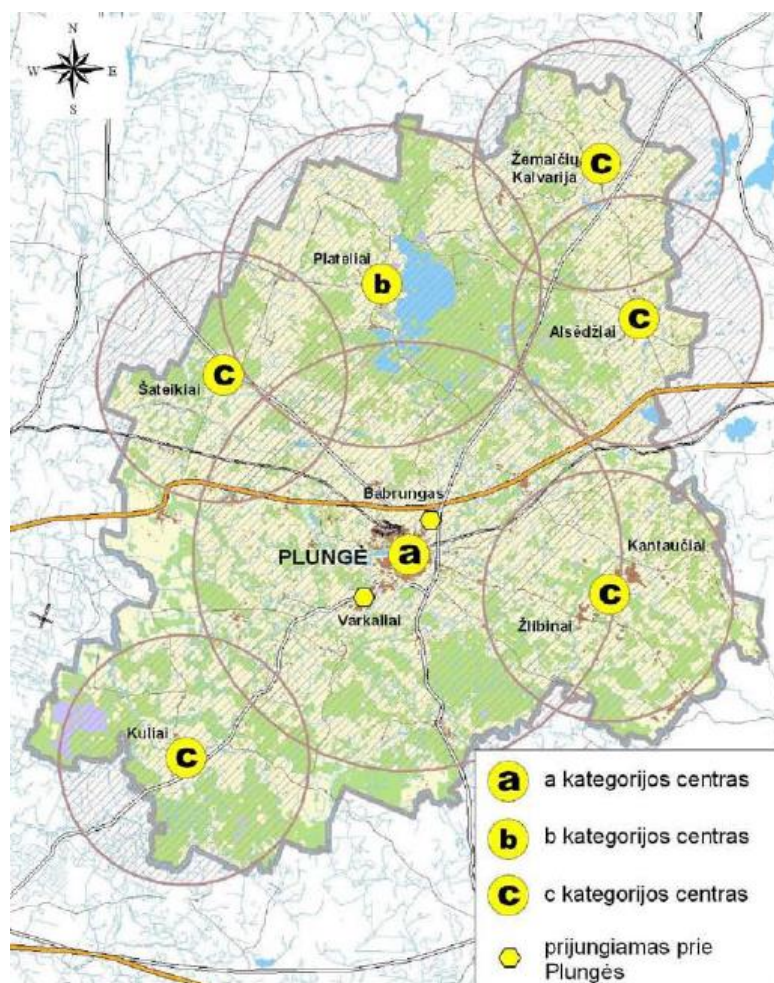
Šaltinis: Plungės miesto teritorijos bendrasis planas

2.2.3 PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

2007 m. parengto Plungės rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose siūlomas toks rajono urbanistinis karkasas:

- kategorija – Plungės miestas.** Plungės miestas yra faktinis rajono centras, vykdomas ir vietinio centro funkcijas gretimoms gyvenamosioms vietovėms. Į Plungės miesto teritoriją tikslinga įjungti ir su miestu funkciškai susijusias gyvenamąsias vietoves (Varkaliai, Babrungas) bendrai išsprendžiant inžinerinių tinklų ir kitų komunikacijų klausimus.
- kategorija – Plateliai.** Šio miestelio teritoriją konsoliduoti su artimiausiomis kitomis gyvenamosiomis vietovėmis, kurių prijungimo racionalumą patikslinti rengiant Platelių miesto bendrąjį planą. b kategorijos centras turi galimybę plėtoti pramonę ir verslą, taip pat pagrindines gyventojų kultūrinio ir buitinio aptarnavimo įstaigas bei įmones.
- kategorija – Žemaičių Kalvarija, Žlibinai su Kantaučiais, Kuliai, Alsėdžiai, Šateikiai.** c kategorijos centrams priskiriami jau susiformavę miesteliai ir kompaktiško užstatymo kaimai, turintys pakankamas aptarnavimo zonas ir gerus ryšius su šiose teritorijose esančiomis gyvenamosiomis vietovėmis. Visų c kategorijos centrų teritorijas siūlomas konsoliduoti su gretimomis vietovėmis.

PAV. 11: PLUNGĖS RAJONO VIETŲ HIERARCHIJA

Šaltinis: Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas

SPRENDINIAI | Aktualūs sprendiniai pateikiami lentelėse apačioje.

LENT. 6: SOCIALINĖS–EKONOMINĖS APLINKOS SPRENDINIAI

KATEGORIJA	SPRENDINIAI
Verslas ir investicijos	- Skatinti investicijų pritraukimą, sudaryti sąlygas naujų įmonių steigimuisi. - Skatinti smulkaus ir vidutinio verslo įmonių kūrimąsi. - Naujoms įmonėms numatyti mokesťines lengvatas. - Kelti gyventojų verslumą, kvalifikaciją.
Būstas	- Tvarkyti viešąją infrastruktūrą. - Įrenginėti pėsčiųjų ir dviračių takus. - Renovuoti nepatenkinamos būklės savivaldybės gyvenamąjį fondą.
Švietimas	- Spręsti mokytojų trūkumo klausimą. - Kelti savivaldybės pedagogų profesinę kvalifikaciją. - Atnaujinti priemones rajono mokyklose.

KATEGORIJA	SPRENDINIAI
	- Plėtoti bendradarbiavimą su kultūros, medicinos įstaigomis ir kitomis visuomeninėmis institucijomis.
Kultūra ir sportas	- Plėtoti kultūrinį turizmą. - Kelti renginių kokybę, didinti įvairovę. - Didinti organizuojamų sporto renginių, varžybų skaičių. - Vykdyti švietėjiškas programas, skatinančias gyventojus didesnę dėmesį skirti sportui.
Sveikatos apsauga	- Gerinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę. - Gerinti b ir c kategorijų centruose esančių įstaigų medicinos punktų materialinę bazę.
Socialinė rūpyba	- Didinti socialinių paslaugų prieinamumą rajono gyventojams. - Didinti socialinių darbuotojų kvalifikaciją.
Turizmas	- Gerinti Plungės rajono, kaip rekreacinės vietovės, įvaizdį. - Skatinti apgyvendinimo, maitinimo paslaugų plėtrą. - Sutvarkyti infrastruktūrą prie pagrindinių lankytinų objektų. - Plėtoti dviračių trasas. - Sudaryti naujus maršrutus, skirstant juos pagal tematiką.

Šaltinis: Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas

SUSISIEKIMO SISTEMOS PRIORITETAI | Plungės r. teritorijos bendrajame plane yra įvardinti šie susisiekimo sistemos prioritetai:

- Spartinti rajono ekonominį ir socialinį vystymą;
- Vystyti teritorijos subalansuotą urbanistinę plėtrą;
- Sparčiau integruoti į šalies ir tarptautinių kelių tinklą;
- Eismo saugos didinimas;
- Patogumas ir komfortas gyventojams;
- Aplinkos taršos mažinimas.

2018 M. ATNAUJINIMAI | 2018 m. Plungės r. savivaldybės tarybos sprendimu, buvo patvirtintas Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimas. Koreguojami bendrojo plano sprendiniai pateikiami lentelėje apačioje.

LENT. 7: KOREGUOJAMI PLUNGĖS R. SAV. TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIAI

KOREGUOTINI GALIOJANČIO BENDROJO PLANO SPRENDINIAI	KOREGAVIMO SPRENDINIAI
Bendrajame plane pateikti apibendrinti ir nepakankamai diferencijuoti teritorijų naudojimo	Savivaldybės bendrojo plano spraga, atsiradusi keičiantis teritorijų planavimo teisiniam reglamentavimui.

KOREGUOTINI GALIOJANČIO BENDROJO PLANO SPRENDINIAI	KOREGAVIMO SPRENDINIAI
reglamentai, taip pat ne visi privalomieji statybos reglamentai.	Bendrojo plano teritorijų naudojimo reglamentai patikslinti vadovaujantis Teritorijų planavimo normų nuostatomis ir papildyti privalomaisiais statybos reglamentais.
Perspektyvinių gyvenamųjų vietovių įtakos arealų zonos neišskirtos pagal plėtros prioritetiškumą.	Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano galiojimo metu nesusiformavo naujos urbanistinės struktūros vystymo tendencijos valstybės mastu, todėl atraminio urbanistinio karkaso sistemos sprendiniai Plungės rajono savivaldybės teritorijoje suformuoti pagal aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus nekeičiami iš esmės, tik koreguojami Plungės rajono savivaldybės urbanistinio karkaso struktūros sprendiniai pamatuotai integruojant Telšių apskrities teritorijos bendrojo plano sprendinius.
Bendrajame plane pateiktos apibendrintos ir nepakankamai diferencijuotos kraštovaizdžio tvarkymo zonos ir jų reglamentavimas.	Savivaldybės bendrojo plano spraga dėl nepakankamai diferencijuotų kraštovaizdžio tvarkymo zonų. Aiškinamojo rašto 2.1 skyriuje „Kraštovaizdžio tvarkymo zonos ir jų reglamentavimas“ ir Kraštovaizdžio tvarkymo brėžinyje lokalizuotos kraštovaizdžio tvarkymo zonos papildomai apibūdinamos trinariu indeksu, kuris parodo kraštovaizdžio pobūdį, esamą jo naudojimo intensyvumą, nuo kurio priklauso numatomų tvarkymo krypčių ir priemonių pobūdis.
Plungės rajono savivaldybės teritorijoje lokalizuotos tik sudėtinės gamtinio karkaso dalys bei šių dalių svarba.	Savivaldybės bendrojo plano spraga dėl nepakankamai detalizuoto gamtinio karkaso teritorijų. Aiškinamojo rašto 2 skyriuje „Gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principai“ ir Gamtinio karkaso brėžinyje lokalizuotos gamtinio karkaso gamtinio potencialo kategorijos bei tvarkymo tipai.
Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nepakankamai detalizuotos teritorijos vėjo jėgainių plėtrai.	Savivaldybės bendrojo plano spraga dėl nepakankamai detalizuoto vėjo jėgainių įrengimui tinkamų teritorijų parinkimo. Aiškinamojo rašto 4 skyriuje pateikiami vėjo jėgainių įrengimui tinkamų teritorijų nustatymo kriterijai.

Šaltinis: Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimas

2.2.4 PLUNGĖS RAJONO TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA 2015-2020 M.

Plungės r. turizmo rinkodaros strategija rengiama, siekiant nustatyti turizmo rinkodaros tikslus ir uždavinius, kurie apimtų konkurencingų turizmo produktų kūrimą, efektyvių rinkodaros ir komunikacijos priemonių įgyvendinimą, stiprinant Plungės r. turizmo įvaizdį bei didinant žinomumą Lietuvoje ir tarptautinėse rinkose.

PASKIRTIS | Plungės r. turizmo rinkodaros strategijos paskirtis – numatyti Plungės rajono turizmo rinkodaros pagrindines priemones 2015–2020 m. laikotarpiui ir lėšų poreikį toms priemonėms įgyvendinti, siekiant formuoti Plungės r., kaip patrauklios vietovės, įvaizdį, skatinti vietinį ir atvykstatamąjį turizmą.

VIZIJA | Tapti darnaus poilsio traukos centru, plėtojant kultūrinį, pažintinį, palankų gamtai turizmą.

MISIJA | Plėtoti ir vystyti turizmą Plungės r., sukuriant palankias sąlygas turizmo verslo plėtrai ir pateikiant patrauklius turizmo kompleksinius produktus.

TIKSLAI IR UŽDAVINIAI | Strategijoje yra iškeliami 3 pagrindiniai tikslai:

- 1) Plėtoti turizmo infrastruktūrą ir gerinti paslaugų kokybę;
- 2) Didinti Plungės rajono, kaip turistinio krašto, žinomumą ir gerinti jo įvaizdį Lietuvoje ir tikslinėse užsienio šalyse.
- 3) Mažinti turizmo paslaugų sezoniškumą.

Strategijoje išskiriami šie pagrindiniai uždaviniai:

- Padidinti užsienio turistų ir vietinių turistų skaičių bei apsistojimo trukmę ne turistinio sezono metu;
- Didinti kultūros ir gamtos paveldo objektų aktualumą, lankomumą ir žinomumą, efektyviai išnaudojant elektroninės rinkodaros priemones;
- Skatinti kurti ir įgyvendinti elektroninės rinkodaros projektus, siekiant įgyvendinti numatytus strateginius tikslus.

3. PLUNGĖS R. SAV. 2010-2020 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

Šiuo metu Plungės r. savivaldybėje vis dar galioja ankstesnio laikotarpio ilgos trukmės planavimo dokumentas Plungės rajono savivaldybės 2010-2020 metų strateginis plėtros planas. Strateginis plėtros planas buvo parengtas 2010–2017 m. laikotarpiui ir patvirtintas 2011 m., tačiau artėjant 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos laikotarpiui bei pasikeitus ekonominei ir socialinei situacijai Plungės rajone bei visame regione, siekiant įvertinti galimas tendencijas bei plėtros kryptis, buvo priimtas sprendimas atnaujinti Plungės rajono savivaldybės ilgalaikį strateginį plėtros planą 2010–2017 m. pratęsiant jo galiojimą iki 2020 m. Atnaujintas planas patvirtintas savivaldybės taryboje 2014 m. sausio 23 d.

Strateginiame plėtros plane 2010-2020 m. suformuluota Plungės rajono vizija:

Plungės rajonas – vietovė, kurioje patrauklu gyventi, dirbti ir ilsėtis. Čia:

- išplėtotą susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą pritaikytą gyventojų ir rajono svečių poreikiams;
- kultūros ir sporto institucijų infrastruktūrą, pramogų centrai sudaro visapusiškas sąlygas aktyviam ir pasyviai poilsiui;
- sukurta efektyvi švietimo sistema;
- bendruomenė, vietos savivaldos, švietimo institucijos ir verslo įmonės aktyviai bendradarbiauja, todėl rajone priimami sprendimai efektyvūs ir priimtini visiems;
- socialinį teisingumą, sveikatos apsaugą ir priežiūrą visoms gyventojų grupėms užtikrina socialinės paramos ir kvalifikuotų medicinos paslaugų tinklas;
- optimaliai vystoma pramonė, kuriama palanki verslo aplinka, skatinamas turizmo verslas;
- kaimiškose vietovėse vystomas žemės ūkis ir alternatyvūs verslai;
- gyventojai ir ūkio subjektai savo veikloje naudoja informacinių technologijų priemones;
- identifikuotas ir puoselėjamas turtingas istorinis, kultūrinis, gamtinis paveldas.

Plungės r. savivaldybės 2010-2020 m. strateginiame plėtros plane buvo išskirti 3 prioritetai, 8 tikslai, 30 uždavinių ir 284 priemonės (Lent. 8). Didžiausias svoris SPP teko I prioritetui: Rajono infrastruktūra, jam buvo numatyti 4 tikslai, 15 uždavinių ir net 154 priemonės (daugiau nei pusė visų strateginiame plėtros plane numatytų priemonių).

LENT. 8: 2010-2020 M. SPP PRIORITETAİ, TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

PRIORITETAİ	TIKSLAI	UŽDAVINIAI	PRIEMONĖS
I prioritetas: rajono infrastruktūra	1.1. Vykdyti subalansuotą susisiekimo sistemos plėtrą 1.2. Užtikrinti rajone saugią ir švarią gyvenamąją aplinką 1.3. Padidinti šilumos energijos naudojimo efektyvumą 1.4. Padidinti socialinio sektoriaus viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą	15 uždavinių	154 priemonės
II prioritetas: žmoniškieji ištekliai	2.1. Plėtoti bendruomeniškumą ir pilietiškumą 2.2. Didinti savivaldos efektyvumą	7 uždaviniai	55 priemonės
III prioritetas: ekonominė aplinka	2.2. Didinti savivaldos efektyvumą 2.2. Didinti savivaldos efektyvumą	8 uždaviniai	77 priemonės

Šaltinis: sudaryta autorių

Artėjant Plungės r. savivaldybės strateginio veiklos plano 2010-2020 m. laikotarpio pabaigai svarbu įvertinti: (1) ar planuotos priemonės buvo įgyvendintos; (2) ar buvo pasiekti įvardinti rezultato ir efekto rodikliai, rodantys atitinkamai uždavinių ir tikslų įgyvendinimo veiksmingumą; (3) ar buvo pasiektas proveržis prioritetinėse srityse; (4) ar išskirti prioritetai bei strateginiai tikslai išlieka aktualūs ateinančiame ilgos trukmės strateginio plano laikotarpyje.

3.1 PRIORITETŲ, TIKSLŲ, UŽDAVINIŲ TIKSLINGUMAS IR AKTUALUMAS

3.1.1 PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

Prioritetų įgyvendinimo vertinimui numatyti 4 rodikliai. Lentelėje apačioje pateikiamos išskirtų rodiklių prioritetų įgyvendinimui reikšmės 2012 m. (strateginio planavimo periodo pradžioje), siekiamos reikšmės 2025 m. (pasibaigus strateginio planavimo periodui) bei pasiektos reikšmės 2019 m., pateikiamas rodiklių įgyvendinimo įvertinimas.

LENT. 9: PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

RODIKLIS	2012 M. PLUNGĖS R. SAV.	2012 M. ŠALYJE	2019 M. PLUNGĖS R. SAV.	2019 M. ŠALYJE	SIKIAMYBĖ 2025 M.	VERTINIMAS
Gyventojų skaičiaus pokytis	-1,36%	-1,14%	-1,13%	-0,33%	Mažiau neigiamas lyginant su	Igyvendinta

RODIKLIS	2012 M. PLUNGĖS R. SAV.	2012 M. ŠALYJE	2019 M. PLUNGĖS R. SAV.	2019 M. ŠALYJE	SIEKIAMYBĖ 2025 M.	VERTINIMAS
					laikotarpio pradžiai	
Gyventojų skaičiaus pokytis kaimo vietovėse	-2,19%	-1,72%	-0,48%	-0,85%	Mažiau neigiamas lyginant su laikotarpio pradžiai	Igyvendinta
1000 gyventojų tenka natūralios kaitos	-1,7	-3,5	-0,7	-3,9	Didesnė už šalies vidurkį	Igyvendinta
Vidutinė būsimąjo gyvenimo trukmė, metais	n.d.	73,98	79,22	76,43	Aukštesnė už šalies vidurkį	Igyvendinta

Šaltinis: 2010-2020 m. Plungės r. sav. strateginis plėtros planas

IŠVADOS | Visi 2010-2020 m. strateginio plėtros plano prioritetų įgyvendinimo rodikliai buvo pasiekti. Rodiklių reikšmės 2019 m. buvo geresnės nei 2012 m. Tai rodo, jog bendra situacija Plungės r. savivaldybėje šiuo laikotarpiu gerėjo. Kita vertus, gerėjantys Plungės r. rodikliai atitiko ir bendras tendencijas šalies mastu (išskyrus natūralios gyventojų kaitos rodiklį). Taip pat sunku tiksliai įvertinti, kiek gerėjantiems rodikliams įtakos turėjo būtent SPP numatytos priemonės. Pažymėtina, kad strateginiame plėtros plane nebuvo numatytos konkrečios norimos pasiekti rodiklių reikšmės – tik rodiklio dinamikos kryptis.

3.1.2 TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

2010-2020 m. strateginį plėtros planą sudarė 8 tikslai, iš kurių kiekvienas buvo priskirtas vienam iš prioritetų. Visi tikslai yra pateikiami lentelėje apačioje (Lent. 10). Siekiant įvertinti tikslų įgyvendinimą buvo naudojami 2 metodai:

- 1) 2010-2020 m. strateginiame plėtros plane numatytų tikslų įgyvendinimo rodiklių pasiekimo vertinimas;
- 2) Darbo grupių susitikimo narių apklausa / nuomonės tyrimas.

LENT. 10: 2010-2020 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO TIKSLAI

I PRIORITETAS: RAJONO INFRASTRUKTŪRA	II PRIORITETAS: ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI	III PRIORITETAS: EKONOMINĖ APLINKA
1.1. Vykdyti subalansuotą susisiekimo sistemos plėtrą	2.1. Plėtoti bendruomeniškumą ir pilietiškumą	3.1. Kurti palankią ekonominę aplinką
1.2. Užtikrinti rajone saugią ir švarią gyvenamąją aplinką	2.2. Didinti savivaldos efektyvumą	3.2. Plėtoti turizmo ir rekreacijos veiklą

I PRIORITETAS: RAJONO INFRASTRUKTŪRA	II PRIORITETAS: ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI	III PRIORITETAS: EKONOMINĖ APLINKA
1.3. Padidinti šilumos energijos naudojimo efektyvumą		
1.4. Padidinti socialinio sektoriaus viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą		

Šaltinis: 2010-2020 m. Plungės r. sav. strateginis plėtros planas

TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMO RODIKLIAI | 2010-2020 m. strateginiame plėtros plane buvo numatyti 24 uždavinių įgyvendinimo vertinimo rodikliai. Kiekvienas strateginis tikslas turėjo nuo 1 iki 7 įgyvendinimo rodiklių. Tikslų rodiklių įgyvendinimas pateikiamas lentelėje apačioje (Lent. 11).

LENT. 11: I PRIORITETO: RAJONO INFRASTRUKTŪROS TIKSLŲ RODIKLIŲ VERTINIMAS

TIKSLAS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
1.1. Vykdyti subalansuotą susisiekimo plėtrą	Vietinės reikšmės kelių su danga ilgis, palyginti su bendru vietinės reikšmės kelių ilgiu	Atitinka apskrities vidurkį.	Neįgyvendintas	2019 m. Plungės r. sav. – 59,8%, apskrityje – 67,4%. Taip pat, stipriai atsilieka nuo 79,7% šalies vidurkio.
	Kelių eismo įvykių, tenkančių 1000 gyventojų skaičius	Mažesnis nei apskrityje.	Įgyvendintas	2019 m. Plungės r. sav. – 1,63, apskrityje – 2,14.
1.2. Užtikrinti rajone saugią ir švarią gyvenamąją aplinką	Užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų skaičius	Mažesnis nei apskrityje.	Įgyvendintas	2019 m. Plungės r. sav. – 1540 nusikalstamų veikų, Telšių apskrityje – 1572.
	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, proc.	Didesnis nei apskrityje.	Neįgyvendintas	2019 m. Plungės r. sav. – 47%, Telšių apskrityje – 76%.
	Vandenviečių, kuriose vandens tarša viršija nustatytas normas, dalis nuo visų	0	Neįgyvendintas	2019 m. – 65%

TIKSLAS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
	registruotų vandenviečių			
1.3. Padidinti šilumos energijos naudojimo efektyvumą	Energijos suvartojimas viešosios paskirties pastatų šildymui	Mažesnis nei 2012 m.	Nėra duomenų	Nėra 2012 m. duomenų, todėl negalima įvertinti ar reikšmė sumažėjo.
	Energijos suvartojimas daugiabučių namų šildymui	Mažesnis nei 2012 m.	Nėra duomenų.	Nėra 2012 m. duomenų, todėl negalima įvertinti ar reikšmė sumažėjo.
1.4. Padidinti socialinio sektoriaus viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą	Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Mažesnis nei šalyje	Igyvendintas	2019 m. Plungės r. sav. – 19, šalyje – 23.
	Socialinių darbuotojų skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Didesnis	Nėra duomenų	Nėra 2012 m. duomenų, todėl negalima įvertinti ar reikšmė sumažėjo.
	Asmenys (šeimos), buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti	Mažesnis	Nėra duomenų	Statistikos departamentas nebekaupia duomenų.
	Praktikuojančių gydytojų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų	Atitinka apskrities vidurkį	Neįgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 18,5, apskrityje – 20,4.
	Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Didesnis nei apskrityje	Neįgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 231,1, apskrityje – 329,6.
	Kultūros centrų dalyvių skaičius	Didesnis	Igyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. 1661, 2012 m. – 1444

TIKSLAS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
	Mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose, tenkantis 1 000 gyventojų	Didesnis nei apskrityje	Neįgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. 120,68, apskrityje – 202,52.

Šaltinis: 2010-2020 m. strateginis plėtros planas

I PRIORITETO: RAJONO INFRASTRUKTŪROS ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS | Vertinant I prioriteto tikslų rodiklių įgyvendinimą, galima teigti, jog I prioriteto tikslai **buvo įgyvendinti tik iš dalies**. Nei vienas iš keltų tikslų nebuvo pilnai įgyvendintas, pasiekiant visus priskirtus rodiklius. Dalies tikslų įgyvendinimo (pvz. 1.3. tikslas) įvertinti nėra įmanoma, kadangi duomenys nėra renkami savivaldybės, regiono arba valstybės mastu.

LENT. 12: II PRIORITETO: ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO RODIKLIAI

TIKSLAS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
2.1. Plėtoti bendruomeniškumą ir pilietiškumą	Aktyviai veikiančių jaunimo organizacijų skaičius	Didesnis	Neįgyvendinta	2012-2019 m. laikotarpiu rodiklio skaičius nepadidėjo.
	Kultūros centrų dalyvių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Didesnis nei apskrityje	Neįgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. 50,15, apskrityje – 52,86.
	Bendruomenių įgyvendintų projektų skaičius	Didesnis	Nėra duomenų	Nėra 2012 m. duomenų, todėl negalima įvertinti ar reikšmė padidėjo.
2.2. Didinti savivaldos efektyvumą	Registruotų gyventojų/ ūkio subjektų skundų dėl netinkamo aptarnavimo Savivaldybės administracijoje ar jai pavaldžiose įstaigose, skaičius	Mažesnis	Nėra duomenų	Nėra 2012 m. duomenų, todėl negalima įvertinti ar reikšmė padidėjo.

Šaltinis: 2010-2020 m. strateginis plėtros planas

II PRIORITETO: ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS | Vertinant II prioriteto tikslų rodiklių įgyvendinimą, galima teigti, jog II prioriteto tikslai **buvo neįgyvendinti arba įgyvendinti tik iš dalies**. Nei vienas iš keltų tikslų nebuvo pilnai įgyvendintas, pasiekiant visus priskirtus rodiklius. Tikslas 2.1. du iš trijų rodiklių nebuvo pasiekti, trečiajam įvertinti – trūksta duomenų. Tikslas 2.2. įgyvendinimo įvertinti nėra įmanoma, kadangi strateginio planavimo laikotarpio pradžioje nebuvo fiksuota pradinė rodiklio reikšmė.

LENT. 13: III PRIORITETO: EKONOMINĖS APLINKOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO RODIKLIAI

TIKSLAS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
3.1. Kurti palankią ekonominę aplinką	Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.	Mažesnis nei šalyje	Įgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 7,2%, šalyje – 8,4%.
	Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, tūkst. Eur	724	Neįgyvendinta	2018 m. Plungės r. sav. – 425 tūkst., siekiamybė – 724 tūkst.
	Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, tūkst. Eur	Atitinka apskrities vidurkį	Neįgyvendinta	2018 m. Plungės r. sav. – 1434 tūkst., apskrityje – 2093 tūkst.
	Veikiančių SVV skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Atitinka šalies vidurkį	Neįgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 21,46, šalyje – 31,06.
3.2. Plėtoti turizmo ir rekreacijos veiklą	Apgyvendintų turistų skaičius, tūkst.	12	Įgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 17,3 tūkst., siekiamybė – 12 tūkst.

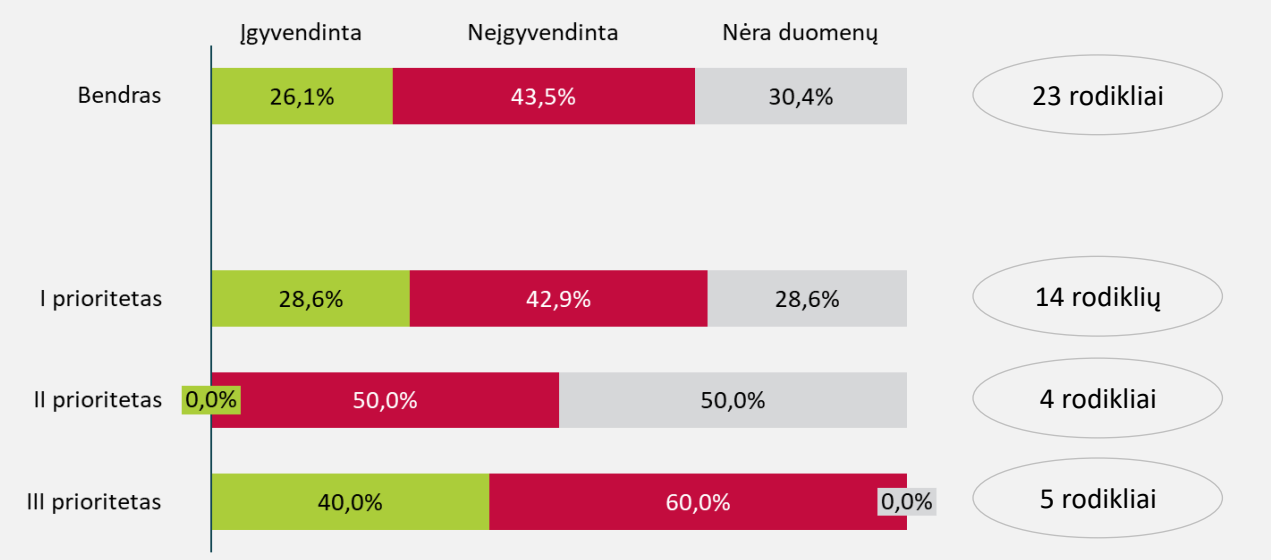
Šaltinis: 2010-2020 m. strateginis plėtros planas

III PRIORITETO: EKONOMINĖS APLINKOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS | Vertinant III prioriteto tikslų rodiklių įgyvendinimą, galima teigti, jog III prioriteto tikslai **įgyvendinti tik iš dalies**. Vienas iš keltų tikslų – 3.2. Plėtoti turizmo ir rekreacijos veiklą – buvo įgyvendintas, pasiekiant priskirtą rodiklį. Tikslas 3.1. Kurti palankią ekonominę aplinką įgyvendintas tik iš dalies, pasiekiant vieną iš keturių siektinų rodiklių.

TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMO RODIKLIŲ IŠVADOS | Nors prioritetų vertinimo rodikliai buvo visi įgyvendinti, iš visų 23 tikslų įgyvendinimo rodiklių, buvo įgyvendinti vos 6 rodikliai (arba 26% iš visų rodiklių) – 4 iš pirmojo prioriteto ir 2 iš trečiojo prioriteto. Tai rodo žemą tikslų įgyvendinimo vertinimo rodiklių susietumą su prioritetų vertinimo rodikliais. **Galima daryti išvadą, jog strateginiai tikslai 2010-2020 m. periodu buvo įgyvendinti tik iš dalies.**

Tikslų įgyvendinimo rodiklių apibendrinimas pateiktas Pav. 12.

PAV. 12: TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS PAGAL PRIORITETĄ

Šaltinis: sudaryta autorių

3.1.3 UŽDAVINIŲ VERTINIMAS

Uždavinių įgyvendinimo vertinimui 2010-2020 m. strateginiame plėtros plane buvo numatyti vertinimo rodikliai. Iš viso buvo išskirta 30 uždavinių iš kurių kiekvienas turėjo bent po vieną rodiklį.

LENT. 14: UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

UŽDAVINYS	RODIKLIAI	SIKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
I PRIORITETAS: RAJONO INFRASTRUKTŪRA				
1.1. Vykdyti subalansuotą susisiekimo sistemos plėtrą				
1.1.1. Pagerinti kelio dangą rajono valstybinės ir vietinės reikšmės keliuose ir sumažinti transporto srautus	Įrengta asfalto dangos, km	100 km.	Neįgyvendinta	2012 m. – 1318 km. kelių su danga, 2019 m. – 1315 km. kelių su danga.
1.1.2. Vystyti dviračių ir pėsčiųjų takų tinklą bei vykdyti eismo	Nutiasta dviračių takų, km	40 km.	Neįgyvendinta	2012 m. – 16,1 km. dviračių takų, 2019 m. – 28,4 km.

UŽDAVINYS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
saugumą gerinančias priemones	Įrengtų eismo saugumo priemonių skaičius		Nėra duomenų	Nėra duomenų.
	Įrengta apšvietimo tinklų, km		Nėra duomenų	Nėra duomenų.
1.1.3. Užtikrinti, kad viešojo transporto paslaugos patenkintų visų rajono gyventojų poreikius	Atnaujintų/įsigytų viešojo transporto priemonių skaičius	7 nauji autobusai	Igyvendinta	Nupirkti nauji 7 autobusai.
1.1.4. Sukurti efektyvią transporto priemonių laikymo sistemą	Įrengtų naujų automobilių statymo vietų skaičius	13	Igyvendinta	2019 m. – virš 13.
1.2. Užtikrinti rajone saugią ir švarią gyvenamąją aplinką				
1.2.1. Sudaryti sąlygas subalansuotai aplinkos plėtrai užtikrinti	Parengtų teritorinio planavimo dokumentų skaičius	10	Nėra duomenų	Nėra duomenų.
	Bendruomenės poreikiams pritaikytų ir naujai objektų/ viešųjų erdvių skaičius	5	Igyvendinta	2020 m. – 6.
1.2.2. Užtikrinti saugumą viešose erdvėse	Į vykdomas prevencines programas įtrauktų asmenų skaičius, tūkst.	10	Igyvendinta	Pasiektas rodiklis – 11.
	Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų	Mažesnis nei apskrityje	Igyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 1540, Telšių apskritis – 1572.
1.2.3. Užtikrinti geriamojo ir paviršinio vandens kokybę, atitinkančią	Gyventojų, kuriems tiekama centralizuota vandens tiekimo	Didesnis nei buvo	Igyvendinta	2012 m. – 26 479, 2019 m. – 28 485.

UŽDAVINYS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
Lietuvos ir Europos Sąjungos teisinius reikalavimus	ir/ar nuotekų tvarkymo paslauga, skaičius			
1.2.4. Užtikrinti atliekų surinkimą ir tvarkymą	Surinkta atliekų perdirbimui kg/1 gyv.	Didesnis nei apskrityje	Nėra duomenų	Nėra duomenų.
	Bioskaidžių atliekų panaudojimas komposto ir dujų gamybai kg/1 gyv.	Didesnis nei apskrityje	Nėra duomenų	Nėra duomenų.
1.3. Padidinti šilumos energijos naudojimo efektyvumą				
1.3.1. Renovuoti ir modernizuoti rajono šilumos ūkį	Renovuotų daugiabučių namų, kuriuose įdiegtos energiją taupančios priemonės, dalis, proc.	40	Neįgyvendinta	2020 m. – 14%.
1.4. Padidinti socialinio sektoriaus viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą				
1.4.1. Didinti socialinių paslaugų įvairovę, aprėptį ir kokybę	Socialinių paslaugų gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, proc.	Mažesnis nei šalyje	Įgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 22,54%, Lietuvoje – 22,85%.
	Seniūnijų, kurių teritorijoje teikiamos socialinės paslaugos į namus, skaičius	11	Įgyvendinta	Paslaugos į namus teikiamos visose seniūnijose.
1.4.2. Aprūpinti socialiai remtinus gyventojus kokybišku socialiniu būstu	Socialinio būsto butų, kurių būklė yra nepatenkinama (avarinė), dalis nuo bendro socialinio būsto butų skaičiaus, proc.	0	Neįgyvendinta	2019 m. – 6,6%.

UŽDAVINYS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
1.4.3. Sudaryti gyventojams galimybes rajone gauti kvalifikuotas visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas	Vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė poliklinikoje ir ambulatorijose	Atitinka apskrities vidurkį	Nėra duomenų	Šie duomenys nebekaupiami.
	Asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba, skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Atitinka apskrities vidurkį	Igyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 178,1, Telšių apskritis – 188,4.
1.4.4. Plėtoti masiniam ir profesionalų sportui reikalingą infrastruktūrą ir remti sportinę veiklą	Įrengtų/atnaujintų sporto objektų skaičius	10	Igyvendinta	2020 m. – 14.
1.4.5. Sudaryti tinkamas sąlygas kultūros kūrimui ir sklaidai bei informacijos prieinamumui	Atnaujintų kultūros įstaigų ir jų filialų skaičius	4	Igyvendinta	2020 m. – 7.
1.4.6. Optimizuoti švietimo įstaigų tinklą, išlaikant paslaugas kokybiškas ir prieinamas rajono gyventojams	1-6 metų amžiaus vaikai, lankantys ikimokyklinio ugdymo įstaigas, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais, proc.	Atitinka šalies vidurkį	Igyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 68%, šalyje – 68,6%.
	Nelankančių mokyklos mokyklinio amžiaus vaikų skaičius (išskyrus išvykusius iš šalies)	<5	Neįgyvendinta	2019 m. – 14.
	Ugdymo įstaigų, kuriose atnaujinta infrastruktūra, skaičius	5	Igyvendinta	2019 m. – virš 5.

UŽDAVINYS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
II PRIORITETAS: ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI				
2.1. Plėtoti bendruomeniškumą ir pilietiškumą				
2.1.1. Stiprinti bendruomenių vaidmenį	Veikiančių kaimo bendruomenių skaičius	Didesnis	Igyvendinta	2012 m. – 20, 2020 m. – 24.
2.1.2. Skatinti pozityvias jaunimo iniciatyvas ir aktyvumą	Jaunų žmonių (14-29 m.), užsiimančių savanoriška veikla, proc.	Didesnis	Nėra duomenų	Nėra 2012 m. duomenų palyginimui.
2.1.3. Integruoti į visuomenę socialiai pažeidžiamus asmenis bei šeimas	Socialinės rizikos šeimų skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Atitinka šalies vidurkį	Neįgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 5,49, šalyje – 3,3.
	Vaikų socialinės rizikos šeimose skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Atitinka šalies vidurkį	Neįgyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 11,38, šalyje – 6,24.
	Vaikų globos įstaigose skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų	Mažesnis nei šalyje	Igyvendinta	2019 m. Plungės r. sav. – 0,42, šalyje – 0,50.
2.1.4. Ugdyti rajono gyventojų meninį ir sociokultūrinį išprusimą, išsaugant ir puoselėjant vietos kultūros tradicijas	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	60	Igyvendinta	2019 m. – 78.
	Lankytojų (apsilankymų) skaičius bibliotekose, tūkst.	150	Igyvendinta	2019 m. – 166.
	Muziejų lankytojų skaičius, tūkst.	45	Igyvendinta	2019 m. – 54.
2.2. Didinti savivaldos efektyvumą				
2.2.1. Tobulinti savivaldybės valdymą ir administracinių paslaugų teikimą	Mokymuose dalyvavusių ir pažymėjimus gavusių asmenų skaičius	300	Igyvendinta	2020 m. – 350.
2.2.2. Užtikrinti darnųjį rajono vystymą, rengiant	Parengtų planavimo dokumentų skaičius	11	Igyvendinta	2020 m. – 13.

UŽDAVINYS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
planavimo dokumentus				
2.2.3. Stiprinti verslo bendruomenės, savivaldos, švietimo ir profesinio rengimo institucijų bei kitų institucijų bendradarbiavimą	Renginių, skirtų bendradarbiavimo stiprinimui, skaičius	10	Igyvendinta	2020 m. – 12.
III PRIORITETAS: EKONOMINĖ APLINKA				
3.1. Kurti palankią ekonominę aplinką				
3.1.1. Teikti verslui svarbią informaciją	Verslininkų, pasinaudojusių teikiama informacija, skaičius	10	Nėra duomenų	Nėra duomenų.
3.1.2. Skatinti pramonės ir SVV verslą	Apdirbamosios gamybos ir statybos srityse veikiančių ūkio subjektų dalis nuo visų veikiančių ūkio subjektų, proc.	20	Igyvendinta	2019 m. – 21%.
	Veikiančių SVV įmonių dalis nuo bendro įregistruoto įmonių skaičiaus, proc.	Didesnis nei apskrityje	Neįgyvendinta	2019 m. – Plungės r. sav. 73%, apskrityje – 77%.
3.1.3. Sudaryti sąlygas konkurencingam žemės ūkiui vystyti ir veiklos kaime įvairinimui	Vidutinis ūkio dydis, ha	17,6	Neįgyvendinta	2019 m. – 14,7.
	Alternatyvia veikla užsiimančių įmonių ar asmenų skaičius	Didesnis nei buvo	Nėra duomenų	Nėra 2012 m. duomenų.
3.2. Plėtoti turizmo ir rekreacijos veiklą				
3.2.1. Atkurti ir išplėtoti rajono turizmo institucinę	Veikiančių turizmo informacijos centrų skaičius	2	Igyvendinta	2019 m. – 2.

UŽDAVINYS	RODIKLIAI	SIEKIAMYBĖ 2019 M.	VERTINIMAS	KOMENTARAS
ir planavimo sistemą				
3.2.2. Didinti rajono patrauklumą ir prieinamumą vietiniams ir užsienio turistams	Turistų, apsilankiusių TIC'uose (tarp jų – lankytojų centruose) skaičius, tūkst.	3	Igyvendinta	2019 m. – 3,9.
3.2.3. Skatinti apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų plėtrą	Kaimo turizmo sodybų skaičius	Didesnis	Nėra duomenų	Duomenys nebekaupiami.
	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla užsiimančių ūkio subjektų skaičius	30	Igyvendinta	2019 m. – 36.
3.2.4. Sukurti kompleksinę viešąją turizmo infrastruktūrą	Igyvendintų projektų	24	Neįgyvendinta	2019 m. – 10.
	Igyvendintų projektų vertė tūkst. Eur	42300	Neįgyvendinta	Konkrečią vertę sunku nustatyti.
3.2.5. Kurti rajono įvaizdį išsaugant, stiprinant ir kuriant naujus fizinius ir nematerialius produktus, leidžiančius atskirti Plungės rajoną nuo kitų rajonų	Suformuotas įvaizdis	Suformuotas įvaizdis	Nėra duomenų	Nėra duomenų.

Šaltinis: 2010-2020 m. strateginis plėtros planas

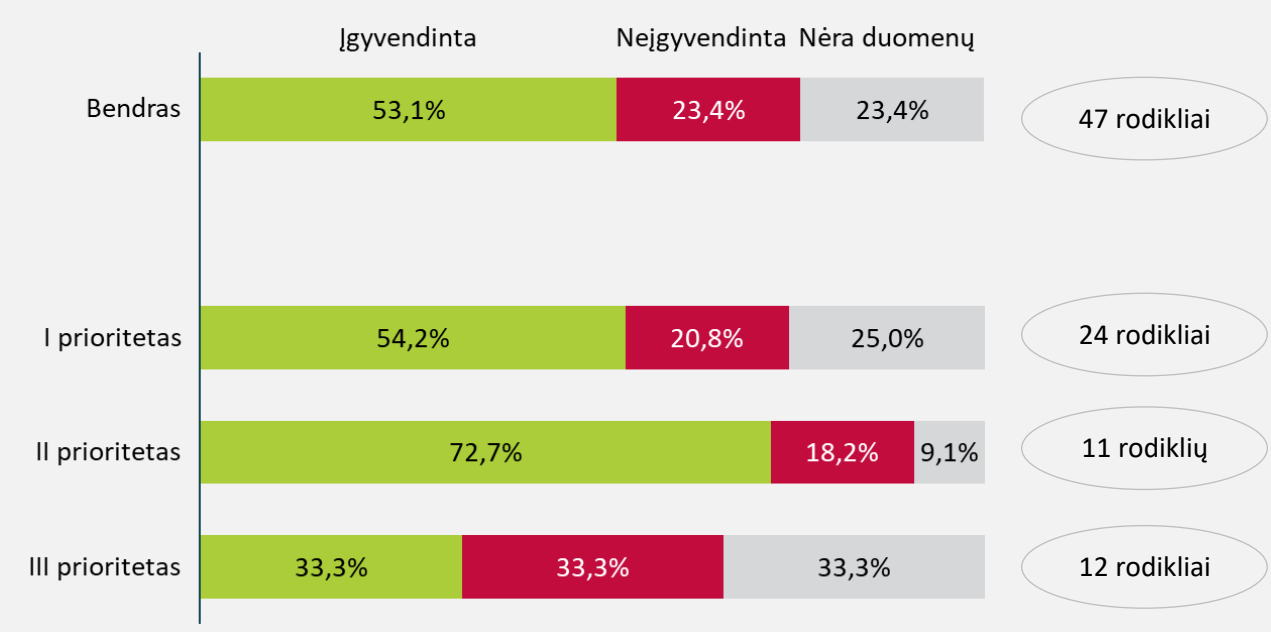
UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS | Visus numatytus rodiklius įgyvendino 14 uždavinių iš 30 – 7 iš I prioriteto, 5 iš II prioriteto, 2 iš III prioriteto. Visų numatytų rodiklių neįgyvendino 4 uždaviniai iš 30. Likusieji uždaviniai turėjo arba dalinai įgyvendintus rodiklius arba neturėjo duomenų. Prasčiausiai įgyvendinti uždaviniai:

- Pagerinti kelio dangą rajono, valstybinės ir vietinės reikšmės keliuose ir sumažinti transporto srautus;
- Renovuoti ir modernizuoti rajono šilumos ūkį;
- Aprūpinti socialiai remtinus gyventojus kokybišku socialiniu būstu;
- Sukurti kompleksinę viešąją turizmo infrastruktūrą.

IŠVADOS | Atlikus uždaviniams priskirtų rodiklių įgyvendinimo vertinimą, matoma, jog daugiau nei pusė uždavinių rodiklių buvo įgyvendinti. Geriausiai sekėsi įgyvendinti II prioriteto rodiklius, iš kurių 73% buvo įgyvendinti. I prioriteto 54% uždavinių buvo įgyvendinti, o III prioriteto tik 33%. Nepaisant to, kad II prioriteto uždaviniai buvo įgyvendinti gana sėkmingai, II prioriteto tikslai, vertinant pagal išskirtus siekiamus rodiklius, įgyvendinti nebuvo. Tai rodo žemą rezultato (uždaviniams priskirtų) ir efekto (tikslams priskirtų) rodiklių susietumą strateginiame plėtros plane.

Pav. 13 parodo bendrą uždavinių įgyvendinimo vertinimą ir pagal prioritetus.

PAV. 13: UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

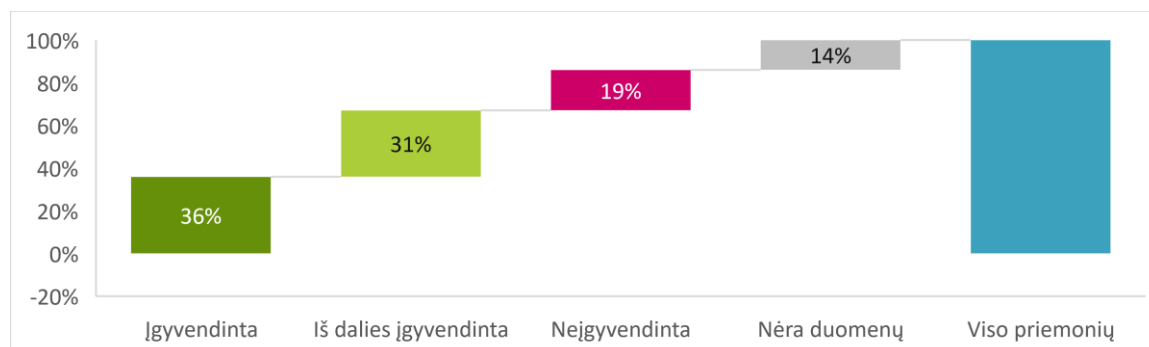

Šaltinis: sudaryta autorių

3.2 PRIEMONIŲ ĮVYKDYMO, PLANUOTŲ REZULTATŲ PASIEKIMO BEI POVEIKIO VERTINIMAS

BENDRA INFORMACIJA | 2010-2020 m. Plungės r. sav. strateginiame plėtros plane iš viso buvo 284 priemonės. Siekiant įvertinti priemonių įgyvendinimą, darbo grupių nariai rėmėsi priemonių įgyvendinimo rodikliais ir vertino ar priemonė yra įgyvendinta, iš dalies įgyvendinta (daugiau nei 50%) ar neįgyvendinta. Kadangi, kai kurie rodikliai nebuvo prieinami, vertinimas vyko remiantis darbo grupių narių ekspertine nuomone. Pav. 14 parodo bendrą priemonių įgyvendinimo vertinimą. Priemonių įgyvendinimas pagal tikslus pateikiamas Pav. 15. Detalesnis priemonių įgyvendinimas pateikiamas priede Nr. 2.

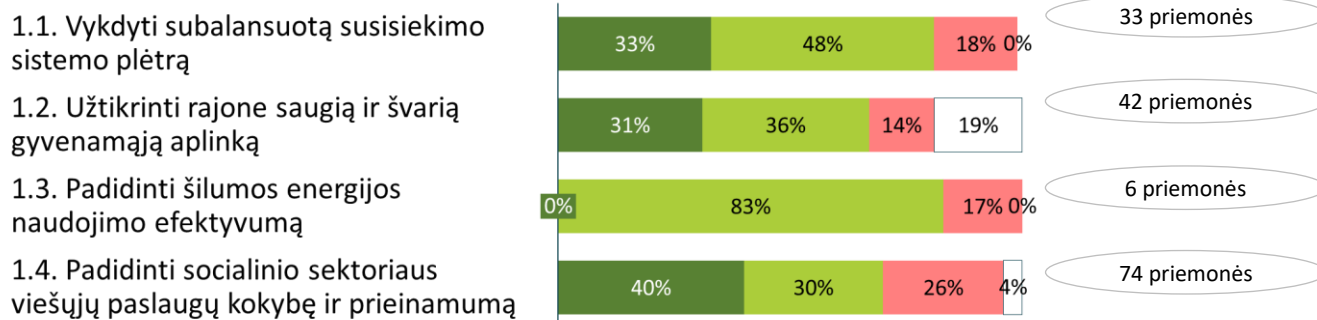
PAV. 14: PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

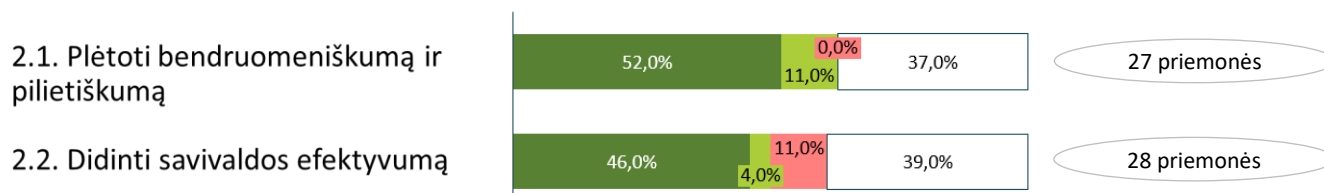
Šaltinis: sudaryta autorių

PAV. 15: PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS PAGAL TIKSLUS

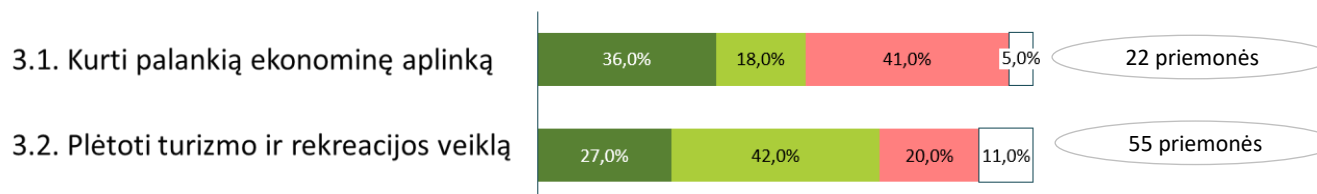
I PRIORITETAS

II PRIORITETAS

III PRIORITETAS

Šaltinis: sudaryta autorių

IŠVADOS | Atlikus priemonių įgyvendinimo vertinimą galima matyti, kad iš viso daugiau nei 65% priemonių buvo įgyvendinta ar bent iš dalies įgyvendinta, o tik 19% – neįgyvendinta. Galima daryti išvadą jog **priemonės buvo įgyvendintos geriau nei vidutiniškai**. Geriausiai sekėsi įgyvendinti I ir II prioriteto priemones. I prioritete visų tikslų priemonės buvo virš 65% bent iš dalies įgyvendintos, o dviejų tikslų priemonės net virš 80% bent iš dalies įgyvendintos. II prioritete apie pusę priemonių buvo pilnai įgyvendintos, tačiau maždaug trečdalis priemonių neturėjo duomenų. III prioritetas buvo prasčiausiai įgyvendintas. Jame tikslas „kurti palankią ekonominę aplinką“ bent iš dalies įgyvendino mažiausiai priemonių – apie 41%.

3.3 STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2010-2020 M. ĮGYVENDINIMO VERTINIMO IŠVADOS

Atlikus Plungės r. savivaldybės strateginio plėtros plano 2010-2020 m. įgyvendinimo vertinimą, galima teigti, jog strateginis plėtros planas įgyvendintas iš dalies. Nors visi strateginių prioritetų įgyvendinimo rodikliai buvo pasiekti, o rodiklių reikšmės 2019 m. buvo geresnės nei 2012 m., iš 23 tikslų įgyvendinimo rodiklių buvo įgyvendinti vos 6 rodikliai (arba 26% iš visų rodiklių). Pasiekta kiek daugiau nei pusė visų uždavinių vertinimo rodiklių reikšmių, įgyvendinta (arba iš dalies įgyvendinta) apie 60% numatytų priemonių.

Rengiant Plungės r. savivaldybės strateginį plėtros planą 2021-2030 m. verta atkreipti dėmesį į šiuos aspektus:

- **Strateginiame plėtros plane mažai atsispindi Plungės r. savivaldybės savitumas.** 2010-2020 m. strateginiame plėtros plane išskirti prioritetai, tikslai, uždaviniai, priemonės yra pakankamai bendrinės, galimos pritaikyti bet kuriai Lietuvos savivaldybei. SPP sunku „užčiuopti“ Plungės r. savivaldybės unikalius aspektus ir aiškiai pozicionuoti savivaldybę.
- **Reikalingas aiškesnis prioritetinių krypčių identifikavimas.** 2010-2020 m. SPP kaip prioritetai buvo išskirtos trys plačios savivaldybės veiklos sritys: (1) rajono infrastruktūra, (2) žmogiškieji ištekliai ir (3) ekonominė aplinka. Nors visos išvardintos sritys yra neabejotinai svarbios, prioritetuose nėra užkoduota, ką norime pasiekti šiose prioritetinėse srityse, kokia savivaldybe norime būti, ką šiose srityse norime keisti.
- **Siektinų rodiklių reikšmių ambicija.** 2010-2020 m. SPP nebuvo numatytos konkrečios norimos pasiekti prioritetų vertinimo rodiklių reikšmės – tik rodiklio dinamikos kryptis, dažnai lyginimuisi naudojamas šalies vidurkis. Nors didelė dalis rodiklių 2012-2019 m. periodu iš tiesų gerėjo, tai atitiko visos šalies rodiklių dinamikos kryptį. Sunku vertinti, ar pasiektas progresas buvo pakankamas, kuriose srityse / ar buvo pasiektas proveržis bei kiek SPP numatytos ir įgyvendintos priemonės prisidėjo prie savivaldybės vystymosi ir gyventojų gerovės augimo.
- **Ne visada pagrįsti ir (arba) kiekybiškai įvertinami rodikliai.** SPP įgyvendinimo stebėsenai pasirinkta rodiklių sistema, skirta SPP įgyvendinimo efektyvumui / progresui vertinti, yra gana šabloniška, nepakankamai detali, pagal iškeltus rodiklius sudėtinga kiekybiškai įvertinti strateginio plano įgyvendinimo efektyvumą
- **Produkto, rezultato ir efekto rodiklių susietumas.** Rodiklių įgyvendinimo analizė rodo, jog produkto, rezultato ir efekto rodiklių susietumas 2010-2020 m. SPP nebuvo pakankamas ir (arba) rodiklių siektinos reikšmės nebuvo sukalibruotos tarpusavyje. Pavyzdžiui, nors iš visų 23 tikslų įgyvendinimo rodiklių, buvo įgyvendinti vos 6 rodikliai (arba 26% iš visų rodiklių), visi prioritetų vertinimo rodikliai buvo įgyvendinti.
- **Nereguliari strateginio plano įgyvendinimo eigos stebėseną.** Vykdam 2010-2020 m. SPP įgyvendinimo stebėseną susidurta su stebėsenai reikalingų duomenų decentralizavimu, duomenys dažnai saugomi atskirose laikmenose skirtingų savininkų atsakomybėje. Dalies stebimų rodiklių tarpinės reikšmės nebuvo matuojamos. Dėl duomenų trūkumo sudėtinga tiksliai įvertinti 2010-2020 m. SPP įgyvendinimą. Dalis SPP įvardintų rodiklių laikui bėgant prarado aktualumą, tačiau nebuvo pakeisti kitais, geriau siekiamą situaciją atspindinčiais rodikliais. Dėl šių priežasčių sudėtinga laiku identifikuoti SPP įgyvendinimo rizikas ir koreguoti veiksmus, atsižvelgiant į besikeičiančias aplinkybes bei priemonių įgyvendinimo eigą.

4. PLUNGĖS R. SAV. APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

4.1 SEKTORINĖ OFICIALIŲ INFORMACIJOS ŠALTINIŲ ANALIZĖ

4.1.1 DEMOGRAFINĖS BŪKLĖ IR RAIDOS TENDENCIJOS

GYVENTOJŲ SKAIČIAUS MAŽĖJIMAS

2020 m. pradžioje Savivaldybėje gyveno 32,9 tūkst. gyventojų. Nuo 2010 m. gyventojų skaičius sumažėjo 6,7 tūkst. (-17%), nors pastaraisiais 2 metais tendencija gerėja, nes gyventojų skaičiaus mažėjimas lėtėja (Pav. 16).

Bendra **gyventojų skaičiaus pokyčio tendencija** Savivaldybėje nėra išskirtinė panašaus dydžio savivaldybių kontekste (Pav. 17). Išsiskiria tik Trakų r. savivaldybė, kurioje pastarąjį dešimtmetį gyventojų skaičiaus kritimas buvo mažiausias ir kurioje 2020 m. pradžioje buvo fiksuojamas minimalus gyventojų skaičiaus padidėjimas, lyginant su praėjusiais metais.

Paskutinį penkmetį metinis vidutinis gyventojų skaičiaus mažėjimas Plungės r. sav. (kaip ir daugumoje panašaus dydžio savivaldybių bei visoje Telšių apskrityje) buvo ženklėsnis nei bendras Lietuvos vidurkis: -8,5 % Savivaldybėje lyginant su -6,6% Lietuvoje.

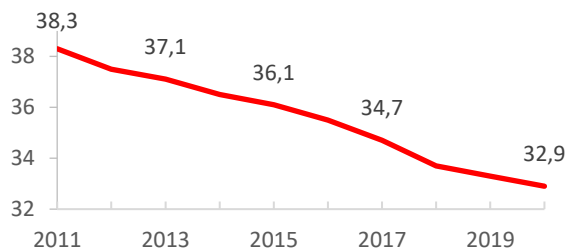
Gyventojų skaičiaus pokytį lemia keli pagrindiniai veiksniai:

- 1) natūrali gyventojų kaita;
- 2) gyventojų migracija.

Pagal Statistikos departamento metraštį, **natūrali gyventojų kaita** yra apibrėžiama kaip gyvų gimusių kūdikių ir mirusių asmenų skirtumas. 2019 m. Plungės r. sav. natūrali gyventojų kaita buvo lygi -23 asmenims (palyginimui, 2010 m. šio rodiklio reikšmė buvo -140). Visą analizuojamą laikotarpį (nuo 2010 m.) natūrali gyventojų kaita Savivaldybėje buvo neigiama, kaip ir kitose panašaus dydžio savivaldybėse (Pav. 18), tačiau, lyginant su kitomis panašaus dydžio savivaldybėmis, Plungės r. sav. šis rodiklis buvo mažiausiai neigiamas, o remiantis 2017-2019 m. tendencijomis, natūrali gyventojų kaita 2020-2021 m. gali tapti teigiama.

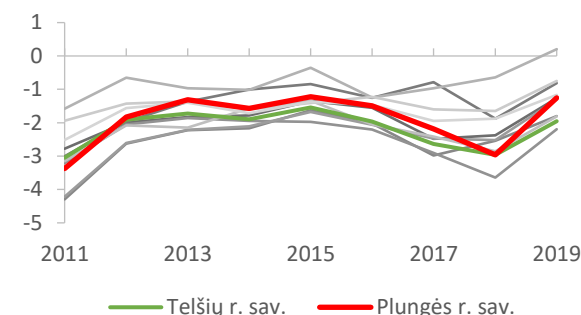
Vidaus migracija parodo, kiek asmenų išvyksta/atvyksta gyventi iš kitų savivaldybių.

PAV. 16: GYVENTOJŲ SKAIČIUS METŲ PRADŽIOJE, 2011-2020 M., TŪKST.

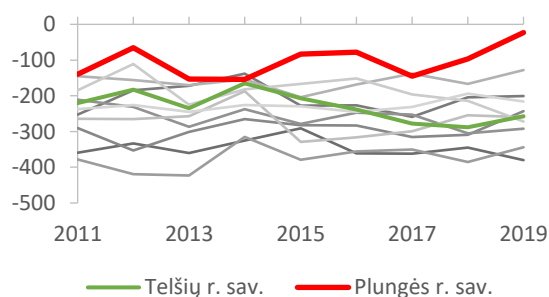
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 17: GYVENTOJŲ SKAIČIAUS PASIKEITIMAS, 2011-2019 M., %

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 18: NATŪRALI GYVENTOJŲ KAITA, 2010-2019 M., ASMENYS

Šaltinis: Statistikos departamentas

Tarptautinė migracija parodo, kiek asmenų išvyksta/atvyksta gyventi iš užsienio valstybių.

2019 m. nuolatiniam gyvenimui į Savivaldybę atvyko 1179 asmenys, iš kurių 29% – iš užsienio valstybių, 71% – iš kitų Lietuvos savivaldybių (Pav. 19). Tačiau išvyko 1449 asmenys, kas reiškia neigiamą neto migracijos rodiklį (-270 gyventojų).

Išvykstančių į užsienį skaičius tik vos didesnis nei atvykstančių (neto tarptautinė migracija lygi -17 asmenų). Lyginant su 2010 m. (kai išvykstančių į užsienį skaičius 18 kartų viršijo atvykstančių iš užsienio skaičių), neto užsienio migracija stabilizavosi ir yra gana subalansuota.

Per analizuojamą laikotarpį migracijos į kitas savivaldybes situacija šiek tiek blogėjo – nors atvykstančių iš kitų savivaldybių skaičius paaugo 20% (iki 832 asmenų), bet išvykstančių į kitas savivaldybes augo daugiau – 41% (iki 1085 asmenų).

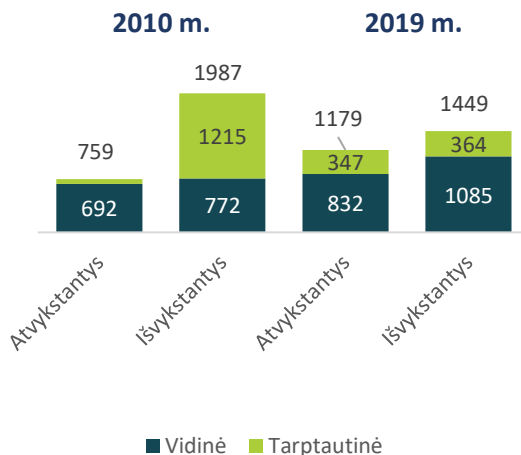
Lyginant su kitomis panašaus dydžio savivaldybėmis, panašu, kad Lietuvoje vyraujančios urbanizacijos tendencijos Plungės r. sav. veikia labiau nei kitas savivaldybes. Trakų r., Panevėžio r., Utenos r., Ukmergės r. savivaldybės analizuojamu laikotarpiu turi arba teigiamą neto vidaus migraciją arba visą laikotarpį gerėjančią tendenciją, tačiau Vilkiškio r., Plungės r., Telšių r., Raseinių r. savivaldybėse išvykstančiųjų į kitas savivaldybes skaičius nuosekliai augo, lyginant su atvykstančiųjų skaičiumi.

Apibendrinant, bendra neto migracijos tendencija Savivaldybėje yra gerėjanti (mažiau neigiama), tačiau neto vidinės migracijos dinamika (daugiau gyventojų išvyksta gyventi į kitas savivaldybes nei atvyksta į Plungės r. sav.) kelia tolimesnio gyventojų skaičiaus mažėjimo Savivaldybėje riziką. Siekiant stabilizuoti gyventojų skaičiaus mažėjimą, reiktų ieškoti priemonių, kaip išlaikyti Savivaldybės gyventojus ir pritraukti naujakurius.

SENSTANTI VISUOMENĖ

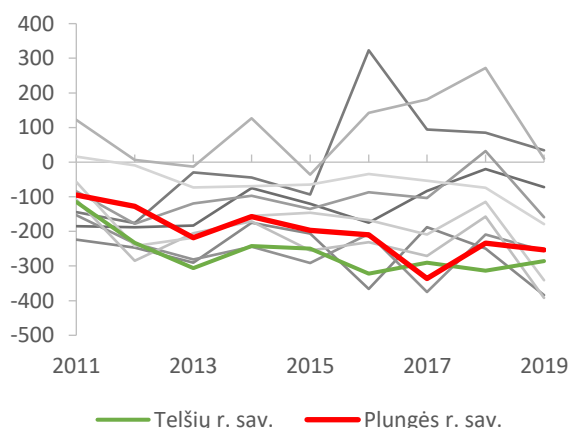
Plungės r. sav. visuomenė sensta. **Medianinis gyventojų amžius** Savivaldybėje per pastarąjį dešimtmetį padidėjo 5 metais – nuo 40 metų 2011 m. iki 45 metų 2019 m. (Pav. 21). Visuomenės senėjimas yra valstybės mastu aktuali tema, tačiau Lietuvos mastu medianinis gyventojų amžius kyla lėčiau: per tą patį laikotarpį medianinis gyventojų amžius padidėjo 3 metais (nuo 41 iki 44 metų). Kitų panašaus dydžio savivaldybių kontekste Plungės r. sav. visuomenės senėjimo tendencijos nėra išskirtinės – beveik visos lyginamos savivaldybės sensta panašiu tempu,

PAV. 19: VIDINĖ IR TARPTAUTINĖ MIGRACIJA 2010 M. IR 2019 M., ASMENYS

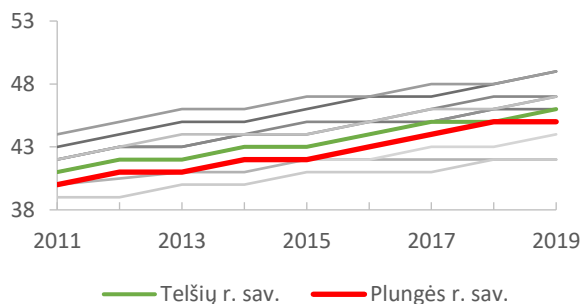
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 20: NETO VIDAUS MIGRACIJA, 2011-2019 M., ASMENYS

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 21: MEDIANINIS GYVENTOJŲ AMŽIUS 2011-2019 M., METAI

Šaltinis: Statistikos departamentas

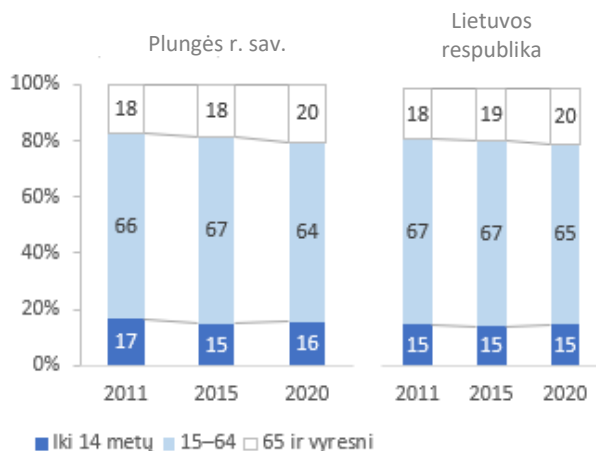
išskyrus Trakų r., Kaišiadorių r. ir Šalčininkų r. savivaldybes, kuriose visuomenės senėjimo tempas yra lėtesnis ir 2019 m. medianinis gyventojų amžius buvo mažesnis nei Plungės r. sav.

Nuolatinių gyventojų amžiaus struktūra. 2020 m. nuolatinių gyventojų iki 14 m. dalis buvo 15,5%, kas yra 1 procentiniu punktu mažiau nei 2011 m.

15–64 metų amžiaus nuolatinių gyventojų dalis 2020 m. pradžioje buvo 64,2%. Nuo 2011 m. ši gyventojų grupė susitraukė 1,8 procentinio punkto. Lietuvoje tendencijos buvo labai panašios – 65 ir vyresnių gyventojų dalis didėjo ir 2020 m. siekė 20%, 15–65 metų gyventojų dalis mažėjo. Tik iki 14 metų gyventojų dalis išliko nepakitusi. (Pav. 22)

Pensinio amžiaus gyventojų dalis (t.y. 65 metų ir vyresni gyventojai) 2020 m. pradžioje sudarė 20,3% ir per analizuojamą laikotarpį nuosekliai augo (nuo 2011 m. iš viso padidėjo 2,8 procentinio punkto).

PAV. 22: NUOLATINIŲ GYVENTOJŲ AMŽIAUS STRUKTŪRA, 2011 M., 2015 M., 2020 M.

Šaltinis: Statistikos departamentas

IŠVADOS

Bendras gyventojų skaičius Savivaldybėje vis dar mažėja, tačiau pastarųjų metų mažėjimo lėtėjimas rodo teigiamą tendenciją. Teigiamos tendencijos matomos natūralioje gyventojų kaitoje (visą laikotarpį buvusi neigiama, rodiklio reikšmė artėja prie 0) ir tarptautinėje migracijoje (nuolatiniame gyvenime iš/j užsienio išvykstančių ir atvykstančių santykis susibalansavo apie 0). Pagrindinis iššūkis – didėjantis į kitas Lietuvos savivaldybes nuolatiniame gyvenime išvykstančių gyventojų skaičius, lyginant su atvykstančių gyventojų skaičiumi. Mažėjantis gyventojų skaičius Savivaldybėje daro įtaką ir gyventojų demografinėi struktūrai: Plungės r. sav. visuomenės senėjimo tempas lenkia Lietuvos vidurkį, o vaikų/jaunimo ir darbingo amžiaus gyventojų dalis Savivaldybėje mažėja.

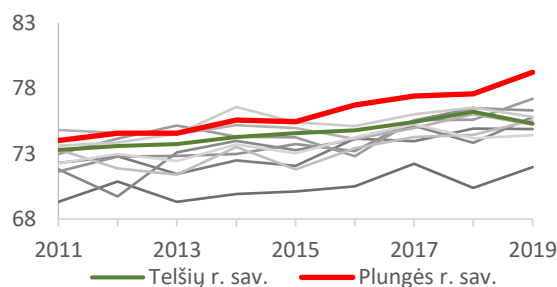
4.1.2 SOCIALINĖS BŪKLĖ IR RAIDOS TENDENCIJOS

SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

Sveikatos priežiūros paslaugos ir ištekliai. Viena iš savarankiškųjų Plungės r. sav. funkcijų yra pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra. Savivaldybės vykdomosios institucijos taip pat įgyvendina įstatymo deleguotą valstybės funkciją – organizuoja antrinę asmens sveikatos priežiūrą. Tretinę asmens sveikatos priežiūrą organizuoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

Plungės r. sav. 2019 m. duomenimis asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia 13 įstaigų ir jų filialai – 2 iš jų viešos (VšĮ Plungės r. sav. ligoninė ir VšĮ Plungės rajono greitoji medicinos pagalba), o 11 iš jų privačios.

PAV. 23: VIDUTINĖ TIKĖTINA GYVENIMO TRUKMĖ, 2011-2019 M., METAI

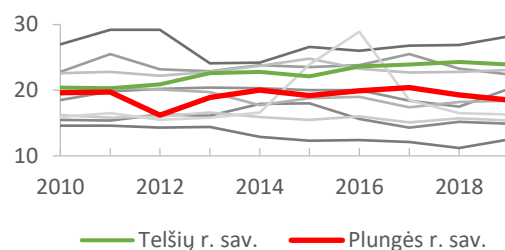
Šaltinis: Statistikos departamentas

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – vienas iš pagrindinių rodiklių, reprezentuojančių gyventojų gyvenimo gerovę. Nuo 2011 m. gyvenimo trukmė pailgėjo daugiau nei 5 metais ir 2019 m. šis rodiklis siekė 79,22 metus ir viršijo Lietuvos vidurkį – 76,4 metus (2019 m. duomenimis). Plungės r. sav. gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė yra ilgiausia ir lyginant su visomis panašaus dydžio savivaldybėmis (Pav. 23)

Išvengiamas mirtingumas – mirtingumas, nulemtas ligų, kurių galima išvengti taikant žinomas efektyvias prevencines ir/ar diagnostikos ir/ar gydymo priemones. Remiantis duomenimis apie išvengiamą mirtingumą, galima spręsti apie sveikatos priežiūros ir sveikatos politikos įtaką gyventojų sveikatai bei numatyti naujas veiksmų kryptis. 2017 m. duomenimis Plungės r. sav. išvengiamas mirtingumas siekė 28,1% (tiek procentų mirčių buvo galima išvengti) ir patenka tarp 12 geriausių savivaldybių pagal šį rodiklį⁷. Geriausią išvengiamo mirtingumo rodiklį demonstruoja Kretingos r. savivaldybė, kurios išvengiamo mirtingumo rodiklis 2017 metais buvo 23,1%, Lietuvos vidurkis buvo 31,3%.

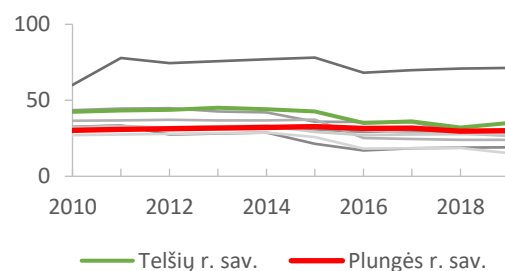
Gydytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyv. (Pav. 24) Plungės r. sav. šiuo laikotarpiu beveik nepakito – nuo 19,6 iki 18,5 gydytojų 2010-2019 m. laikotarpiu. Neženkliai kintant gydytojų skaičiui, tenkančiam 10 tūkst. gyv., neženkliai kito ir **lovų ligoninėse skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyv.**: nuo 30,3 iki 30 lovų 2010-2019 m. laikotarpiu (Pav. 25). Lyginant su panašaus dydžio savivaldybėmis, išsiskiria Utenos r. savivaldybė, kur tiek gydytojų, tiek lovų ligoninėse, tenkančių 10 tūkst. gyventojų, skaičiai visą laikotarpį buvo didžiausi. Nors dauguma savivaldybių išlaikė panašų gydytojų, tenkančių 10 tūkst. gyventojų, skaičių, Panevėžio r. savivaldybė sistemingai mažino gydytojų ir gyventojų santykį, nors ir taip turėjo mažiausią šio rodiklio reikšmę. 2014-2016 m. dauguma panašaus dydžio savivaldybių mažino lovų ligoninėse, tenkančių 10 tūkst. gyventojų, skaičių, kai Plungės r. sav. išlaikė pastovią šio rodiklio reikšmę. Dėl to, 2019 m. tik Utenos r., Telšių r. ir Ukmergės r. sav. Turėjo daugiau lovų, tenkančių 10 tūkst. gyventojų, nei Plungės r. sav. Apibendrinant, mažėjant gyventojų skaičiui Savivaldybėje, Plungės r. sav. racionaliai išnaudoja resursus išlaikant pastovius gydytojų ir lovų ligoninėse, tenkančius 10 tūkst. gyv., skaičius, tačiau nesiekia papildomo

PAV. 24: GYDYTOJŲ SKAIČIUS, TENKANTIS 10 TŪKST. GYV., 2010-2019 M., VNT

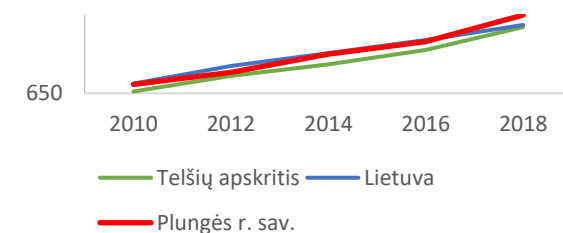
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 25: LOVŲ LIGONINĖSE SKAIČIUS, TENKANTIS 10 TŪKST. GYV., 2010-2019 M., VNT

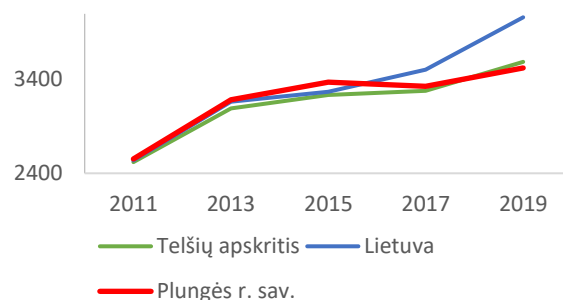
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 26: APSILANKYMŲ PAS GYDYTOJUS SKAIČIUS, TENKANTIS 100 GYV., 2010-2018 M., VNT

Šaltinis: Higienos institutas

PAV. 27: UŽREGISTRUOTŲ SUSIRGIMŲ SKAIČIUS, TENKANTIS 1000 GYV., 2011-2019 M., VNT

Šaltinis: Higienos institutas

⁷ Higienos instituto ataskaita: „Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2017 m.“

sistemos efektyvumo didinimo, kaip tai daro kitos savivaldybės.

Nors gydytojų skaičius išliko panašus, **apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis 100 gyventojų**, augo (Pav. 26). 2018 m. šis rodiklis siekė 949 apsilankymus pas gydytojus per metus, kas yra 39% daugiau nei 2010 metais. Augimo tendencijos nesiskyrė nuo visos Telšių apskrities ar Lietuvos. Glaudžiai susijęs ir **užregistruotų susirgimų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų**, rodiklis. Plungės r. sav. 2019 m. 1000 gyventojų teko 3523 užregistruoti susirgimai (38% augimas nuo 2011m.) (Pav. 27). Tendencijos šalyje buvo labai panašios kaip ir Plungės r. sav., o Telšių apskrityje nuo 2017 m. užregistruoti susirgimai pradėjo sparčiai augti ir šiuo metu ženkliai lenkia ir Lietuvos vidurkį, ir Plungės r. sav. (15% didesnis nei Plungės r. sav.).

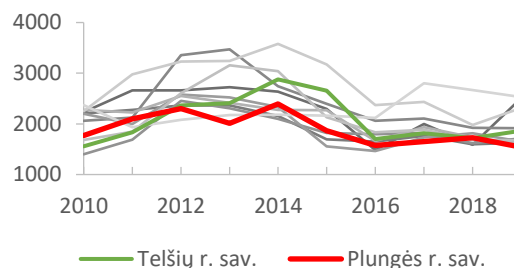
Savivaldybėje **mirtingumo rodiklis** yra žemesnis nei Lietuvoje ar Telšių apskrityje – 2019 m. jis siekė 1170 mirčių 100 tūkst. gyventojų, Telšių apskrityje – 1379, Lietuvoje – 1 601. Pagrindinės mirties priežastys buvo – kraujotakos sistemos ligos – 652 mirtys 100 tūkst. gyv., piktybiniai navikai – 263 mirtys 100 tūkst. gyv., ir išorinės priežastys – 48 mirtys 100 tūkst. gyv. Remiantis higienos instituto duomenimis, pasiskirstymas pagal mirties priežastis buvo panašus ir Lietuvoje.

VIEŠASIS SAUGUMAS

Vienas iš pagrindinių viešojo saugumo rodiklių yra **nusikaltimų skaičius tenkantis 100 tūkst. gyv.** (Pav. 28) 2019 m. šis rodiklis siekė 1540 nusikaltimus ir, lyginant su panašiomis savivaldybėmis ir Lietuvos vidurkiu (2019 m. – 1841), buvo vienas mažiausių (kaip ir didžiąją 2010-2019 m. laikotarpio), tad Plungės r. sav. – saugi savivaldybė. **Nepilnamečių padarytų nusikaltimų skaičius** (Pav. 29) 2019 m. taip pat buvo itin mažas – vos 10 nusikaltimų (ženklus sumažėjimas nuo 2011 m. piko su 113 nusikaltimų). 2019 m. lyginant su panašiomis savivaldybėmis, Plungės r. sav. buvo mažiausiai nepilnamečių padarytų nusikaltimų.

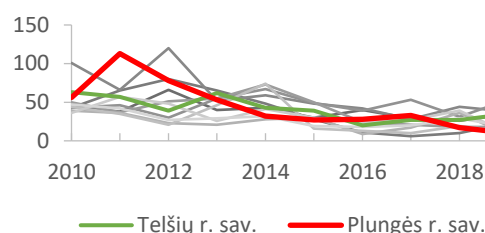
Nuosekliai su nusikaltimų skaičiumi, sistemingai mažėjo ir **policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų** (Pav. 30). 2019 m. Savivaldybėje dirbo 178 policijos pareigūnai, tenkantys 100 tūkst. gyventojų, kas yra 28% mažiau nei 2010 m. (248 pareigūnai) ir net 39% mažiau už 2019 m. šalies vidurkį (286 pareigūnai). Lyginant su kitomis panašaus dydžio savivaldybėmis, tik

PAV. 28: NUSIKALTIMŲ SKAIČIUS, TENKANTIS 100 TŪKST. GYV., 2010-2019 M., VNT

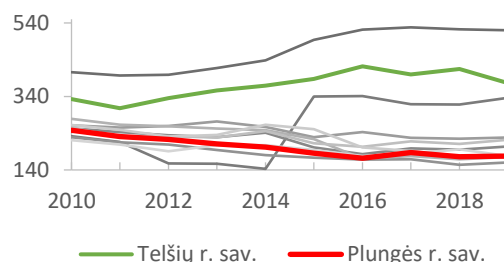
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 29: NEPILNAMEČIŲ PADARYTŲ NUSIKALTIMŲ SKAIČIUS, 2010-2019 M., VNT

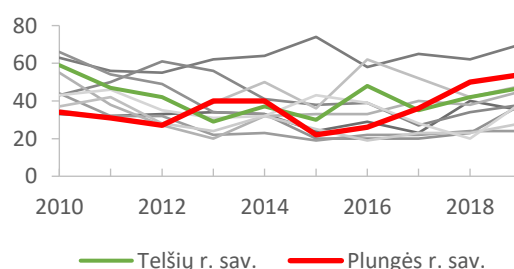
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 30: POLICIJOS PAREIGŪNŲ SKAIČIUS, TENKANTIS 100 TŪKST. GYV., 2010-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 31: KELIŲ EISMO ĮVYKIŲ SKAIČIUS, 2010-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

Vilkaviškio r. savivaldybė turėjo mažiau policijos pareigūnų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų.

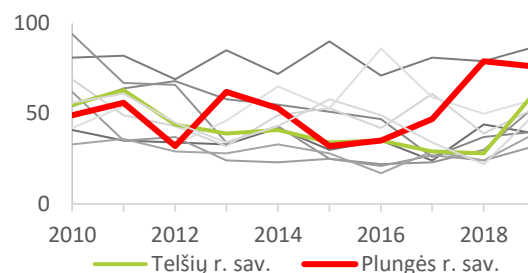
Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į **kelių eismo įvykių skaičiaus tendencijas** (Pav. 31). Nuo 2015 m., kai Savivaldybėje buvo mažiausiai įvykių analizuojamu laikotarpiu, iki 2019 m. šis skaičius daugiau nei padvigubėjo iki 79 eismo įvykių. Tendencijos daugumoje panašių savivaldybių ir Lietuvoje buvo mažėjančios. Taip pat situacija blogėja ir **kelių eismo įvykiuose sužeistų ir žuvusių žmonių** skaičiuje. Pav. 32 parodo, kad nuo 2015 m. Plungės r. sav. kelių eismo įvykiuose sužeistų asmenų skaičius išaugo beveik 2,5 karto ir šiuo metu yra vienas aukščiausių palyginus su panašiomis savivaldybėmis. Tarp visų savivaldybių, pagal šį rodiklį Plungės r. sav. užima 8 vietą iš 60. Taip pat didėja ir žuvusių keliuose skaičius (Pav. 33). 2016 m. Plungės r. sav. keliuose nežuvo nei vienas žmogus. Tačiau nuo 2016 m. šis skaičius stabiliai auga – 2019 m. jau 4 žuvę. Pagal šį rodiklį Plungės r. sav. užima 13 vietą iš 60, tarp visų Lietuvos savivaldybių.

SOCIALINĖ APSAUGA

Socialinių paslaugų gavėjai – Plungės r. sav. 2019 m. daugiausiai socialinių paslaugų gavo pensinio amžiaus žmonės – 13 550 gavėjų. Išmokų skaičius šeimoms auginančioms vaikus buvo 6798, socialinės pašalpos gavėjų skaičius buvo 613 ir vienkartinių pašalpų socialiai remtiniams asmenims gavėjų skaičius buvo 69.

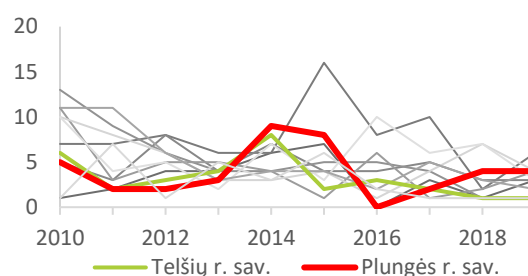
Socialinės rizikos šeimų Plungės r. sav. 2018 m. buvo 182. Pagal šį rodiklį Savivaldybė rikiuojasi 16 vietoje iš 60. Plungės r. sav. socialinės rizikos šeimų skaičius auga (20% nuo 2010 m.), kai tuo pačiu laikotarpiu Lietuvoje socialinės rizikos šeimų skaičius nukrito 15%. Tendencijos Telšių apskrityje ir daugumoje panašių savivaldybių taip pat buvo mažėjančios (Pav. 34). Savivaldybei reikėtų atkreipti didesnę dėmesį į socialinės rizikos šeimą ir taikyti veiksmingesnes prevencijos priemones. **Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose** išliko panašus (Pav. 35)– 2010 m. iš viso buvo 357 vaikai, 2018 m. 377 (6% augimas). Net 66% vaikų priklauso socialinės rizikos šeimoms dėl tėvų vaiko priežiūros įgūdžių stokos, apie 27% – dėl tėvų girtuokliavimo, psichotropinių medžiagų vartojimo. Nors Plungės r. sav. rikiuojasi per vidurį tarp panašių savivaldybių, tendencijos panašiose savivaldybėse buvo mažėjančios.

PAV. 32: KELIŲ EISMO ĮVYKIUOSE SUŽEISTŲ ASMENŲ SKAIČIUS, 2010-2019 M., VNT

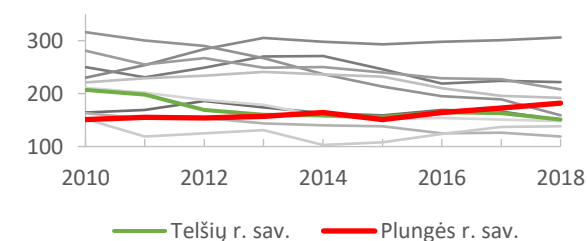
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 33: KELIŲ EISMO ĮVYKIUOSE ŽUVUSIŲ ASMENŲ SKAIČIUS, 2010-2019 M., VNT

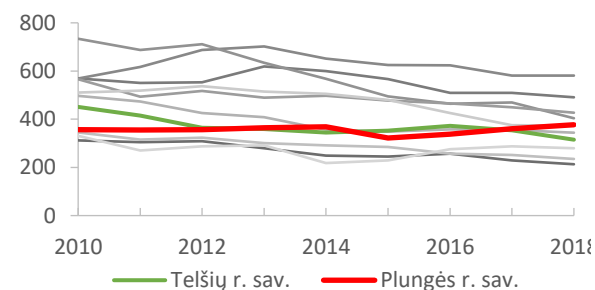
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 34: SOCIALINĖS RIZIKOS ŠEIMŲ SKAIČIUS, 2010-2018 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 35: VAIKŲ SOCIALINĖS RIZIKOS ŠEIMOSE SKAIČIUS, 2010-2018 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

2012 m. pradėta kaupti statistika apie policijoje užregistruotus pranešimus dėl **smurto artimoje aplinkoje**. Nors 2019 m. smurto atvejų artimoje šeimoje buvo daugiau nei dvigubai daugiau lyginant su 2012 m., 468 ir 193 atvejai, atitinkamai, nuo 2015 m. Plungės r. sav. šis rodiklis šis rodiklis išlieka stabilus su minimalia mažėjimo tendencija (Pav. 36). Kadangi daugumoje panašaus dydžio savivaldybių pastaraisiais metais nepavyko stabilizuoti smurto artimoje šeimoje atvejų skaičiaus ir jose matomos smurto dažnėjimo tendencijos, Plungės r. sav. 2019 m. turėjo mažiausią pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje skaičių.

2018 m. pradėta kaupti statistika apie užregistruotus pranešimus apie **smurtą prieš vaikus artimoje aplinkoje**. 2019 m. Savivaldybėje užregistruota 119 smurto (seksualinio, fizinio, psichologinio, vaikų nepriežiūros) prieš vaikus atvejų. Tai antras blogiausias rezultatas panašaus dydžio savivaldybių sąrašė (Pav. 37). Tai viena iš sričių, į kurią Plungės r. sav. reikėtų skirti išskirtinį dėmesį.

2019 m. Plungės r. sav. buvo 15 **vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba)** (Pav. 38). 2013 m. šis skaičius buvo pakilęs iki 29. Lyginant su panašiomis savivaldybėmis, Plungės r. sav. turi ženkliai mažiau vaikų, kuriems nustatyta globa – Šalčininkų r. sav. 2019 m. globa nustatyta 51 vaikams – 76% daugiau vaikų.

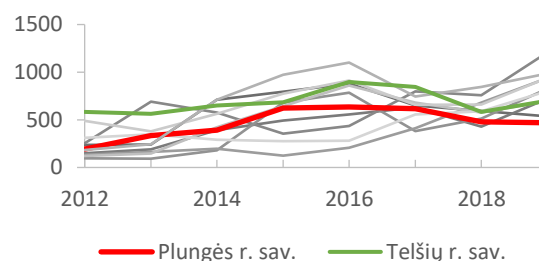
2019 m. Savivaldybėje buvo 613 **socialinės pašalpos gavėjų** (Pav. 39). Nuo 2010 m. šis skaičius sumažėjo 80% (nuo 3 062 asmenų). Šis rodiklis Plungės r. sav. yra žemiausias palyginus su panašiomis savivaldybėmis.

Socialinis būstas. 2019 m. šeimų, gavusių socialinį būstą, buvo 169 ir beveik tiek pat (152) šeimų laukė socialinio būsto nuomos. Pagal nuomojančių ir laukiančių socialinio būsto šeimų skaičių panašaus dydžio savivaldybių sąrašė Plungės r. sav. rikiuojasi per vidurį ir lenkia Telšių r. savivaldybę, turinčią 346 šeimas, nuomojančias arba laukiančias išsinuomoti socialinį būstą (Pav. 40).

IŠVADOS

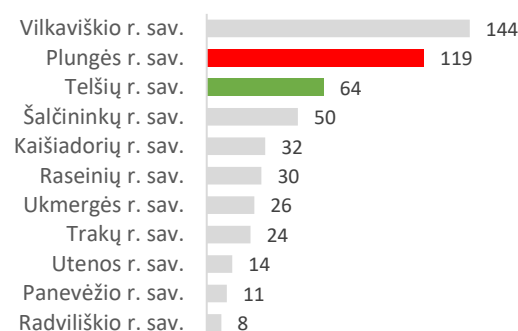
Lyginant su šalies vidurkiais ir panašaus dydžio savivaldybėmis, bendra socialinė būklė Plungės r. sav. yra gera, tendencijos didžiojoje dalyje sričių yra teigiamos.

PAV. 36: UŽREGISTRUOTI PRANEŠIMAI DĖL SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE, 2012-2019 M., VNT

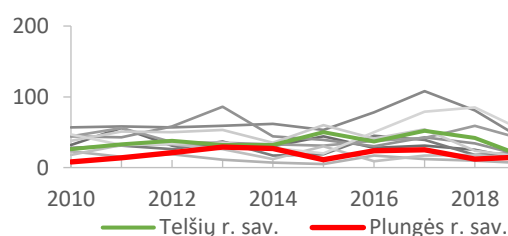
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 37: PRANEŠIMAI APIE SMURTĄ PRIEŠ VAIKUS ARTIMOJE APLINKOJE, 2019 M., VNT

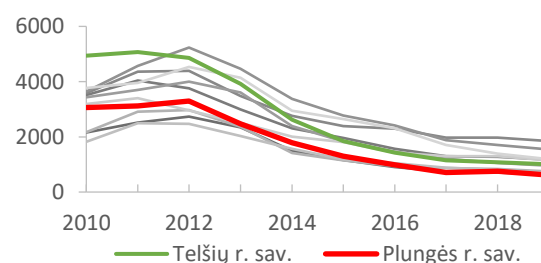
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 38: VAIKŲ, KURIEMS NUSTATYTA GLOBA, PER METUS, 2010-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 39: SOCIALINĖS PAŠALPOS GAVĖJŲ SKAIČIUS, 2010-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

Plungės r. sav. gyventojai gali džiaugtis išskirtinai ilgą (ir vis ilgėjančią) gyvenimo trukmę. Visuomenei senstant, kaip ir visoje šalyje, Savivaldybėje didėja sergančiųjų skaičius ir apsilankymų pas gydytoją skaičius (1000 ir 100 gyventojų, atitinkamai). Sergančiųjų skaičiaus augimo tempas Savivaldybėje lenkia šalies vidurkį, kas gali tapti ateities iššūkiu. Nors sergančiųjų ir apsilankymų pas gydytojus skaičiai auga, sveikatos priežiūros sistemos resursai Savivaldybėje yra išnaudojami racionaliai – gydytojų ir lovų ligoninėse skaičiai, tenkantys 10 tūkst. gyventojų, išlieka stabilūs.

Plungės r. sav. yra gana saugi savivaldybė – nusikalstamumas mažėja, kas leidžia mažinti policijos pareigūnų skaičių ir tuos resursus panaudoti kitose srityse. Pagrindinis iššūkis viešojo saugumo srityje yra didėjantis kelių eismo įvykių skaičius, taip pat aukšti sužeistų ir žuvusių asmenų keliuose skaičiai.

Socialinės apsaugos srityje labiausiai dėmesį reikėtų atkreipti į augantį socialinės rizikos šeimų skaičių ir jose augančių vaikų skaičių – šios tendencijos yra priešingos nei šalyje ar panašaus dydžio savivaldybėse. Savivaldybė taip pat turėtų atkreipti dėmesį ir į didelį, lyginant su panašaus dydžio savivaldybėmis, pranešimų apie smurtą prieš vaikus artimoje aplinkoje skaičių.

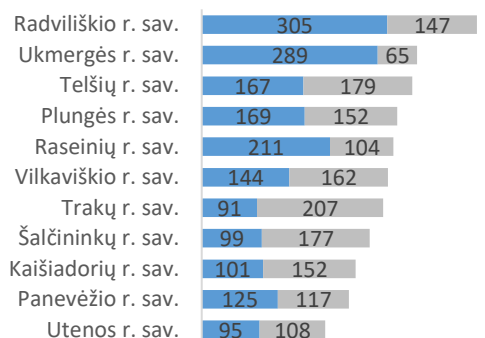
4.1.3 ŠVIETIMO BŪKLĖ IR RAIDOS TENDENCIJOS

Stipri švietimo sistema yra viena svarbiausių ir labiausiai akcentuojamų sričių miesto, rajono ir valstybės atžvilgiu. Siekiant į Plungės r. sav. pritraukti daugiau jaunų šeimų, talentų, investicijų, didinti ekonominį konkurencingumą, vienas iš svarbiausių aspektų yra bendrojo lavinimo kokybė. Mokinių pasiekimai, infrastruktūra ir mokymosi sąlygos lemia bendrojo lavinimo sistemos savivaldybėje patrauklumą.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius neženkiai pasikeitė – 2010 m. Savivaldybėje buvo 9 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, o 2019 m. – 7. 16% išaugo ikimokyklinio ugdymo auklėtinių skaičius – 2010 m. jis siekė 1264 auklėtinius, o 2019 m. padidėjo iki 1460.⁸

2018 m. Plungės r. sav. veikė 14 **mokyklų**, 6-iomis mokyklomis mažiau nei 2015 metais. 2018 m.

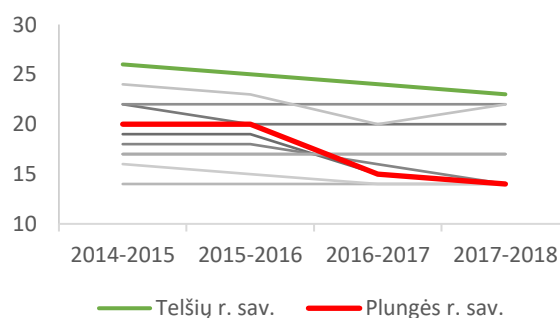
PAV. 40: ŠEIMŲ NUOMOJANČIŲ IR LAUKIANČIŲ SOCIALINIO BŪSTO SKAIČIUS, 2019 M., VNT

■ Šeimos nuomojančios socialinį būstą
■ Šeimos laukiančios socialinio būsto

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 41: MOKYKLŲ SKAIČIUS, 2014-2018 M., VNT

Šaltinis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

⁸ Statistikos departamento duomenys

Savivaldybėje veikė mažiausiai mokyklų, lyginant su panašiomis savivaldybėmis (Pav. 41).

Plungės r. sav. visą laikotarpį buvo viena **profesinio mokymo įstaiga** – Plungės technologijų ir verslo mokykla. Mokinių skaičius šioje mokykloje nuo 2012-2013 mokslo metų nukrito nuo 527 mokinių, iki 330 (37% kritimas).⁹

Neformalusis švietimas statistikos departamento apibrėžiamas kaip: švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas. Nuo 2017 m. (kada buvo pradėtas rinkti šis rodiklis) neformaliame ugdyme dalyvaujančių moksleivių dalis padidėjo beveik 6 procentiniais punktais – nuo 20,7% 2017 m., iki 26,5% 2019 m.¹⁰

BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ MOKINIAI

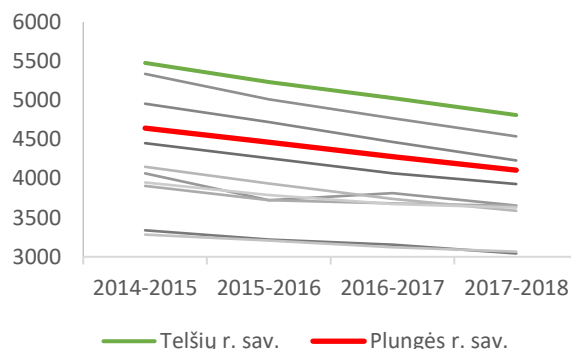
Mokinių skaičiaus tendencijos buvo panašios kaip ir gyventojų skaičiaus tendencijos. 2014-2015 mokslo metais Plungės r. sav. mokėsi 4,5 tūkst. mokinių, 2017-2018 mokslo metais – 4,1 tūkst. (9% kritimas) (Pav. 42). Šiuo laikotarpiu gyventojų skaičius nukrito 6,5% – mokinių skaičius mažėja greičiau nei gyventojų skaičius. Viena iš to priežasčių galėtų būti tai, kad dažniausiai emigruoja jaunos šeimos. Šia mokinių mažėjimo tendencija Plungės r. sav. neišsiskyrė kitų panašaus dydžio savivaldybių kontekste.

Vidutinis mokinių skaičius klasės komplekte nepakito ir atitiko Lietuvos vidurkį – tiek 2014-2015 m. mokslo metais, tiek 2017-2018 m. mokslo metais siekė 20 mokinių (Pav. 43). Didesnes klases visą šį laikotarpį formavo tik Utenos r. savivaldybė (21,48 mokinių klasėje 2017-2018 m. mokslo metais).

Mažėjant mokinių skaičiui, **kompiuterių skaičius, tenkantis 100 mokinių**, augo – 2014-2015 mokslo metais jis siekė 27 kompiuterius, o 2017-2018 mokslo metais – 33 (Pav. 44). Panaši tendencija pastebima ir kitose panašaus dydžio savivaldybėse. Ten 2017-2018 m. mokslo metais 100 mokinių teko nuo 26 kompiuterių (Telšių r. sav.) iki 38 kompiuterių (Šalčininkų r. sav.).

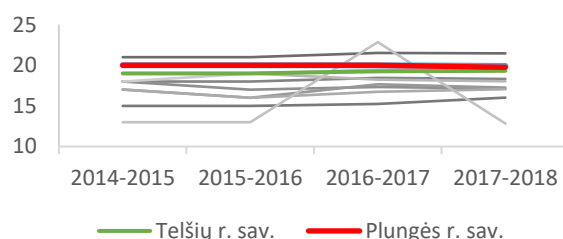
1 mokiniui tenkanti ploto dalis yra rodiklis, kuris dažnai parodo, kurios savivaldybės, mažėjant mokinių skaičiui, neoptimizuoja mokyklos erdvės. 2014-2015 mokslo metais 1 mokiniui teko 18,5 m², o 2017-2018

PAV. 42: MOKINIŲ SKAIČIUS, 2014-2018 M., VNT

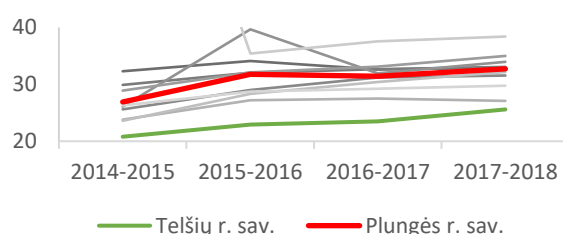
Šaltinis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

PAV. 43: VIDUTINIS MOKINIŲ SKAIČIUS KLASĖS KOMPLEKTE, 2014-2018 M., VNT

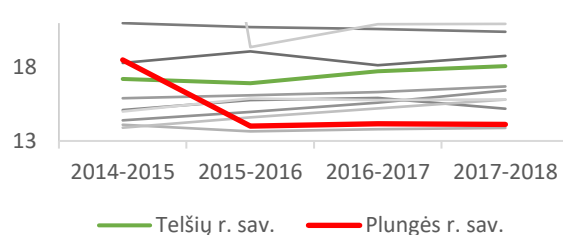
Šaltinis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

PAV. 44: KOMPIUTERIŲ SKAIČIUS 100 MOKINIŲ, 2014-2018 M., VNT

Šaltinis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

PAV. 45: 1 MOKINIUI TENKANTI MOKYKLOS PLOTO DALIS, 2014-2018 M., M2

Šaltinis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

⁹ Statistikos departamento duomenys

¹⁰ Statistikos departamento duomenys

mokslo metais šis rodiklis sumažėjo iki 14 m² (24% kritimas) ir atitiko Lietuvos vidurkį (Pav. 45).

BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ PEDAGOGAI

Mokinių skaičius, tenkantis vienam pedagogui, Plungės r. sav. 2014-2018 m. šiek tiek išaugo – nuo 9 iki 9,5. Pagal šį rodiklį Plungės r. sav. rikiuojasi 3 vietoje palyginus su panašiomis savivaldybėmis. (Pav. 46).

Nauji mokytojai – mokytojai, kurie dirba mažiau nei metus. **Naujų mokytojų dalis** išliko panaši – apie 2%, išskyrus 2016-2017 mokslo metus, kai šis skaičius siekė 7%. Pagal šį rodiklį 2017-2018 mokslo metais Plungės r. sav. rikiuojasi per vidurį tarp panašių savivaldybių (Pav. 47).

Atestuotų mokytojų dalis Plungės r. sav. šiuo laikotarpiu išliko panaši – apie 87%. Pagal šį rodiklį tarp panašių savivaldybių Plungės r. sav. rikiuojasi 3 vietoje.

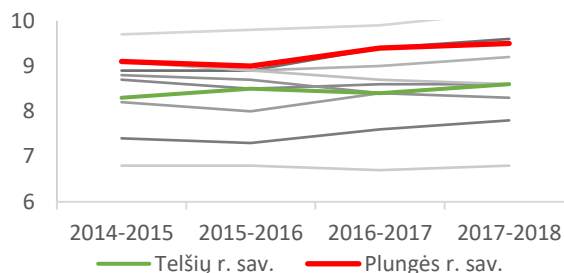
BRANDOS EGZAMINŲ REZULTATAI

Vienas svarbiausių švietimo rodiklių, kuris apibūdina švietimo lygį – egzaminų rezultatai. Pav. 48 parodo **bendrus brandos egzaminų rezultatus** Plungės r. sav. Neišlaikiusiais yra laikomi mokiniai, kurie surenka mažiau nei 16%. 2014-2019 m. laikotarpiu Savivaldybėje egzaminų rezultatai gerėja – 4% procentiniais punktais padidėjo virš 86% gavusių mokinių skaičius – 2019 m. dešimtadalis mokinių pasiekia šį aukštą rezultatą. Taip pat, sumažėjo neišlaikusių dalis – nuo 8% 2014 m. iki 6% 2019 m.

Stipriausia sritis buvo anglų kalba. Iš Pav. 50 galime matyti jog mokinių dalis, gaunančių virš 86% išaugo net 20 procentinių punktų – iki 27%. Neišlaikusiųjų dalis yra gana pastovi – svyruoja tarp 1% ir 2%. Panašaus dydžio savivaldybių kontekste Plungės r. savivaldybės mokinių rezultatai atrodo gerai: 2019 m. didesnė dalis mokinių gavo aukščiausius įvertinimus tik Raseinių r. (27% laikiusiųjų), Utenos r. (29% laikiusiųjų) ir Kaišiadorių r. (30% laikiusiųjų) savivaldybės.

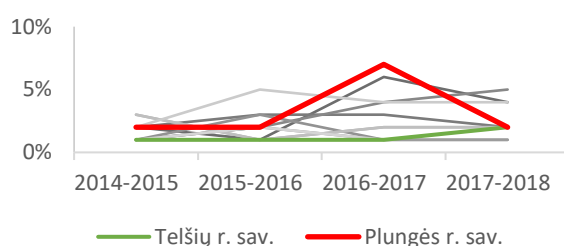
Labiausiai pablogėjusi ir silpniausia sritis buvo matematika. Iš Pav. 49 galime matyti, jog 2019 m. virš 35% rinko tik 30% mokinių – 8 procentinių punktų kritimas nuo 2014 m., o neišlaikusiųjų matematikos brandos egzaminų dalis padvigubėjo – nuo 8% iki 18%. Kitų panašaus dydžio savivaldybių kontekste šie rezultatai neatrodė blogiausiai – mažiau neišlaikusiųjų turėjo tik Raseinių, Utenos ir Kaišiadorių r. savivaldybės.

PAV. 46: MOKINIŲ SKAIČIUS, TENKANTIS VIENAM PEDAGOGUI, 2014-2018 M., VNT

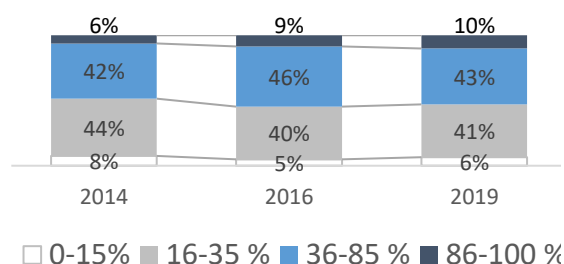
Šaltinis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

PAV. 47: NAUJŲ MOKYTOJŲ DALIS, 2014-2018 M., %

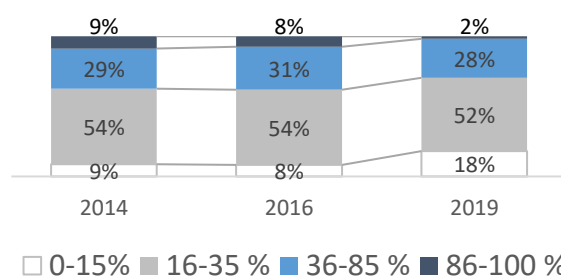
Šaltinis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

PAV. 48: BENDRI BRANDOS EGZAMINŲ REZULTATAI, 2014-2019 M.

Šaltinis: Nacionalinis egzaminų centras

PAV. 49: MATEMATIKOS EGZAMINŲ REZULTATAI, 2014-2019 M.

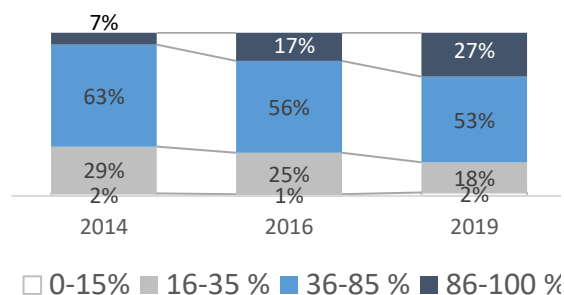
Šaltinis: Nacionalinis egzaminų centras

IŠVADOS

Švietimo resursai gerai optimizuojami. Pagrindiniais iššūkiais išlieka mokinių skaičiaus mažėjimas, kuris susijęs su gyventojų skaičiaus mažėjimu ir naujų mokytojų pritraukimas, tačiau šie iššūkiai nėra išskirtiniai panašaus dydžio savivaldybių kontekste.

Matematikos egzaminų rezultatų gerinimas turėtų tapti vienu iš prioritetų Savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose. Didėjant neišlaikančių matematikos egzaminus mokinių skaičiui, didėja ir mokinių skaičius, kurie negaus valstybės finansuojamos vietos aukštosiose mokymo įstaigose ir turės mažesnes galimybes studijuoti.

PAV. 50: ANGLŲ KALBOS EGZAMINŲ REZULTATAI, 2014-2019 M.

Šaltinis: Nacionalinis egzaminų centras

4.1.4 KULTŪROS BŪKLĖ IR RAIDOS TENDENCIJOS

KULTŪRA

Kultūra – svarbi augančio ir besivystančio miesto ar rajono dalis. Aukštas kultūros lygis padeda pritraukti jaunų, išsilavinusių ir kvalifikuotų specialistų.

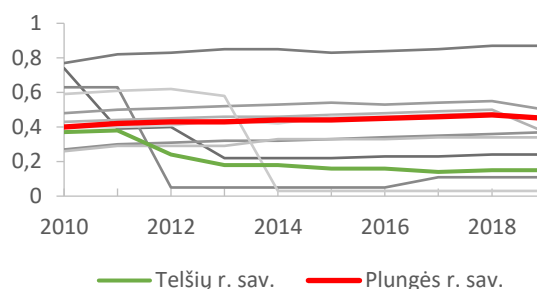
Savivaldybėje veikia Plungės viešoji biblioteka, kuri turi skyrių Plungės mieste ir dar 17 skyrių įvairiose gyvenvietėse.¹¹

Plungės TIC duomenimis, Savivaldybėje veikia 7 muziejai. 3 pagrindiniai – Žemaičių dailės muziejus, Šaltojo karo ekspozicija ir Žemaitijos nacionalinio parko ir Užgavėnių ekspozicijos.

2019 m. Plungės r. sav. veikė 15 **kultūros centrų**, vienu mažiau nei 2010 metais. Palyginus **kultūros centrų skaičių, tenkantį 1000 gyventojų** (Pav. 51), su kitomis savivaldybėmis, matome jog Plungės r. sav. rikiuojasi 3 vietoje. Ją lenkia tik Ukmergės r. sav. ir Panevėžio r. sav. Lietuvos vidurkis yra beveik dvigubai mažesnis nei Plungės r. sav. – 0,23.

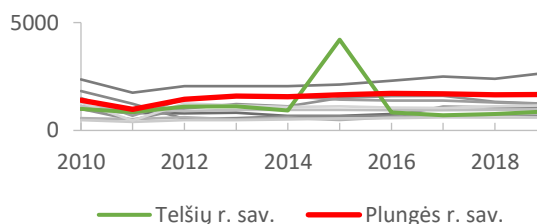
Išliekant panašiam kultūros centrų skaičiui neženkliai augo ir **kultūros centrų dalyvių skaičius**. (Pav. 52). 2010 m. dalyvių skaičius siekė 1403, o 2019 m. išaugo iki 1661 (18% augimas). Lyginant su panašiomis savivaldybėmis, Plungės r. sav. 2018 m. užima antrą vietą – atsilieka tik nuo Panevėžio r. sav.

PAV. 51: KULTŪROS CENTRŲ SKAIČIUS, TENKANTIS 1000 GYV., 2010-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 52: KULTŪROS CENTRŲ DALYVIŲ SKAIČIUS, 2010-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

¹¹ Plungės rajono savivaldybės viešosios bibliotekos duomenys, www.plunge.rvb.lt

Tendencijos Lietuvoje buvo panašios – nuo 2012 m. ženklus augimo neužfiksuota.

Meno mėgėjų kolektyvų skaičius taip pat šiuo laikotarpiu beveik nesikeitė – 2010 m. buvo 77 kolektyvai, o 2019 m. – 78. Panašiose savivaldybėse tendencijos buvo įvairios, tačiau kolektyvų skaičius stipriai nesikeitė. (Pav. 53)

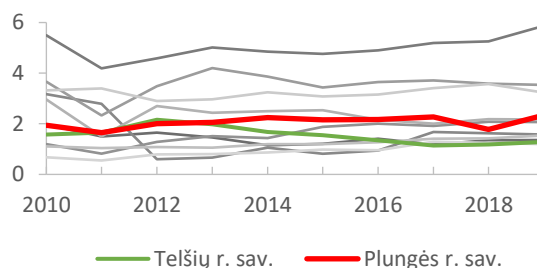
Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius (Pav. 54) 2010 m. buvo 5,9 tūkst., o 2018 m. išaugo iki 7,7 tūkst. (31% augimas). Nors renginių skaičius augo, tačiau Plungės r. sav. rikiuojasi 8 vietoje tarp panašių savivaldybių, pagal šį skaičių. Savivaldybėje šį skaičių galėtų pakelti didesnė aktyvių pramogų ir varžybų pasiūla.

Prie kultūros taip pat būtų galima priskirti **laikraščių metinį tiražą**. Rajonuose, kuriuose gyventojų vidutinis amžius yra didesnis, laikraščiai yra vienas iš pagrindinių būdų gauti rajono naujienas, įdomias istorijas ir informaciją apie kultūros renginius. Plungės r. sav. 2019 m. laikraščių metinis tiražas siekė 868 tūkst., kas yra 32% mažiau nei 2010 metais. (Pav. 55). Viena iš priežasčių mažėjančio tiražo yra vis didėjantis skaitytojų internetu skaičius. Pagal laikraščių metinio tiražo rodiklį Plungės r. sav. užėmė 2 vietą tarp panašių savivaldybių, kas rodo, kad Savivaldybės gyventojai propaguoja tradicines medijos rūšis.

IŠVADOS

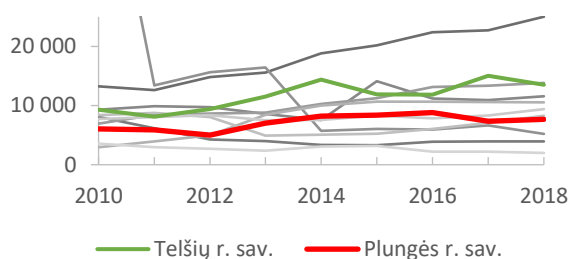
Plungės r. sav. kultūros lygis labai panašus kaip ir panašaus dydžio savivaldybėse. Daugiau dėmesio reikėtų skirti sporto varžyboms ir sveikatingumo renginiams.

PAV. 53: MENO MĖGĖJŲ KOLEKTYVŲ SKAIČIUS TENKANTIS 1000 GYV., 2010-2019 M., VNT.

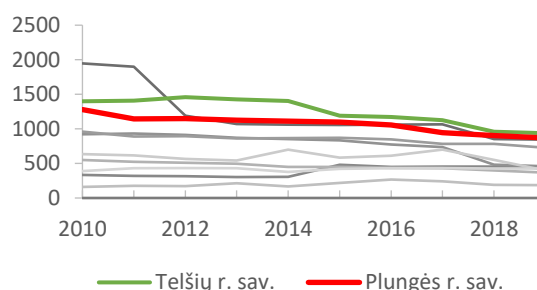
Šaltinis: statistikos departamentas

PAV. 54: SPORTO VARŽYBŲ IR SVEIKATINGUMO RENGINIŲ DALYVIŲ SKAIČIUS, 2010-2018 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 55: LAIKRAŠČIŲ METINIS TIRAŽAS, TŪKST., 2010-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas.

4.1.5 EKONOMINĖS BŪKLĖ IR RAIDOS TENDENCIJOS

EKONOMINĖ SPECIALIZACIJA

Duomenys apie savivaldybių bendrąjį vidaus produktą (BVP) nėra renkami, todėl Plungės r. sav. ekonomikos augimas bus vertinamas remiantis Telšių apskrities BVP. Telšių apskrities BVP nuosekliai augo, išskyrus 2014 m., ir 2010–2018 m. padidėjo apie 32%. Tačiau, dalis Lietuvos BVP, kurią sudarė Telšių apskritis, stabiliai traukėsi – 2010 m. Telšių apskritis sudarė 4,2% Lietuvos BVP, o 2018 m. – 3,4% (Pav. 56), kas parodo, kad Telšių apskrities sukuriama BVP augimas buvo lėtesnis nei visoje šalyje.

Plungės rajono ekonomika orientuota į santykinai mažos pridėtinės vertės sektorius: 2018 m. duomenimis, apdirbamosios gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos ir statybos sektoriai sukuria 75% Plungės rajono pridėtinės vertės (Pav. 57). Šie sektoriai įdarbina ir 71% visų dirbančiųjų pagal veiklos vykdymo vietą. Padalinus veiklos vykdymo vietas pridėtinę vertę iš darbuotojų skaičiaus, gauname našumo įvertį.

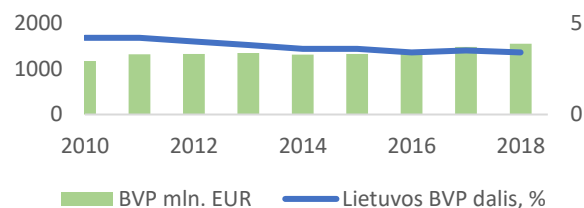
Pav. 58 parodo Plungės r. ekonominę specializaciją (detalesnis ekonominės specializacijos grafikas pateikiamas priede Nr. 3). Matome, kad be apdirbamosios gamybos, aukštesnio našumo sektoriai nei sukuria rajonui didelės pridėtinės vertės, nei įdarbina daug darbuotojų.

INVESTICIJOS

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) – svarbus rajono verslo plėtros, žinių perdavimo ir kompetencijų ugdymo šaltinis. 2018 m. TUI vienam žmogui buvo 425 Eur, kas yra 40% daugiau nei 2010 m., tačiau Plungės r. sav. patrauklumo užsienio investicijoms tendencijos yra gana neigiamos – nuo 2016 m. TUI vienam žmogui mažėja (Pav. 59), nuo Lietuvos vidurkio atsilieka 15 kartų, o Plungės r. sav. pagal šį rodiklį užima tik 36 vietą Lietuvos savivaldybių sąraše.

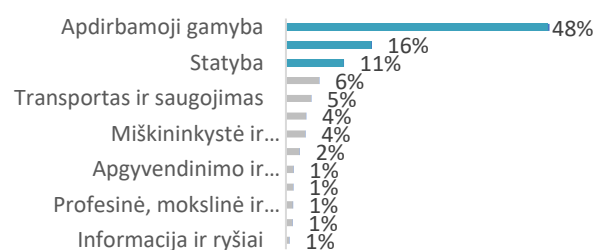
Materialinės investicijos (MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. 2018 m. materialinės investicijos buvo lygios 1 434 Eur vienam žmogui – beveik dvigubai daugiau nei 2010

PAV. 56: TELŠIŲ APSKIRITES BVP, 2010–2018 M.

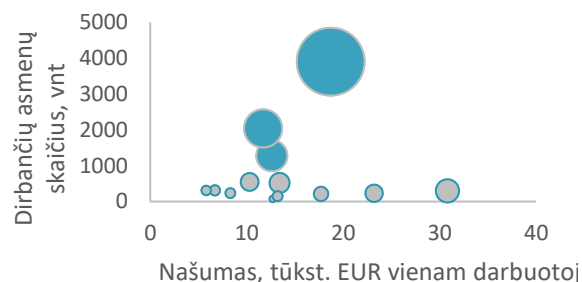
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 57: PRIDĖTINĖ VERTĖ PAGAL VEIKLOS VYKDYMO VIETĄ, 2018 M., MLN. EUR

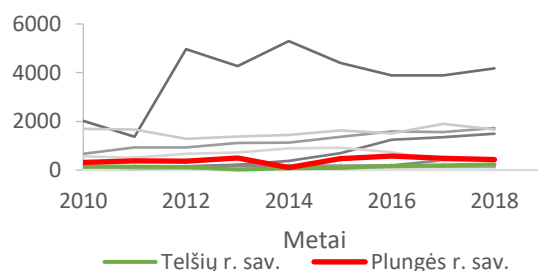
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 58: EKONOMINĖ SPECIALIZACIJA, 2018 M.

Šaltinis: Statistikos departamentas, sudaryta autorių

PAV. 59: TIESIOGINĖS UŽSIENIO INVESTICIJOS VIENAM GYVENTOJUI, 2010–2018 M., EUR

Šaltinis: Statistikos departamentas

m., tačiau bendras MI augimo tempas visu laikotarpiu smarkiai atsiliko nuo Lietuvos vidurkio ir 2018 m. šis rodiklis buvo dvigubai mažesnis nei Lietuvos vidurkis (2 844 Eur vienam žmogui). Pagal šį rodiklį 2018 m. Plungės r. sav. Lietuvos savivaldybių sąrašė rikiavosi 36 vietoje, o iš panašaus dydžio savivaldybių tik Vilkaviškio r. ir Šalčininkų r. savivaldybės visą lyginamą laikotarpį pritraukdavo mažiau MI vienam žmogui nei Plungės r. sav. (Pav. 60).

VERSLO APLINKA

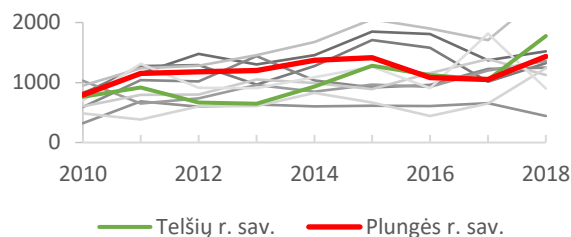
2020 m. Plungės r. sav. veikė 899 įmonės (ūkio subjektai), 12 % daugiau nei 2010 metais. 2010-2020 m. verslo apimčių augimo tempas Plungės r. sav. atsiliko nuo Lietuvos vidurkio: Savivaldybėje veikiančių **ūkio subjektų skaičius 1000 gyventojų** per šį laikotarpį padidėjo 7 vienetais, kai Lietuvoje šis rodiklis augo 12 vienetų (Pav. 61). Kitose panašaus dydžio savivaldybėse tendencijos buvo panašios kaip Plungės r. sav., vienintelės Telšių r. sav. ir Panevėžio r. sav. lenkė Plungės r. sav. šiuo skaičiumi.

Plungės r. sav., kaip ir visoje Lietuvoje, dominuoja smulkus (iki 50 darbuotojų) ir vidutinis verslas (nuo 50 iki 250 darbuotojų) (SVV), kuris reikšmingai prisideda prie konkurencingumo regione ir šalyje skatinimo, naujų darbo vietų kūrimo, socialinio stabilumo. Remiantis Verslios Lietuvos apibrėžimu, mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, nusako **verslumo lygį**. Verslumo lygis Plungės r. sav. augo panašiai kaip ir šalyje ir kitose panašaus dydžio savivaldybėse ir šiuo laikotarpiu padidėjo 48%, o didelių įmonių įdarbinamų darbuotojų dalis – 27% – Savivaldybėje 2020 m. buvo didesnė nei apskrities vidurkis – 23% – ir panaši kaip šalyje – 28% (Pav. 63). Taigi verslumo lygis Savivaldybėje yra labai panašus kaip šalyje ir toliau reikėtų nenustoti plėtros šioje srityje.

DARBO RINKA

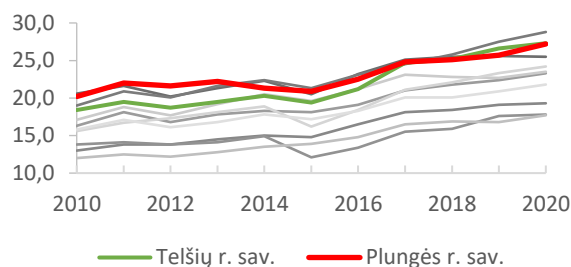
Nedarbo lygis, kuris parodo registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių skaičiaus savivaldybėje santykį, 2020 m. liepos mėn. buvo lygus 12,7% ir buvo mažesnis nei šalyje (12,9%). 2020 m. liepos mėn. pagal nedarbo lygį Plungės r. sav. rikiavosi 21 vietoje

PAV. 60: MATERIALINĖS INVESTICIJOS VIENAM GYVENTOJUI, 2010-2018 M., EUR

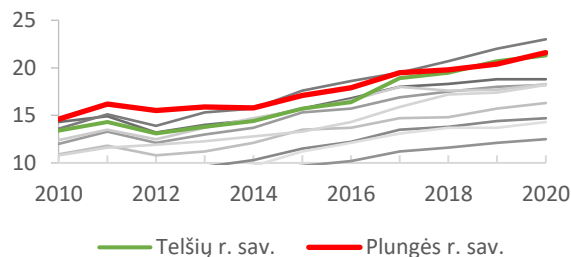
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 61: VEIKIANTYS ŪKIO SUBJEKTAI, TENKANTYS 1000 GYVENTOJŲ, 2010-2020 M., VNT

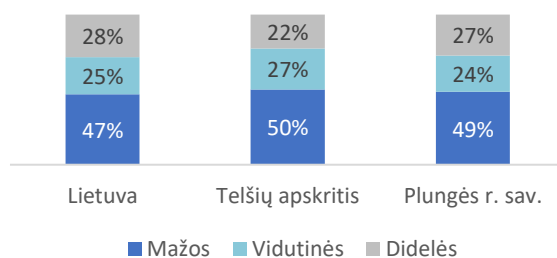
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 62: VEIKIANČIŲ MAŽŲ IR VIDUTINIŲ ĮMONIŲ SKAIČIUS, TENKANTIS 1000 GYV., 2010-2020 M.

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 63: DARBUOTOJŲ SKAIČIUS PAGAL ĮMONĖS DYDĮ, 2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

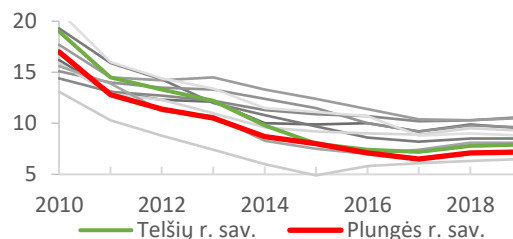
Lietuvoje. Pav. 64 pateikiamos 2010-2019 m. tendencijos.

Vidutinis bruto darbo užmokestis 2019 m. buvo 857 eurų, tačiau 17% atsiliko nuo Lietuvos vidurkio ir palyginus su visomis savivaldybėmis, 2019 m. rikiuojasi 21 vietoje. Tendencijos Plungės r. sav. buvo beveik identiškos kaip ir panašiose savivaldybėse. (Pav. 65)

IŠVADOS

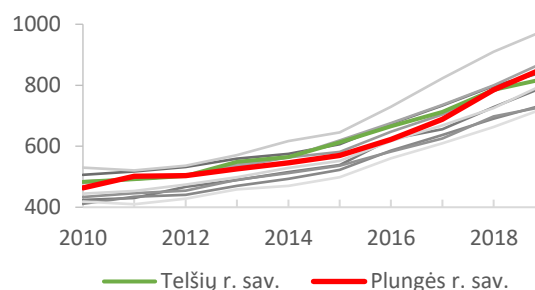
Lyginant su kitomis panašaus dydžio savivaldybėmis, verslumo lygis Plungės r. sav. yra santykinai aukštas (daug SVV), kas didina konkurenciją, prisideda prie užimtumo didinimo ir vysto aktyvią visuomenę, tačiau Savivaldybė turi neišnaudoto potencialo materialijų ir užsienio investicijų pritraukime. Investicijų pritraukimas, ypač užsienio, skatintų kompetencijų auginimą, sukurtų naujų nišų smulkiam ir vidutiniam verslui, didintų našumą, o tuo pačiu ir bendrą pragyvenimo lygį: 2019 m. vidutinis darbo užmokestis buvo gana ženkiai mažesnis nei Lietuvos vidurkis.

PAV. 64: NEDARBO LYGIS, 2010-2019 M., %

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 65: VIDUTINIS DARBO UŽMOKESTIS BRUTO, 2010-2018 M., EUR

Šaltinis: Statistikos departamentas

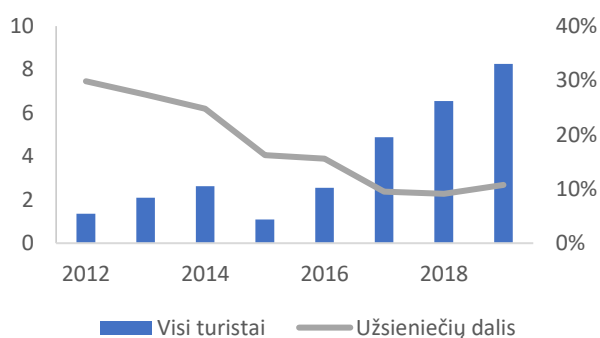
4.1.6 TURIZMO BŪKLĖ IR RAIDOS TENDENCIJOS

TURIZMAS

Plungės r. sav. turizmas yra viena iš svarbiausių sričių. Žemaitijos nacionalinis parkas ir Platelių ežeras kasmet pritraukia daugybę lankytojų ir didina Savivaldybės žinomumą, kuria įvaizdį. Vienas iš rodiklių parodantis turistų skaičiaus tendencijas yra **lankytojų skaičius turizmo informacijos centruose**. 2012 m. lankytojų skaičius siekė 1,4 tūkst. turistų, o 2019 m. šis skaičius išaugo apie 6 kartus – iki 8,3 tūkst. turistų (Pav. 66). Nors turistų skaičius augo, užsieniečių lankytojų dalis turizmo informacijos centruose nuosekliai mažėjo – 2012 m. sudarė maždaug 27%, o 2019 m. tik apie 11%. To priežastis – didesnis lietuvių lankytojų skaičiaus augimas nei užsieniečių.

Turizmo informacijos centrai (TIC) taip pat pateikia **Plungės r. lankytojų skaičių** – muziejų lankytojai, TIC lankytojai, Žemaitijos nacionalinio parko lankytojai, ekskursijų lankytojai. 2016 m. lankytojų skaičius buvo 223

PAV. 66: TURIZMO INFORMACIJOS CENTRŲ LANKYTOJŲ SKAIČIUS, TŪKST., 2012-2019 M.

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 67: MUZIEJŲ LANKYTOJŲ SKAIČIUS, 2010-2019 M., TŪKST.

tūkst, 2019 m. neženkliai išaugo iki 228 tūkst. lankytojų.

Augant rajono lankytojų skaičiui ženkliai augo ir **muziejų lankytojų skaičius**. 2010 m. šis rodiklis siekė 5 tūkst., o 2019 m. išaugo daugiau nei 10 kartų iki 54 tūkst. (Pav. 67). Pagal šį rodiklį tarp panašių savivaldybių Plungės r. sav. nusileidžia tik Trakų r. sav. ir Kaišiadorių r. sav. (Trakų r. sav. nepridėta tam, kad geriau matytųsi kitų savivaldybių duomenys)

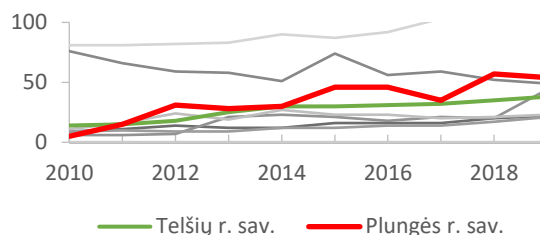
Apgyvendinimo įstaigų skaičius statistikos departamento duomenimis 2010 m. buvo 40, o 2019 m. neženkliai pakilo iki 43. Plungės r. sav. yra antra pagal apgyvendinimo įstaigų skaičių tarp panašių savivaldybių. (Pav. 68)

Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose išaugo nuo 8,9 tūkst. 2012 m. iki 17,3 tūkst. 2019 m. (94% augimas) (Pav. 69). Pagal šį rodiklį Plungės r. sav. užima antrą vietą tarp panašių savivaldybių, tačiau apie 5 kartus atsilieka nuo Trakų r. sav.

Tačiau, pagal **užsienio turistų skaičių apgyvendinimo įstaigose** užima tik 7 vietą tarp panašių savivaldybių (Pav. 70) ir šiuo laikotarpiu šis rodiklis šiek tiek padidėjo – 1292 užsienio turistų 2012 m., 1020 užsienio turistų 2019 m. (27% užsienio turistų kritimas, palyginus su bendru augimu 40%). (Trakų r. sav. nepridėta tam, kad geriau matytųsi kitų savivaldybių duomenys)

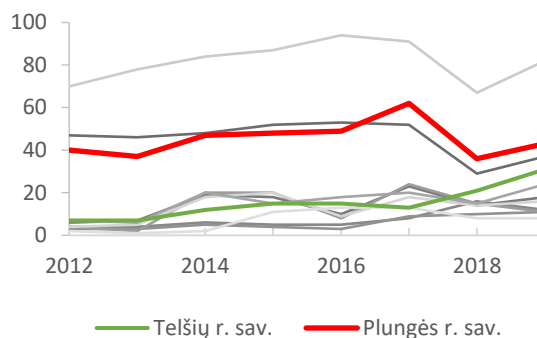
IŠVADOS

2010-2019 m. laikotarpiu turistų skaičius Plungės r. sav. augo ir tendencijos buvo teigiamos. Pagrindinis iššūkis turizmo srityje – užsienio turistų skaičiaus ir turistų, kurie praleistų nakvynes skaičiaus didinimas.

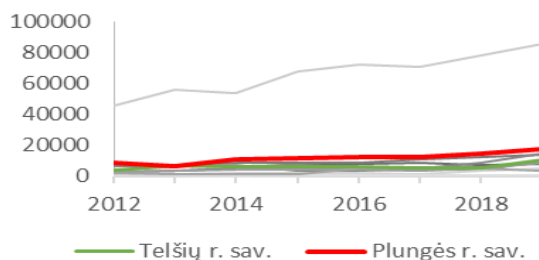
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 68: APGYVENDINIMO ĮSTAIGŲ SKAIČIUS, 2012-2018 M., VNT

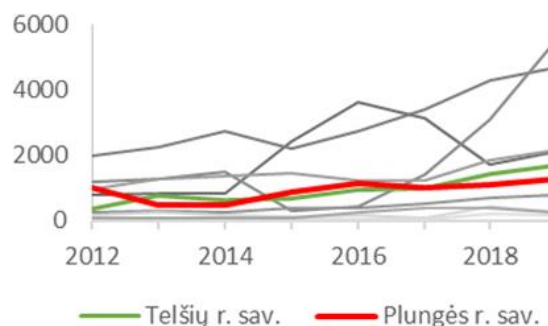
Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 69: TURISTŲ SKAIČIUS APGYVENDINIMO ĮSTAIGOSE, 2012-2019 M., VNT

Šaltinis: Statistikos departamentas

PAV. 70: UŽSIENIO TURISTŲ SKAIČIUS APGYVENDINIMO ĮSTAIGOSE, 2012-2019 M., VNT

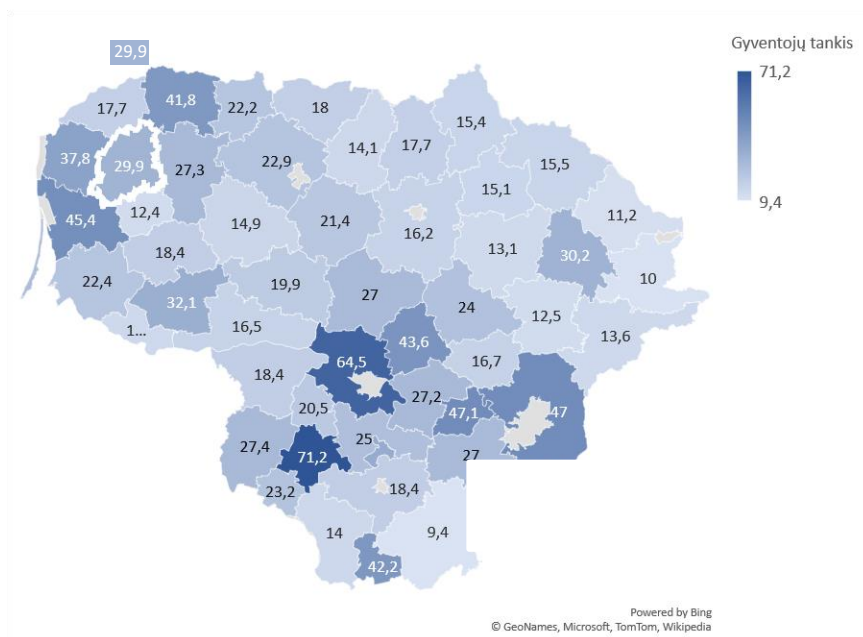
Šaltinis: Statistikos departamentas

4.2 APLINKOS IR INFRASTRUKTŪROS IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

4.2.1 MATERIALINĖ TECHNINĖ BAZĖ

TERITORIJA | Plungės r. sav. teritorija 2019 m. buvo 1 105 km². Gyventojų tankumas 2019 m. siekė 37,8 gyv./km². (Pav. 71)

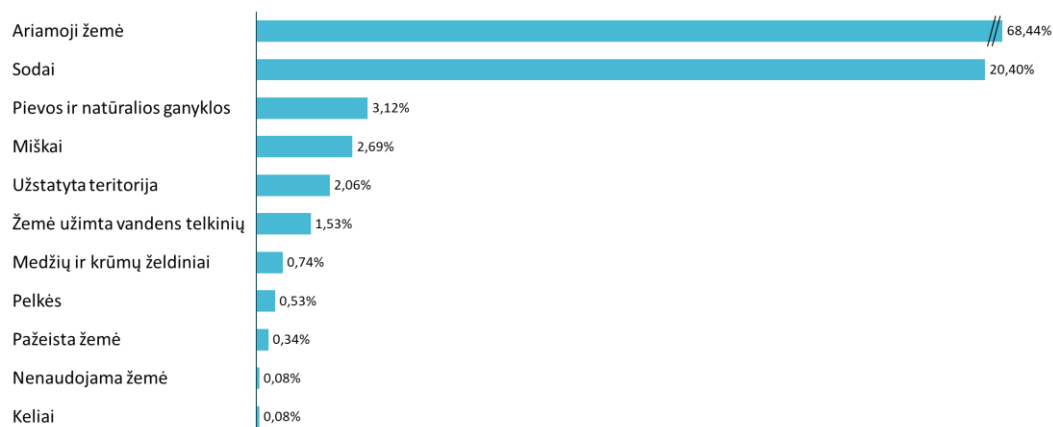
PAV. 71: GYVENTOJŲ TANKIS 2020 M. PRADŽIOJE, GYV/KM2, BE 6 DIDŽIAUSIŲ MIESTŲ, VISAGINO R. SAV. IR PALANGOS R. SAV.

Šaltinis: statistikos departamentas

Pagal tikslią žemės naudojimo paskirtį 2019 m. Plungės r. sav. teritorijos sandara buvo tokia: miškų ūkio paskirties žemė – 20,4 %, ariamoji žemė – 68,44 %, užstatyta teritorija – 3,13%. Detalesnis žemės fondo pasiskirstymas pagal tikslią žemės naudojimo paskirtį pateiktas Pav. 72

PAV. 72: ŽEMĖS FONDO PASISKIRSTYMAS PAGAL TIKSLINĘ ŽEMĖS NAUDOJIMO PASKIRTĮ, 2019 M., %

Šaltinis: Nacionalinė žemės ūkio tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

PAV. 73: ŽEMĖS PASISKIRSTYMAS PAGAL MIESTELIUS, 2019 M.

Apskritis, savivaldybė	Bendras plotas	Žemės ūkio naudos				Miškai	Keliai	Užstatyta teritorija	Žemės užimta vandens telkinių	Kita žemė					Nusausinta žemė	Apleista žemė
		Iš viso	Iš jų							Iš viso	Iš jos					
			Ariamoji žemė	Sodai	Pievos ir natūralios ganyklos						Medžių ir krūmų želdiniai	Pelkės	Pažeista žemė	Nenaudojama žemė		
Telšių apsk.	434925,75	225748,1	193849,3	649,6	31249,16	155831	6579,4	14053,92	13686,97	19026,4	8186,42	7172,2	1250,15	2417,63	186320,48	1520,73
Plungės r.	110548,97	55960,07	47310,41	121,6	8528,06	39347,22	1673,8	3630,62	3955,31	5982	2429,35	2810,2	122,66	619,76	41220,83	361,26
Alksnėnai	5657,9	4028,82	3872,5	4,27	152,05	1153,98	86,41	176,47	116,37	95,85	41,79	4,71	19,25	30,1	3761,81	13,68
Alsėdžiai	5094,03	3140,63	2677,17	0,54	462,92	1212,15	86,24	186,83	208,15	260,03	132,37	95,17	3,89	28,6	2097,82	23,9
Didvyčiai	6361,94	3505,34	3029,16	1,09	475,09	1967,99	122,93	227,53	152,47	385,68	135,82	197,81	10,75	41,3	2326,2	17,88
Gegrėnai	6163,82	3074,43	2711,91	1,56	360,96	2325,4	98,11	141,04	123,39	401,45	105,24	271,39	0,4	24,42	1700,65	17,52
Gintališkė	4058,4	2170,51	1807,99	-	362,52	1492,11	54,95	85,16	63,16	192,51	116,48	64,11	-	11,92	1468,65	8,6
Glaudžiai	3659,35	2165,98	1882,68	3,33	279,97	1013,34	71,28	191,31	102,3	115,14	56,68	11,98	14,92	31,56	1795,44	12,92
Grumbliai	9683,31	4862,59	3961,49	2,77	898,33	3396,65	162,13	220,75	293,27	747,92	295,93	373,05	10,69	68,25	3426,45	51,58
Kantaučiai	7043,51	3677,21	2540,33	-	1136,88	2423,64	79,75	122,72	112,01	628,18	410,41	188,64	3,38	25,75	2919,45	83,99
Karklėnai	6754,02	3446,55	3065,03	1,39	380,13	2759,52	84,35	122,43	146,09	195,08	95,54	73,34	0,16	26,04	2711,24	2,56
Kuliai	12850,9	5172,74	4407,62	83,37	681,75	6150,62	124,78	181,4	238,23	983,13	200,55	706,24	-	76,34	4405,3	6,08
Plateliai	9618,26	3119,16	2333,53	-	785,63	3944,27	129,15	251,07	1524,58	650,03	129,71	468,3	21,01	31,01	1713,43	28,34
Plungė m.	1184,15	186,98	26,19	-	160,79	42,12	80,09	707,72	67,78	99,46	78,8	-	-	20,66	16,84	1,2
Šateikiai	7707,25	4929,66	4447,15	2,72	479,79	2013,52	108,28	184,35	194,53	276,91	132,33	102,61	3,38	38,59	4002,27	24,3
Stalgėnai	8243	2795,6	2355,63	1,68	438,29	4601,08	107,1	157,88	166,91	414,43	184,19	94,2	31,58	104,46	2429,72	15,89
Varkaliai	3855,84	2222,33	1925,34	12,4	284,59	971,86	94,18	360,13	150,08	57,26	31,95	6,55	2,69	16,07	1780,28	6,31
Žemaičių Kalvarija	6291,12	4329,42	3581,5	6,3	741,62	1153,07	112,95	205,47	204,19	286,02	139,39	125,54	0,56	20,53	2252,23	30,09
Žlibinai	6322,17	3132,12	2685,19	0,18	446,75	2725,9	71,07	108,36	91,8	192,92	142,17	26,59	-	24,16	2413,05	16,42

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

DIRVOŽEMIS | Pagal dirvožemio dangos struktūros zonas, Plungės rajono teritorija patenka į vieną Vakarų Lietuvos zoną, bei 3 joje esančius dirvožemio rajonus, t.y.:

- 1) Vakarų Žemaičių lygumos ir Vakarų žemaičių plynaukštės priesmėlių ir smėlingų priemolių glėjiškų balkšvažemių rajoną;
- 2) Vidurio žemaičių aukštumos vakarinės dalies ir Vakarų Kuršo aukštumų priesmėlių ir smėlingų priemolių nepasotintųjų balkšvažemių rajoną;
- 3) Žemaičių aukštumos rytinės plynaukštės priesmėlių, smėlingų lengvų bei vidutinių priemolių pasotintųjų balkšvažemių rajonas.

Darytina išvada, kad dirvožemių danga yra vidutiniškai įvairi, o vidutinis derlingumo laipsnis svyruoja nuo 27 iki 43 balų.

PAVIRŠINIAI VANDENYS | Plungės r. sav. yra drėgmės pertekliaus zonoje (vid. m. kritulių kiekis – 800-1040 mm, iš kurių vidutiniškai 500-600 mm išgaruoja, o 300-440 mm paviršiumi nuteka į upes, kurios papildo stambesnes vandentėkmes ir didesnius vandens telkinius), o paviršinių vandenų struktūrą formuoja upės, ežerai ir tvenkiniai. Plungės rajonas papuola į ežeringų Lietuvos rajonų tarpą. Bendras Plungės r. vandeningumo rodiklis siekia 3,19% (įskaitant ir tekančio vandens paviršių). Plungės r. teritorijoje ežerų pasiskirstymas yra netolygus. Ežeringumo (ežerų užimamas plotas) procentinė dalis visoje rajono teritorijoje svyruoja nuo 0,5% pietvakarinėje, iki 2% šiaurinėje rajono dalyje. Rajono teritorijoje priskaičiuojama 38 įvairaus dydžio ežerai. Didžiausi iš jų: Platelių, Ilgio, Beržoro, Lešnalio, Luokos Alsėdžių. Be natūralios kilmės ežerų paviršinius Plungės r. teritorijos vandenų sistemą formuoja 8 dirbtinės kilmės vandens telkiniai.

SAUGOMOS GAMTINĖS TERITORIJOS | Plungės r. sav. teritorija pasižymi didele saugomų teritorijų tipų gausa. Ypač saugomas teritorijas Plungės r. atstovauja: Žemaitijos nacionalinis parkas 20,94 tūkst. ha. (21,70 tūkst. ha.), dalis Salantų regioninio parko 0,29 tūkst. ha. (viso 13,63 tūkst. ha.), 7 valstybiniai gamtiniai draustinių (neįskaitant draustinių esančių valstybiniuose parkuose), vienas biosferos poligonas (Plinkšių miško) ir 31 gamtos paveldo objektų. Valstybiniai draustiniai Plungės r. esančių saugomų teritorijų tarpe užima gana ženklų padėtį. Jie pagal užimamo ploto dalį sudaro 23,07% bendro saugomų teritorijų sistemos, arba 5,76% rajono ploto. Plungės r. didžiausią dalį pagal plotą (75,84%) bendroje saugomų teritorijų sistemoje sudaro rajone esanti didžioji Žemaitijos nacionalinio parko dalis. Toliau, pagal dalį saugomų teritorijų sistemoje seka valstybiniai draustiniai 23,07%. Likusios dalys (1,05% ir 0,03%) tenka vieninteliam rajone esančiam Salantų regioniniam parkui ir Plinkšių miško biosferos poligonui, tiksliau jų dalims.

4.2.2 GAMTINIAI IR BIOLOGINIAI IŠTEKLIAI

MEDIENOS IŠTEKLIAI | Plungės r. teritorija priklauso trečiai pagal miškingumą Lietuvoje Telšių apskrčiai. Jos miškingumas siekia 35,6% viso apskrities ploto, t.y. nežymiai viršija Lietuvos teritorijos miškingumo vidurkį. Pagal sukauptus medienos išteklius Telšių apskritis kitų apskričių tarpe užima 8 vietą (26,7 mln. m³), ir ganėtinais daug atsilieka nuo Vilniaus apskrities, kurioje medienos ištekliai sudaro 82,1 mln. m³. Pagal medynų produktyvumą Telšių apskritį reikėtų priskirti prie žemo produktyvumo. Ji Lietuvos apskričių tarpe pagal produktyvumą užima tik 9 vietą. Joje esančių miškų produktyvumas siekia 184 m³/1ha. Plungės rajono miškingumas (34,13%) nežymiai viršija bendrą Lietuvos teritorijos, bei pačios Telšių apskrities miškingumo rodiklį. Miško žemė apima 41 915,4 ha. teritoriją iš kurių 37 457,8 ha. plotą sudaro medynai. Juose esantis medienos tūris sudaro 6 913 960 m³. Iš jų spygliuočiai 4 527 390 m³, kietieji lapuočiai – 337 880 m³, ir minkštieji lapuočiai – 2 048 750 m³.

Pagal miškų nuosavybę Plungės r. beveik pusę visų miškų sudaro privatūs, kurie užima 17 251,6 ha. arba 45,2% visų rajonų miškų. Įregistruoti 4 989 miško sklypų savininkai ir 6 099 miško sklypai, kur vidutinis sklypo dydis sudaro 2,83 ha., o miško valdos gerokai didesnės 3,45 ha.

Pagal medienos išteklių rūšinę sudėtį Plungės r. sav. teritorijoje vyrauja spygliuočiai Jiems tenka 70,28% valstybinės reikšmės miškų ploto, ir 65,48% juose esančių medynų tūrio.

ŽUVŲ IŠTEKLIAI | Dėl menkai išvystytos žuvivaisos ankstesniu laikotarpiu, žuvų išteklių ežeruose kokybė ir vertė nėra didelė. Didžioji dauguma upių tinkamos žuvininkystei – verslinei ir mėgėjiškai. Iš šiuo metu Lietuvos vandens telkiniuose gyvenančių 50 žuvų rūšių, 35 sutinkamos Plungės r. sav. vandens telkiniuose. Plungės r. mažuosiuose upokšniuose, žuvų biomasė yra maža 2 – 10 kg./ha. Upeliuose ir upių aukštupiuose – apie 40kg/ha. Ir įvairuoja priklausomai nuo jų terminio režimo. Šiltuose upeliuose 50 kg/ha, šaltuose – upėtakinio tipo upeliuose – 25 kg/ha. Vidutinio dydžio upėse ar didžiųjų upių vidurupiuose žuvų biomasė kinta nuo 50-100 kg./ha.

MEDŽIOJAMOS FAUNOS IŠTEKLIAI | Plungės r. gausiausiai išplitę graužikai: kiškiai, bebrai, ondatros, voverės. Stambiųjų kanopinių (briedžių, tauriųjų elnių ir danielių) yra žymiai mažiau nei smulkiųjų kanopinių (stirnių, šernų). Tuo tarpu plėšrūnų, lyginant su kanopiniais, taip pat mažiau. Graužikų, plėšrūnų ir žolėdžių paplitimui didelę įtaką daro žemėnaudos struktūra. Todėl Plungės r. dalyse (šiaurinė, kur daugiau miškų, daugiau yra ir kanopinių bei plėšrūnų ir atitinkamai mažiau graužikų. Labiau agrariniu požūriu įsavitose (mažesnio miškingumo) teritorijose santykis priešingas. Medžiojamos faunos išteklius 2016 m. Plungės r. sav. teritorijoje sudarė:

- 1191 vnt. stambiųjų kanopinių žinduolių (briedžiai, t. elniai, danieliai);
- 4248 vnt. smulkiųjų kanopinių žinduolių (stirnos, šernai);
- 283 vnt. smulkiųjų plėšrūnų žinduolių.

GAMTINIAI IŠTEKLIAI | Plungės r. gamtinių išteklių pagrindą sudaro gamtiniai ir kai kurie antropogeninės kilmės, ar tik antropogenizuoti kraštovaizdžio elementai (tvenkiniai, parkai ir pan.), bei jų deriniai:

- žėliniai ir želdiniai (įvairioms rekreacijos formoms tinkantys miškai, miško parkai, parkai);
- vandenstelkiniai (įvairioms rekreacijos formoms tinkantys ežerai, tvenkiniai, vandentėkmės);
- geomorfologinės struktūros (kalvos, daubos, gūburiai, slėniai, šlaitai ir kiti reljefo komponentai);
- estetiškai vertingi kraštovaizdžio kompleksai, kuriuos formuoja skirtingo raiškumo minėtų kraštovaizdžio komponentų deriniai.

Potencialios rekreacinės naudos (įvairioms rekreacijos rūšims tinkamos teritorijos) Plungės r. siekia 41,2 tūkst. ha. arba 37,32% rajono teritorijos.

Vandenių plotas rajone sudaro nemažą jo teritorijos dalį, 3,19%, o rajono miškingumas siekia 34,13%

APIBENDRINIMAS | Plungės r. išsiskiria didele saugomų teritorijų tipų gausa. Svarbiausi Plungės r. gamtiniai rekreaciniai veiksniai yra švarūs ir tinkami rekreacinei veiklai ežerai, tinkami įvairioms rekreacijos rūšims miškai bei ypač vaizdingas vidutiniškai stipriai agrariškai įsavitas kraštovaizdis.

4.2.3 SUSISIEKIMO SISTEMA

KELIAI | Per Plungės r. praeina transeuropinio tinklo kelias E272 „Klaipėda–Palanga–Telšiai–Šiauliai–Panevėžys–Vilnius“. Šis kelias yra viena iš svarbiausių Europos kelių tinklo I A koridoriaus (Talinas–Ryga–Šiauliai–Tauragė–Kaliningradas) integracijos ašies. Šiuo keliu atliekami pagrindiniai keleivių ir krovinių pervežimai per šiaurinę Lietuvos teritoriją. Plungės r. krašto keliu Nr. 164 „Mažeikiai–Plungė–Tauragė“ sujungiamas su kitu Europos kelių tinklo koridoriumi IX B (Kijevas–Minskas–Vilnius–Klaipėda). Šie koridoriai formuoja pagrindines jungtis tarp didžiausių Lietuvos miestų bei užtikrina transportinius ryšius su vakarų ir rytų šalimis, o tai prisideda ir prie Plungės r. ekonominės plėtros.

Plungės r. yra 39 valstybinės reikšmės keliai, iš kurių 1 magistralinis, 3 krašto ir 35 rajoniniai keliai. Bendras valstybinės reikšmės kelių ilgis – 377 km.

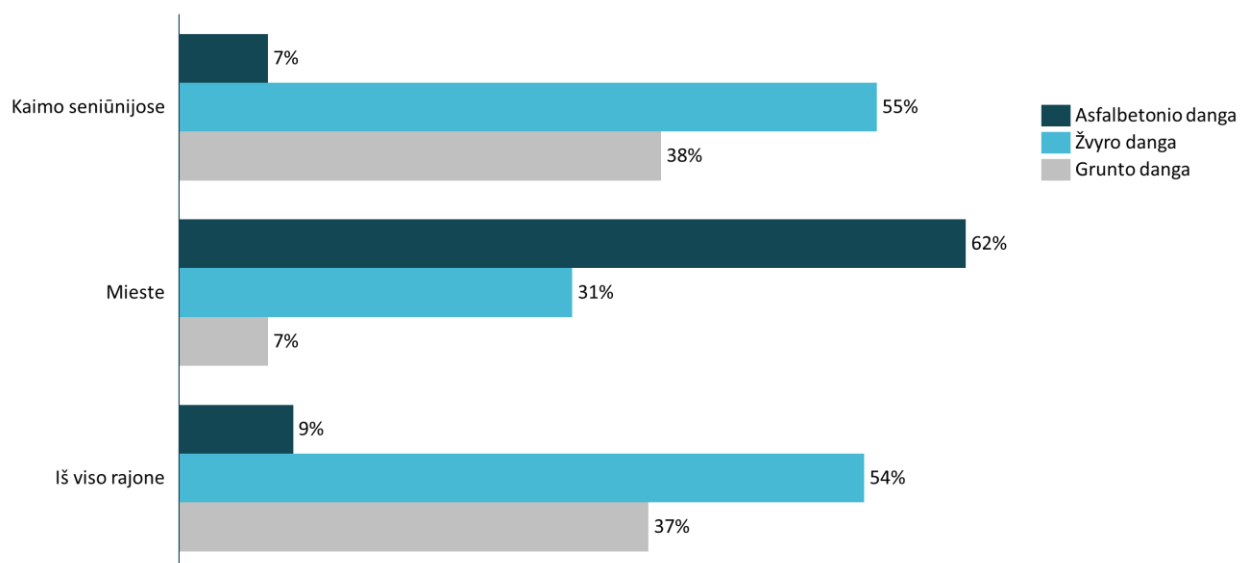
Plungės r. sav. vietinės reikšmės kelių ilgis 2019 m. siekė apie 1 569 km., tai sudaro apie 79% viso rajono kelių tinklo (Pav. 74). Vietinės reikšmės keliai yra skirti užtikrinti susisiekimo poreikį pačiame mažiausiame lygmenyje.

PAV. 74: PLUNGĖS R. KELIŲ TINKLO DANGŲ RODIKLIAI, 2015-2019 M., KM.

KELIŲ TIPAS	2015	2016	2017	2018	2019
Visi keliai	1898	1812	1952	1981	1945
Valstybinės reikšmės keliai	374	376	376	376	377
Vietinės reikšmės keliai	1525	1436	1576	1605	1569

Šaltinis: Statistikos departamentas

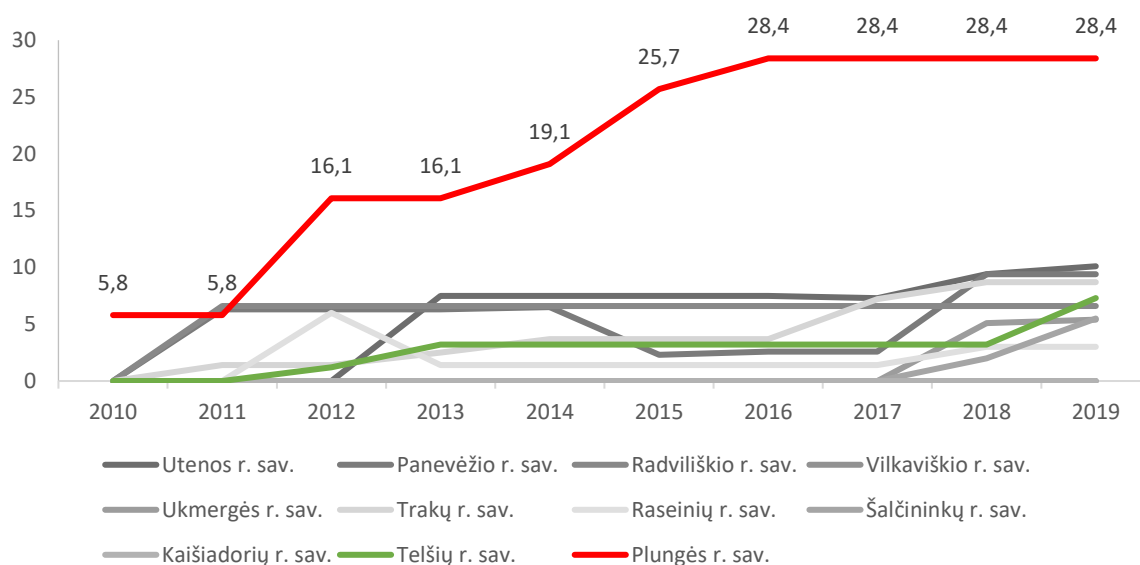
PAV. 75: KELIŲ ILGIO DALIS PAGAL DANGĄ, 2019 M., %

Šaltinis: Statistikos departamentas

DVIRAČIŲ TAKAI | Per pastaruosius keletą metų Plungės r. sav. teritorijoje esančių dviračių takų ilgis nuosekliai didėjo ir 2019 m. 28,4 km, kai tuo tarpu 2015 m. dviračių takų ilgis buvo 25,7 km, o 2010 m. tik 5,8 km. Lyginant su panašiomis savivaldybėmis, Plungės r. sav. turi maždaug trigubai daugiau dviračių takų, negu artimiausia kita savivaldybė (Pav. 76).

PAV. 76: DVIRAČIŲ TAKŲ ILGIS, 2010-2018 M., KM

Šaltinis: statistikos departamentas

GELEŽINKELIS | Per Plungės r. eina Europos transporto IX geležinkelių koridoriaus atšaka IX B – linija nuo valstybės sienos su Lenkija per Vilnių, Kaišiadoris, Šiaulius, Telšius į Klaipėdą, kurio bendras ilgis 412,4 km (Plungės rajone – 31,0 km).

Plungės r. kerta traukiniai vykstantys maršrutu Klaipėda – Radviliškis – Klaipėda, bei Vilnius – Klaipėda – Vilnius. Didžiausi Lietuvos miestai, kuriuos traukiniu galima pasiekti iš Plungės, yra Vilnius, Klaipėda ir Šiauliai. Plungės r. traukinys stoja 3 stotyse: Šateikių, Plungės miesto ir Tarvainių.

AUTOMOBILIZACIJOS LYGIS | Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, kelių transporto priemonių registre įregistruotų ir turinčių galiojančią privalomąją techninę apžiūrą kelių transporto priemonių skaičius 2015-2019 m. laikotarpiu Plungės r. sav. ženkliai augo, ir 2019 m. siekė 17 043 automobilius, kuomet 2015 m. šis skaičius siekė 14 487.

Individualių lengvųjų automobilių skaičius tenkantis 1000 Plungės r. gyventojams pastaruosius keletą metų augo, ir 2019 m. pasiekė 517 aut./1000 gyventojų. 2015 m. šis skaičius siekė 408 aut./1000 gyv.

4.2.4 INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

VANDENTVARKA | Plungės r. sav. gyventojams, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikia Plungės r. sav. įmonė UAB „Plungės vandenys“. Remiantis 2019 m. duomenimis, centralizuotomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojosi 10 723 vartotojai ir 369 abonentai (įmonės, organizacijos, veiklą vykdančios fiziniai asmenys). Daugiabučiuose gyvena 58% vartotojų, kuriems centralizuotai tiekiamas vanduo ir surenkamos nuotekos, individualiuose namuose – 42%.

Plungės r. centralizuotą vandens tiekimo sistemą sudaro 35 vandenvietės, 53 artoziniai gręžiniai, 4 vandens pakėlimo stotys, 12 geriamo vandens gerinimo įrenginių, 11 vandens bokštų, 2 rezervuarai, 204 hidrantai ir 234,8 km vandens tinklų. Rajone eksploatuojamų gręžinių pajėgumas siekia apie 5 916 tūkst. m³ vandens per metus. 2019 m. buvo paruošta apie 1,5 mln. m³ geriamo vandens. Daugiausiai vandens yra išgaunama Plungės miesto vandenvietėje – virš 1 mln. m³, t.y. apie 80% nuo viso išgauto vandens rajone.

2019 m. per parą vidutiniškai buvo išgaunama 4 371,8 m³ vandens. Pastaraisiais metais išgaunamo vandens kiekis tendencingai auga, tam įtakos turėjo naujų vartotojų prisijungimai ir gamybinių įmonių veiklos apimčių didėjimas. 2019 metais geriamo vandens buvo realizuota apie 1,2 mln. m³.

Vandens suvartojimas pasiskirsto taip: 46,8% – gyventojams, 53,2% – įmonėms ir organizacijoms. Vienas aptarnaujamos teritorijos gyventojas savo namų ūkyje vidutiniškai suvartojo 52,1 litrus vandens per parą.

NUOTEKŲ TVARKYMAS | Plungės r. eksploatuojamos 83 nuotekų perpumpavimo stotys, 15 nuotekų valymo įrenginių ir 199,4 km nuotekų tinklų. Centralizuota nuotekų tvarkymo sistema yra įrengta Plungės mieste, Platelių, Aleksandravo, Kantaučių, Karklėnų, Milašaičių, Narvaišių, Stalgėnų, Žlibinų, Stanelių, Šateikių, Gegrėnų, Kulių, Alsėdžių ir Ž. Kalvarijos gyvenamosiose teritorijose. Stambiausia nuotekų surinkimo sistema yra išvystyta Plungės mieste, prie kurios yra prisijungę didžioji dalis miesto gyventojų. Teritorijose, kuriose nėra išplėtotą centralizuota nuotekų surinkimo sistema, gyventojai buitines nuotekas tvarko individualiai.

Didžiąją nuotekų tinklų dalį sudaro keramikiniai ir gelžbetoniniai vamzdynai, kurie pakloti prieš 30 ir daugiau metų. Dėl vamzdžių įlūžimų, įtrūkimų, nelanksčių sandūrų vamzdynai užsikemša, vyksta gruntinio vandens ir nuotekų infiltracija ir eksfiltracija. Šiuo metu infiltracija į nuotekų tinklus siekia daugiau nei 30% 2016 metais nuotekų tinklų avarinė tarnyba likvidavo 1363 kanalizacijos avariją (tinkluose – 699, daugiabučiuose – 664). Siekiant sumažinti infiltraciją, būtina nuolat vykdyti sudėvėjusių nuotekų tinklų atnaujinimą/renovaciją.

ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS | Plungės r. sav. elektros energiją gauna iš 330 kV ir 110 kV perdavimo tinklo per atitinkamos galios transformatorių pastotes. Plungės rajono savivaldybėje yra įrengta apie 45,76 km 330 kV elektros linijų ir apie 39,79 km 110 kV.

ŠILUMOS TIEKIMAS | Plungės r. pagrindinis centralizuotos šilumos tiekėjas yra UAB „Plungės šilumos tinklai“, kuris teikia šilumą Plungės miesto ir rajono gyventojams. UAB „Plungės šilumos tinklai“ ne tik gamina šiluminę energiją, bet ir superka ją iš nepriklausomo šilumos gamintojo UAB „Plungės bioenergija“. Centralizuota šiluma vartotojams tiekama iš 14 katilinių, kuriose instaliuota apie 38,77 MW galia. Biokuras šilumos gamyboje sudaro apie 89%, gamtinės dujos apie 9% viso sunaudojamo kuro. Techniniai šilumos nuostoliai centralizuotoje šilumos tiekimo sistemoje sudaro apie 16%.

DUJOTIEKIS | Gamtinės dujos Plungės miestui tiekiamos iš Plungės dujų skirstymo stoties (DSS), kuriai nustatyta 200 m sanitarinė apsaugos zona. Nuo DSS vidutinio spaudimo dujotiekiu tiekiamos dujos Plungės miestui ir jo prieigoms. Dujofikuotose teritorijose sudarytos visos galimybės jas naudoti pramonės technologijai, patalpų šildymui ir pan.

Gamtines dujas šilumos gamybai naudoja centralizuotos šilumos tiekėjas UAB „Plungės šilumos tinklai“ ir individualūs gyvenamieji namai bei smulkios įstaigos, organizacijos. Esama dujotiekio schema leidžia dujofikuoti naujus objektus tiek iš vidutinio slėgio, tiek iš mažo slėgio dujotiekio. Dujų skirstymo tinklų techninis stovis geras.

Plungės r. yra įrengta apie 24 km magistralinio dujotiekio tinklų ir apie 89 km skirstomojo dujotiekio tinklų.

TELEKOMUNIKACIJOS IR RYŠIAI | Ryšių infrastruktūrai priskiriama paštas ir telekomunikacijos. Telekomunikacijų infrastruktūra Lietuvoje yra pakankamai išplėtotą ir apima visą Lietuvos plotą. Lietuvos pašto tinklas yra vertinamas kaip plačiausias ir gerai veikiantis, o kartu apimantis įvairias paslaugas.

Stambiausios telekomunikacijų įmonės Lietuvoje yra Telia Lietuva AB, UAB Tele2, UAB „Bitė GSM“. Šios įmonės savo veiklą vykdo bei telekomunikacijų ir ryšių paslaugas teikia ir Plungės r. sav. gyventojams. Pagrindinis viešojo fiksuoto telefoninio ryšio operatorius Plungės r. yra Telia Lietuva AB, kurio veikimo laukas apima visą savivaldybės teritoriją.

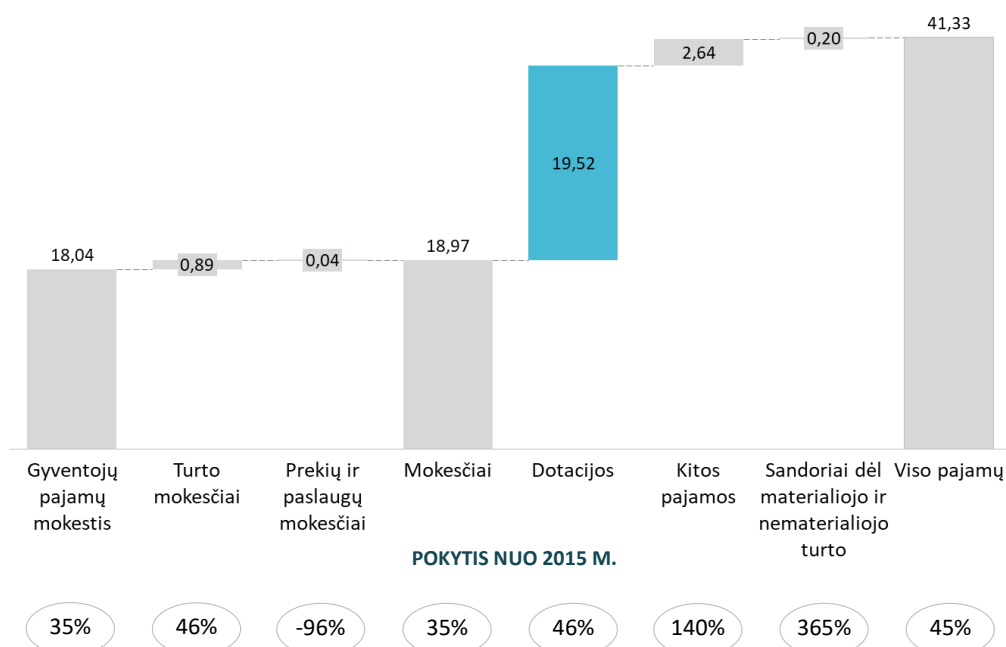
Mobilaus ryšio paslaugas mieste ir rajone teikia trys pagrindiniai operatoriai: UAB „Bitė GSM“, UAB „Telia“ ir UAB „Tele2“. Mobiliojo ryšio bokštai savo darbiniu lauku padengia visą Savivaldybės teritoriją. Plungės r. sav. mobilaus ryšio laukas yra stiprus ir patikimas.

ATLIEKŲ TVARKYMAS | Plungės r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems Savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams. Plungės r. komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemos dalis. Savivaldybė yra viena iš keturių UAB Telšių regiono atliekų tvarkymo centro akcininkių.

4.3 FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

PAJAMOS | 2019 m. iš viso Savivaldybės biudžetą sudarė 41,4 mln. Eur pajamų. Didžiausią dalį – 47% – sudarė dotacijos, pažymėtos mėlynai, dar 45% sudarė iš mokesčių gautos pajamos. (Pav. 77)

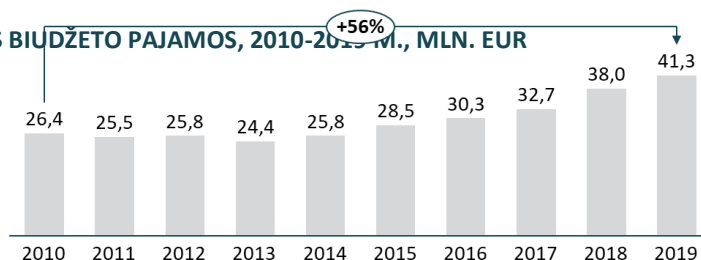
PAV. 77: SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS PAGAL SRITĮ, 2019 M., MLN. EUR

Šaltinis: statistikos departamentas

Pav. 78 parodo, kaip keitėsi Savivaldybės pajamos 2010-2019 m. laikotarpiu. Biudžetas nuo 2010 m. per metus vidutiniškai augo 5,1% ir per šį laikotarpį padidėjo 56%, neatsižvelgiant į infliaciją. Statistikos departamento duomenimis, vartotojų kainų pokytis 2010-2019 m. laikotarpiu buvo 17,7%. Atsižvelgiant į infliaciją šiuo laikotarpiu, realus biudžeto augimas buvo 32,8%.

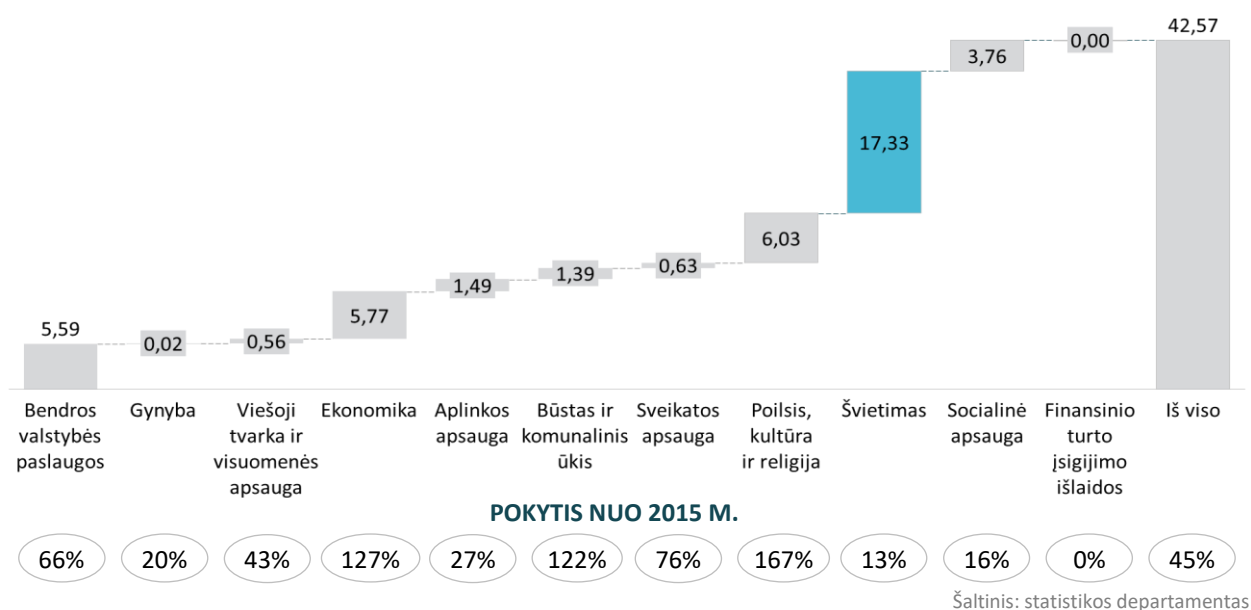
PAV. 78: SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS, 2010-2019 M., MLN. EUR

Šaltinis: Statistikos departamentas

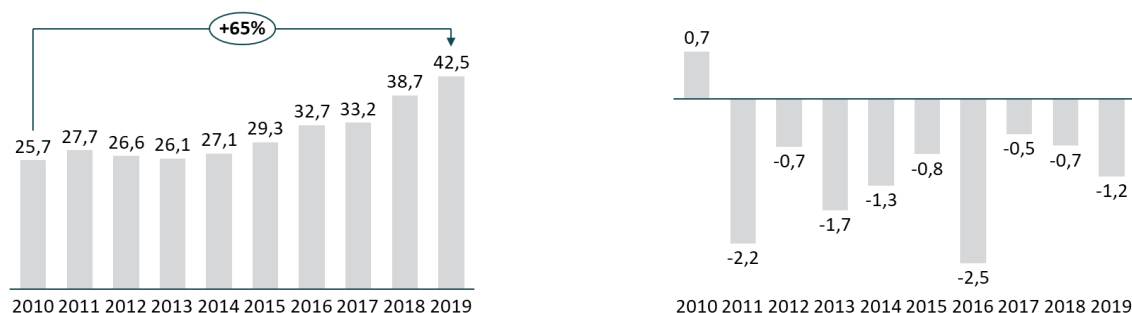
IŠLAIDOS | 2019 m. Savivaldybės išlaidos pateikiamos Pav. 79. 2019 m. išlaidos sudarė 42,57 mln. Eur. Didžiausią dalį sudarė švietimas – 41% iš visų išlaidų, poilsis, kultūra ir religija – 14% ir ekonomika – 14%.

PAV. 79: SAVIVALDYBĖS IŠLAIDOS PAGAL SRITĮ, 2019 M., MLN. EUR

Pav. 80 kairėje pusėje parodo, kaip Savivaldybės išlaidos keitėsi 2010-2019 m. laikotarpiu. Neatsižvelgiant į infliaciją, Savivaldybės išlaidos per metus vidutiniškai augo 5,7% ir šiuo laikotarpiu padidėjo 65%. Atsižvelgiant į infliaciją, realus biudžeto augimas buvo 40,3%.

PAV. 80: SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IŠLAIDOS IR PERTEKLIUS, 2010-2019 M., MLN. EUR

BIUDŽETO PERTEKLIUS | Pav. 80 dešinėje pusėje parodo Savivaldybės kasmetinį biudžeto perteklių / deficitą. Visu laikotarpiu, išskyrus 2010 m., Savivaldybė turėjo biudžeto deficitą, kuris sudarė vidutiniškai apie 4% pajamų. Nuo 2017 m. biudžeto deficitas stabiliai didėjo ir 2019 m. siekė 1,2 mln. Eur arba 3% pajamų. Pagal biudžeto deficitą palyginus su pajamomis, Savivaldybė rikiuojasi 45 vietoje tarp Lietuvos savivaldybių.

4.4 URBANISTINĖS PLĖTROS/VIEŠŲJŲ ERDVIŲ VYSTYMOSI GAIRIŲ ĮVERTINIMAS

Teritorijų planavimas ir savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas yra savarankiška savivaldybės funkcija. Įgyvendindama šias funkcijas Plungės r. sav. rengia Savivaldybės bendrąjį planą, specialiuosius planus, detaliuosius planus ir įgyvendina jų sprendinius. Plungės r. bendrasis planas (patvirtintas 2008 m. liepos 24 d. sprendimu Nr. T1-139), vykstant sparčiai plėtrai, keičiantis ekonominei ir

socialinei situacijai, buvo koreguojamas 2018 m. Atnaujinto bendrojo plano tiksluose kalbama apie žemės naudojimo nuostatų atnaujinimą, kraštovaizdžio savitumui svarbių ypatybių vystymą ir apsaugą, suplanuoti perspektyvių gyvenamųjų vietovių įtaką funkcinį ir erdvinį vystymą kryptims, patikslinti urbanizuojamų teritorijų plotų išdėstymą ir kitas temas. Šiuo metu galiojančioje bendrojo plano redakcijoje funkcinis zonavimas reglamentuotas tiek, kiek tai svarbu tokio mastelio savivaldybės rajono plėtros dokumentui.

Remiantis galiojančia Bendrojo plano redakcija, kuriame yra nustatoma Plungės r. sav. urbanistinio karkaso struktūra ir jos vystymo tendencijos, nusakytos aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano ir Telšių apskrities teritorijos bendrojo plano. Lietuvos Respublikos bendrajame plane numatyta, kad urbanistinį karkasą sudaro atraminis gyvenamųjų vietovių tinklas – įvairaus lygmens urbanistiniai centrai, kitos gyvenamosios vietovės, urbanistinės integracijos ašys, kurios parodo tam tikroje teritorijoje esančius ryšius ir jungtis tarp urbanistinių centrų. Plungės r. sav. teritorijoje yra išskirta:

- III lygmens a kategorijos lokalinis centras – esamas palaikomas – Plungės miestas;
- I-ojo lygmens 1A kategorijos – metropolinė urbanistinės integracijos ašis;
- II-ojo lygmens regioninės urbanistinės integracijos ašys (jungiančios pagrindinius lokalius centrus, prijungiant juos prie aukštesnio lygmens urbanistinės integracijos ašių);
- Urbanistinio karkaso plėtros koncentracijos arealo ruožas.

Taip pat, šiuo metu (2020 m. gruodžio mėn.) yra pradėtos Plungės miesto bendrojo plano keitimo procedūros.

4.5 ĮVAIZDŽIO RINKODAROS PRIEMONIŲ ĮVERTINIMAS

Miesto įvaizdžio kūrimas – vienas sudedamųjų miesto rinkodaros tikslų. Teigiamas miesto įvaizdis padeda pritraukti (bei išlaikyti esamus) verslus ir investicijas, turistus, taip pat kvalifikuotus darbuotojus, naujus gyventojus. Todėl turėtų būti siekiama sukurti tokį miesto įvaizdį, kuris atspindėtų Plungės r. savivaldybės ypatybes ir unikalumą bei atlieptų skirtingų tikslinių grupių – gyventojų, turistų, verslininkų ir investuotojų – poreikius.

Esamos situacijos analizės metu, atliktas Plungės r. savivaldybės įvaizdžio rinkodaros priemonių įvertinimas, remiantis kiekybiniais ir kokybiniais metodais:

- Viešai prieinamos informacijos internete analizė, vertinant Plungės r. savivaldybės formuojamą įvaizdį ir pozicionavimą; Lietuvoje ir užsienyje atliktų tyrimų ir studijų, susijusių su savivaldybių, tarp jų ir Plungės r. savivaldybės, įvaizdžiu, analizė;
- Miesto gyventojų nuomonės apklausa (*ataskaita bus papildyta gyventojų nuomonės apklausos rezultatais, kai jie bus prieinami*);
- SPP rengimo darbo grupių narių nuomonės tyrimas (I etapo duomenys).

Skirtingoms tikslinėms grupėms yra svarbūs skirtingi miesto aspektai, tačiau, remiantis prieinamomis miestų įvaizdžio studijomis, miesto / savivaldybės / regiono įvaizdis gali būti vertinamas atsižvelgiant į šiuos aspektus: (1) miesto pasiekiamumas ir susisiekimas, (2) aplinka ir saugumas, (3) traukos objektai ir lankytinos vietos, (4) laisvalaikio paslaugos ir pramogos, (5) apgyvendinimo infrastruktūra, (6) maitinimo infrastruktūra (Pav. 81).

PAV. 81: SAVIVALDYBĖS/MIESTO ĮVAIZDŽIO VERTINIMO ASPEKTAI

Šaltinis: „Lietuvos turizmo potencialo įvertinimo, nustatant didžiausias turistinės traukos vietas ir jų panaudojimo prioritetus, studija“, VŠĮ „Lietuvos turizmo institutas“; „Vilniaus miesto įvaizdžio tobulinimo studija. I etapas“, UAB „Lukrecijos reklama“

MIESTO PASIEKIAMUMAS IR SUSISIEKIMAS | Plungės rajonas patenka į pagrindinę šalies urbanistinės integracijos ašies įtakos zoną, kuri formuojama perspektyvių tarptautinių transporto koridorių pagrindu ir sieja šalies aukšto lygmens regionus tarpusavyje ir su kaimyninių šalių regionais.

Geografiniu požiūriu, nors Plungės rajonas yra automobilių kelių ir geležinkelio sankirtoje, vis tik Lietuvos mastu yra gana toli nuo pagrindinių rinkų – didžiųjų Lietuvos urbanistinių centrų, iš kurių tik Klaipėda yra arčiau nei 100 km (56 km). Atstumas nuo Plungės iki Vilniaus yra 287 km, iki Kauno – 185 km, iki Šiaulių – 102 km, iki Panevėžio – 180 km. Nuotolis nuo tankiausiai apgyvendintų bei didžiausių gyventojų skaičių turinčių miestų gali šiek tiek riboti vidinio turizmo srautus vienos dienos išvykoms. Papildomai, didesnis nuotolis nuo didžiųjų šalies miestų lemia dar didesnį apgyvendinimo paslaugų pasiūlos ir kokybės poreikį.

APLINKA IR SAUGUMAS | Esamos situacijos analizės duomenimis, Plungės r. savivaldybė yra saugi savivaldybė. Lyginant su panašaus dydžio savivaldybėmis bei šalies vidurkiu, Plungės r. fiksuojamas žemesnis nusikaltimų skaičius 100 tūkst. gyv. bei nepilnamečių nusikaltamumas. Plungės r. savivaldybės aplinkoje nepastebėta esminių problemų, išsiskiriančių neigiamai šalies kontekste ir galinčių turėti neigiamos įtakos savivaldybės įvaizdžiui.

TRAUKOS OBJEKTAI IR LANKYTINOS VIETOS | Viešojoje erdvėje Plungės r. dažniausiai minimas su turizmu Lietuvoje susijusiuose informacijos šaltiniuose:

- **Keliauk Lietuvoje portalas (www.lithuania.travel.lt)**: Plungės r. portale paminėtas 17 rezultatų, iš jų 15 tiesiogiai susiję su Plungės r. turistiniais objektais: Plungės ežerai, Išmanusis parkas, Plungės dvaro parkas, Žemaičių dailės muziejus, Siberijos apžvalgos bokštas, Plateliai, Paežerės stovyklavietė, Užgavėnių muziejus, Žemaitijos nacionalinis parkas, Šaltojo karo muziejus ir kt. Rezultatų portale skaičius yra pakankamai didelis, lyginant su kitomis Telšių regiono savivaldybėmis: Telšiai – 4 rezultatai, Mažeikiai – 0 rezultatų.
- **visitplunge.lt portalas**: Plungės turizmo informacijos centro portalas, orientuotas Plungės r. turizmo skatinimui,
- **welovelithuania.com portalas**: straipsniai, kuriuose minimas Plungės r., pasirodo bent po kartą per mėnesį, greičiausiai randamas straipsnis, kuriame aprašomos 10 vietų, kurias Plungėje verta pamatyti. Straipsnių gausa šiame portale Plungės r. ženkliai lenkia kitas Telšių regiono savivaldybes ir gali lygintis su tokiais žinomais kurortiniais miestais kaip Druskininkai, Birštonas.

Taigi traukos objektų ir lankytinų vietų objektų skaičiumi Plungės r. lenkia Telšių regione esančias kitas savivaldybes, traukos objektai yra gana plačiai nušviesti internetinėje erdvėje.

LAISVALAIKIO PASLAUGOS IR PRAMOGOS | Viešojoje erdvėje pateikiama labai ribota informacija apie laisvalaikio paslaugas ir pramogas Plungės r. savivaldybėje. Paslaugų pasiūla nėra pateikiama ir Plungės

turizmo ir informacijos centro portale. Laisvalaikio paslaugų ir pramogų pasiūlos trūkumą kaip problemą išskiria ir SPP rengimo darbo grupių nariai FGD metu.

APGYVENDINIMO INFRASTRUKTŪRA | Apgyvendinimo paslaugų teikėjai yra pateikiami Plungės turizmo ir informacijos centro portale. Pateikiamas gana platus sodybų gamtos apsuptyje asortimentas, tačiau poilsio centrų ir viešbučių pasiūla yra skurdesnė: turistams siūloma rinktis konferencijų ir laisvalaikio centrą „Porto“, viešbutį „Beržas“ arba „Linelis“ bei poilsio centrą „Sala Plateliai Resort“.

Plačiau išvystyta apgyvendinimo bei modernių poilsio centrų (spa) infrastruktūra galėtų prisidėti pritraukiant didesnius poilsiautojų (lankytojų) srautus į Plungės r.

MAITINIMO INFRASTRUKTŪRA | Maitinimo paslaugų teikėjai yra pateikiami Plungės turizmo ir informacijos centro portale. Remiantis portalo informacija, šiuo metu Plungės r. savivaldybėje veikia 13 maitinimo paslaugų teikėjų, didžiausia koncentracija – Plungės mieste.

Plačiau išvystyta maitinimo infrastruktūra galėtų prisidėti pritraukiant didesnius poilsiautojų (lankytojų) srautus į Plungės r.

Didesnio masto savivaldybių įvaizdžio vertinimas atliktas 2011-2012 m. – „Lietuvos turizmo potencialo įvertinimo, nustatant didžiausias turistinės traukos vietas ir jų panaudojimo prioritetus, studija“ (VŠĮ „Lietuvos turizmo institutas“). Studijoje Plungės r. priskirtas **vidutinio turizmo potencialo grupei**, kurią sudaro 18 (30 %) vietovių – 15 rajonų ir 3 miestai. Aukšto potencialo grupei priskiriami didieji Lietuvos miestai bei kurortai. Studijoje pateiktos rekomendacijos vidutinio potencialo vietovių grupei skirti didžiausią dėmesį formuojant valstybinę turizmo plėtros politiką, nepamirštant regionalumo aspekto. Kaip Plungės r. išskirtinumas studijoje įvardijami:

- Išskirtiniai gamtiniai / kultūriniai faktoriai: Minijos upė, Platelių ežeras;
- Išskirtinė vietinė socialinė ūkinė infrastruktūra: Žemaičių Kalvarijos šventovė, tradiciniai sezoniniai kultūros renginiai (pvz. tarptautinis Mykolo Oginskio festivalis);
- Išskirtiniai prioritetiniai produktai: Piligrimų turizmo; aktyvaus poilsio turizmo, kaimo turizmo, kultūrinio turizmo produktai.

Studijoje Plungės r. nėra priskiriami išskirtiniai infrastruktūrinio aprūpinimo ir paslaugų objektai.

Apibendrinant, Plungės r. įvaizdis bei rinkodaros priemonės šalies kontekste vertinamos teigiamai. Tačiau aiškesnis Plungės r. pozicionavimas bei unikalumų komunikavimas, plačiau išvystytas apgyvendinimo (poilsio) ir maitinimo infrastruktūros tinklas, didesnė laisvalaikio paslaugų ir pramogų pasiūla galėtų turėti reikšmingą teigiamą įtaką didesniajam rajono žinomumui, turistų srautams bei padėtų dar geriau išnaudoti esamus išskirtinius gamtinius / kultūrinius faktorius.

5. STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS

Atlikus vidinių ir išorinių veiksnių analizę, nustatytos esminės Plungės r. sav. stiprybės ir silpnybės, priklausančios nuo vidaus veiksnių, bei galimybės ir grėsmės, priklausančios nuo išorinių veiksnių.

LENT. 15: PLUNGĖS R. SAV. SSGG ANALIZĖ

STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
- Patogi rajono geografinė padėtis Lietuvoje; geras susisiekimasis su kitais miestais automobiliu ir geležinkeliais; - Išskirtiniai gamtiniai sąlygos – didelė saugomų teritorijų tipų gausa. Svarbiausi Plungės r. gamtiniai rekreaciniai veiksniai yra švarūs ir tinkami rekreacinei veiklai: ežerai, miškai, vaizdingas vidutiniškai stipriai agrariškai įsivintas kraštovaizdis; - Aukštas kultūros, meninių renginių lygis ir didelė jų pasiūla; išlaikytos unikalios rajono tradicijos; - Gera išvystyti turizmo produktai: Piligrimų turizmas; aktyvaus poilsio turizmas, kaimo turizmas, kultūrinis turizmas; - Kokybiškos sveikatos priežiūros paslaugos ir aukštas jų prieinamumas. Šie veiksniai prisideda prie ilgėjančios vidutinės gyventojų gyvenimo trukmės ir žemesnio mirtingumo¹²; - Pakankamai plačios įsidarbinimo galimybės – aukšta darbo vietų pasiūla pramonės sektoriuje, turintiems profesinį išsilavinimą; Plungės miestas – pramonės ir gamybos centras apskrityje; - Plungės r. sav. – saugi savivaldybė, mažėjantis ir pastoviai žemas nusikaltimų skaičius, lyginant su panašiomis savivaldybėmis ir šalies vidurkiu; - Aukštas švietimo paslaugų prieinamumas, stipri Plungės technologijų ir verslo mokykla; - Pakankamai efektyvus švietimo įstaigų tinklas ir lėšų panaudojimas: 1 mokiniui tenkanti mokyklos ploto dalis ir vidutinis moksleivių skaičius klasėje atitinka šalies vidurkį; - Orientacija ir parama smulkiam ir vidutiniam verslui – Savivaldybės SVV rėmimo priemonė, veikia stiprios asocijuotos verslo struktūros;	- Kelių, gatvių ir šaligatvių infrastruktūra; - Nepakankamai aiškus Plungės r. įvaizdžio pozicionavimas / informacijos sklaida apie kultūrinius / gamtinius objektus Lietuvoje bei užsienyje; - Nepakankamai išvystytas (nepakankamai įvairus) apgyvendinimo ir maitinimo infrastruktūros tinklas; turizmo srityje pagrindinis iššūkis – užsienio turistų skaičiaus ir turistų, kurie praleistų nakvynės, skaičiaus didinimas; - Ribota laisvalaikio paslaugų ir aktyvių pramogų pasiūla; - Į rajono savivaldą ir iniciatyvas neįsitraukusi vidurinė karta (35-60 metų gyventojai); - Augantis mokinių, neišlaikiusių matematikos egzamino / surinkusių žemą balų skaičių, skaičius; dėl to augantis mokinių skaičius, kurie negaus valstybės finansuojamos vietos aukštesiose mokymo įstaigose; - Augantis socialinės rizikos šeimų skaičių ir jose augančių vaikų skaičių – šios tendencijos yra priešingos nei šalyje ar panašaus dydžio savivaldybėse; - Žemas tiesioginių užsienio ir materialių investicijų skaičius rajone; - Vidutinis darbo užmokestis ženkliai mažesnis nei Lietuvos vidurkis; - Augantis eismo įvykių skaičius, dideli sužeistų ir žuvusių kelių eismo įvykiuose asmenų skaičiai; - Vėluojanti ugdymo įstaigų skaitmenizacija; - Kvalifikuotų specialistų trūkumas (mokytojų, gydytojų, psichologų, psichiatrų, inžinerinės pramonės, švietimo pagalbos specialistų trūkumas);

¹² Remiantis gyventojų nuomonės tyrimu, atliktu 2020 m. rugsėjį, sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumas identifiкуotas tarp tobulintinių sričių, tačiau tyrimo rezultatai, tikėtina, paveikti 2020 m. epidemiologinės situacijos dėl COVID-19 pandemijos.

STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
• Stiprus žemės ūkio sektorius, išvystyta logistika, didelis veikiančių žemės ūkio įmonių skaičius; • Gerai išvystyta rajono infrastruktūra: geležinkelis, transporto mazgas, 330kW elektra, dujotiekis, švarus vanduo; • Išplėtotas dviračių takų tinklas apie Platelių ežerą; • Kryptingas atliekų tvarkymo sistemos veiklos palaikymas ir naujų paslaugų tiekimas šioje srityje.	• Darbo vietų trūkumas paslaugų sektoriuje; • Aukštos nekilnojamo turto kainos, žema gyvenamųjų būstų pasiūla; • Nepakankamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir integruotų kompleksinių paslaugų pasiūla (pvz., pirminė – antrinė sveikatos priežiūra; policija – Užimtumo tarnyba; švietimo įstaigos – sveikatos priežiūra – vaikų psichiatrijos paslaugos); • Didelis šešėlis privačių paslaugų rinkoje; • Nepakankamai išvystyta moderni infrastruktūra: elektromobilių krovimo vietos, parkavimosi vietos; • Autobusų parko maršrutai nepatenkina dirbančiųjų poreikių; jungiamojo transporto stoka nuo Plungės stoties iki Nacionalinio parko (Šaltojo karo muziejaus).
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
• Didesnis nuotolis nuo didžiųjų šalies miestų, lemiantis didesnį apgyvendinimo paslaugų pasiūlos ir kokybės poreikį; • Platesnis atsinaujinančių išteklių panaudojimas – vėjo jėgainių plėtra; ES lėšų pritraukimas aplinkos ir infrastruktūros gerinimui; • Paslaugų skaitmenizacija aptarnavimo, paslaugų, viešojo valdymo sektoriuose; • Bendradarbiavimas su Lietuvos ir užsienio miestais-partneriais vystant įvairias paslaugų kokybės gerinimo / įvairovės didinimo iniciatyvas; • Kompensacijų verslui būsto nekilnojamo turto plėtrai skyrimas, taip sumažinant būsto kainas ir pritraukiant jaunas šeimas bei kvalifikuotus specialistus; • Pramoninės teritorijos išplėtimas, siekiant pritraukti daugiau pramonės specializacijos įmonių; • Investuotojų pritraukimas, steigiant pramonės parką ar kito darinio ekonomines zonas; • Plungės jūros pakrančių įveiklinimas padidintų Plungės miesto patrauklumą; • Platelių kurortinės teritorijos statuso siekimas.	• Vidinė ir išorinė gyventojų migracija; • Mažėjantis gyventojų skaičius, įskaitant mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus mažėjimą; • Senstanti visuomenė – didėjantis gyventojų medianinis amžius, vaikų / jaunimo ir darbingo amžiaus gyventojų dalies mažėjimas; • Šalies ir rajono politikos nestabilumas; • Šalies urbanizacija, lemianti didesnes investicijas į didžiuosius šalies miestus; • Plungės priskyrimas prie lokalaus centro Lietuvos Respublikos teritorijos Bendrajame plane (projektas); • Nuotolis nuo tankiausiai apgyvendintų bei didžiausių gyventojų skaičių turinčių miestų, galintis riboti vidinio turizmo srautus vienos dienos išvykoms; • Didelė konkurencija investicijų ir specialistų pritraukime su Telšiais, Mažeikiais ir Klaipėda; • Žmonių trūkumas gali privesti prie nepatrauklumo verslo plėtrai ir darbo jėgos stygiaus; • Aukštos nekilnojamo turto kainos gali trukdyti pritraukti jaunas šeimas, kvalifikuotus specialistus, kurie nori turėti nuosavą turtą.

PRIEDAS NR. 1. DARBO GRUPIŲ IR STRATEGINIO PLANAVIMO KOMISIJOS SUDĖTIS

LENT. 16: STRATEGINIO PLANAVIMO KOMISIJOS SUDĖTIS

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
1	Audrius Klišonis	Plungės rajono savivaldybės meras	Plungės rajono savivaldybė
2	Gintaras Bagužis	Sveikatos ir socialinės apsaugos komiteto pirmininkas	Plungės rajono savivaldybės taryba
3	Asta Beierle Eigirdienė	Plungės rajono savivaldybės mero pavaduotoja	Plungės rajono savivaldybė
4	Živilė Bieliauskienė	Turto skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
5	Vida Bondauskienė	Švietimo, kultūros ir sporto komiteto pirmininkė	Plungės rajono savivaldybės taryba
6	Mantas Česnauskas	Administracijos direktoriaus pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės administracija
7	Oresta Gerulskienė	Plungės rajono savivaldybės gydytoja	Plungės rajono savivaldybės administracija
8	Tomas Jocy	Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjas	Plungės rajono savivaldybės administracija
9	Mindaugas Kaunas	Administracijos direktorius	Plungės rajono savivaldybės administracija
10	Arvydas Liutika	Vietos ūkio skyriaus vedėjas	Plungės rajono savivaldybės administracija
11	Daina Martišienė	Ūkio, ekologijos ir kaimo reikalų komiteto pirmininkė	Plungės rajono savivaldybės taryba
12	Daiva Mažeikienė	Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
13	Audrius Misiūnas	Švietimo, kultūros ir sporto komiteto pirmininko pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės taryba
14	Airida Montvydienė	Žemės ūkio skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
15	Algirdas Pečiulis	Kontrolės komiteto pirmininkas	Plungės rajono savivaldybės taryba

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
16	Žaneta Piepalienė	Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
17	Žydrūnas Purauskis	Plungės rajono savivaldybės mero patarėjas	Plungės rajono savivaldybė
18	Tomas Raudys	Ūkio, ekologijos ir kaimo reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės taryba
19	Gintautas Rimeikis	Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas	Plungės rajono savivaldybės taryba
20	Liudas Skierus	Ekonomikos, finansų ir biudžeto komiteto pirmininko pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės taryba
21	Jonas Varkalys	Seimo narys	
22	Genovaitė Vasylienė	Socialinės paramos skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
23	Adomas Zamulskis	Ekonomikos, finansų ir biudžeto komiteto pirmininkas	Plungės rajono savivaldybės taryba

LENT. 17: PLUNGĖS RAJONO APLINKOS IR INFRASTRUKTŪROS DARBO GRUPĖ

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
1	Mindaugas Kaunas	Administracijos direktorius	Plungės rajono savivaldybės administracija
2	Gintaras Domarkas	Nausodžio seniūnas	Plungės rajono savivaldybės administracija
3	Vidimantas Domarkas	Direktorius	UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“
4	Gintas Orda	Inžinierius-mechanikas	UAB „Plungės autobusų parkas“
5	Roberta Jakumienė	Vietos ūkio skyriaus vyr. Specialistas	Plungės rajono savivaldybės administracija
6	Arvydas Jurkaitis	Direktoriaus pavaduotojas gamybai	UAB „Plungės vandenys“
7	Tomas Jocys	Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjas	Plungės rajono savivaldybės administracija
8	Dangirutė Jurkuvienė	Plungės miesto seniūnė	Plungės rajono savivaldybės administracija
9	Arvydas Liutika	Vietos ūkio skyriaus vedėjas	Plungės rajono savivaldybės administracija
10	Daiva Mažeikienė	Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
11	Algirdas Pečiulis	Kontrolės komiteto pirmininkas	Plungės rajono savivaldybės taryba

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
12	Žaneta Piepalienė	Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
13	Tomas Raudys	Ūkio, ekologijos ir kaimo reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės taryba
14	Gintautas Rimeikis	Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas	Plungės rajono savivaldybės taryba
15	Audrius Šapalas	Direktorius	SĮ "Plungės būstas"
16	Arūnas Tamošauskas	Generalinis direktorius	UAB "Plungės šilumos tinklai"

LENT. 18: PLUNGĖS RAJONO GYVENTOJŲ GEROVĖS KLAUSIMŲ DARBO GRUPĖ

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
1	Mantas Česnauskas	Administracijos direktoriaus pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės administracija
2	Gintaras Bagužis	Sveikatos ir socialinės apsaugos komiteto pirmininkas	Plungės rajono savivaldybės taryba
3	Alvidas Bakanauskas	Direktorius	Žemaičių dailės muziejus
4	Vida Bondauskienė	Švietimo, kultūros ir sporto komiteto pirmininkė	Plungės rajono savivaldybės taryba
5	Julija Čiuželienė	Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistė	Plungės rajono savivaldybės administracija
6	Oresta Gerulskienė	Plungės rajono savivaldybės gydytoja	Plungės rajono savivaldybės administracija
7	Rima Jokubauskienė	Pirmininkė	Plungės rajono bendruomenių asociacijos „Plungės kraštas“ pirmininkė
8	Antanas Martusevičius	Direktorius	VŠĮ "Plungės rajono savivaldybės ligoninė"
9	Romas Matulis	Direktorius	Plungės rajono savivaldybės kultūros centras
10	Daiva Mažeikienė	Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
11	Audrius Misiūnas	Švietimo, kultūros ir sporto komiteto pirmininko pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės taryba
12	Žaneta Piepalienė	Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
13	Gintautas Pocevičius	Klaipėdos AVPK Plungės rajono PK viršininkas	Plungės raj. PK
14	Gintautas Rimeikis	Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas	Plungės rajono savivaldybės taryba

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
15	Vida Saukalienė	Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotoja	Plungės rajono savivaldybės administracija
16	Violeta Skierienė	Direktorė	Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka
17	Stanislovas Tutlys	Plungės Trečiojo amžiaus universiteto rektorius	Plungės Trečiojo amžiaus universitetas
18	Genovaitė Vasylienė	Socialinės paramos skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
19	Jurga Venckuvienė	Jaunimo koordinatore	Plungės rajono savivaldybės administracija
20	Daiva Zablockienė	Direktorė	Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

LENT. 19: EKONOMIKOS KLAUSIMŲ DARBO GRUPĖ

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
1	Audrius Klišonis	Plungės rajono savivaldybės meras	Plungės rajono savivaldybė
2	Živilė Bieliauskienė	Turto skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
3	Antanas Borumas	Pirmininkas	Plungės rajono pramonininkų asociacija
4	Ričardas Jocy	Plungės smulkiojo verslo asociacijos atstovas	Plungės smulkiojo verslo asociacija
5	Sandra Kasmauskienė	Direktorė	Plungės turizmo informacijos centras
6	Gražina Lukošienė	Viešųjų ryšių specialistė	Plungės rajono savivaldybės vietos veiklos grupė
7	Ramūnas Lydis	Direktorius	Žemaitijos nacionalinio parko direktorius
8	Daina Martišienė	Ūkio, ekologijos ir kaimo reikalų komiteto pirmininkė	Plungės rajono savivaldybės taryba
9	Daiva Mažeikienė	Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
10	Audrius Misiūnas	Švietimo, kultūros ir sporto komiteto pirmininko pavaduotojas	Plungės rajono savivaldybės taryba
11	Airida Montvydienė	Žemės ūkio skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
12	Žaneta Piepalienė	Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja	Plungės rajono savivaldybės administracija
13	Daiva Šakinienė	Užimtumo tarnybos Plungės skyriaus vedėja	Užimtumo tarnybos Plungės skyrius

EIL. NR.	VARDAS, PAVARDĖ	PAREIGOS	ĮSTAIGA
14	Adomas Zamulskis	Ekonomikos, finansų ir biudžeto komiteto pirmininkas	Plungės rajono savivaldybės taryba

PRIEDAS NR. 2. DETALUS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

LENT. 20: I PRIORITETO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

PRIORITETAS	TIKSLAS	UŽDAVINYS	PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	PRIEMONĖS
I prioritetas. Rajono infrastruktūra	1.1. Vykdyti subalansuotą susisiekimo sistemos plėtrą	1.1.1. Pagerinti kelio dangą rajono valstybinės ir vietinės reikšmės keliuose ir sumažinti transporto srautus	50% 25% 25%	16
		1.1.2. Vystyti dviračių ir pėsčiųjų takų tinklą bei vykdyti eismo saugumą gerinančias priemones	33% 56% 11%	9
		1.1.3. Užtikrinti, kad viešojo transporto paslaugos patenkintų visų rajono gyventojų poreikius	80% 20%	5
		1.1.4. Sukurti efektyvią transporto priemonių laikymo sistemą	100%	3
	1.2. Užtikrinti rajone saugią ir švarią gyvenamąją aplinką	1.2.1. Sudaryti sąlygas subalansuotai aplinkos plėtrai užtikrinti	35% 29% 35%	17
		1.2.2. Užtikrinti saugumą viešose erdvėse	18% 9% 73%	11
		1.2.3. Užtikrinti geriamojo ir paviršinio vandens kokybę, atitinkančią Lietuvos ir Europos Sąjungos teisinius reikalavimus	17% 83%	6
		1.2.4. Užtikrinti atliekų surinkimą ir tvarkymą.	50% 50%	6

PRIORITETAS	TIKSLAS	UŽDAVINYS	PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	PRIEMONĖS
I prioritetas. Rajono infrastruktūra	1.3. Padidinti šilumos energijos naudojimo efektyvumą	1.3.1. Renovuoti ir modernizuoti rajono šilumos ūkį.	83% 17%	6
		1.4.1. Didinti socialinių paslaugų įvairovę, aprėptį ir kokybę	50% 30% 10% 10%	10
	1.4. Padidinti socialinio sektoriaus viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą	1.4.2. Aprūpinti socialiai remtinus gyventojus kokybišku socialiniu būstu	100%	2
		1.4.3. Sudaryti gyventojams galimybes rajone gauti kvalifikuotas visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas	64% 36%	14
		1.4.4. Plėtoti masiniam ir profesionalų sportui reikalingą infrastruktūrą ir remti sportinę veiklą	40% 40% 20%	10
		1.4.5. Sudaryti tinkamas sąlygas kultūros kūrimui ir sklaidai bei informacijos prieinamumui	22% 33% 33% 11%	9
		1.4.6. Optimizuoti švietimo įstaigų tinklą, išlaikant paslaugas kokybiškas ir prieinamas rajono gyventojams	32% 18% 46% 4%	28

- Įgyvendintų priemonių dalis

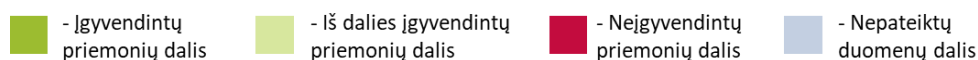
- Iš dalies įgyvendintų priemonių dalis

- Neįgyvendintų priemonių dalis

- Nepateiktų duomenų dalis

LENT. 21: II PRIORITETO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

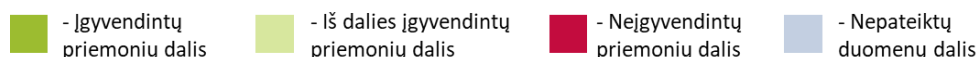
PRIORITETAS	TIKSLAS	UŽDAVINYS	PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	PRIEMONĖS
II prioritetas. Žmogiškieji ištekliai	2.1. Plėtoti bendruomeniškumą ir pilietiškumą	2.1.1. Stiprinti bendruomenių vaidmenį	40% 40% 20%	5
		2.1.2. Skatinti pozityvias jaunimo iniciatyvas ir aktyvumą	67% 33%	3
		2.1.3. Integruoti į visuomenę socialiai pažeidžiamus asmenis bei šeimas	83% 17%	6
		2.1.4. Ugdyti rajono gyventojų meninį ir sociokultūrinį išprusimą, išsaugant ir puoselėjant vietos kultūros tradicijas	31% 8% 62%	13
	2.2. Didinti savivaldos efektyvumą	2.2.1. Tobulinti savivaldybės valdymą ir administracinių paslaugų teikimą	71% 14% 14%	7
		2.2.2. Užtikrinti darnųjį rajono vystymą, rengiant planavimo dokumentus	40% 10% 50%	10
		2.2.3. Stiprinti verslo bendruomenės, savivaldos, švietimo ir profesinio rengimo institucijų bei kitų institucijų bendradarbiavimą	27% 27% 45%	11

Šaltinis: sudaryta autorių

LENT. 22: III PRIORITETO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

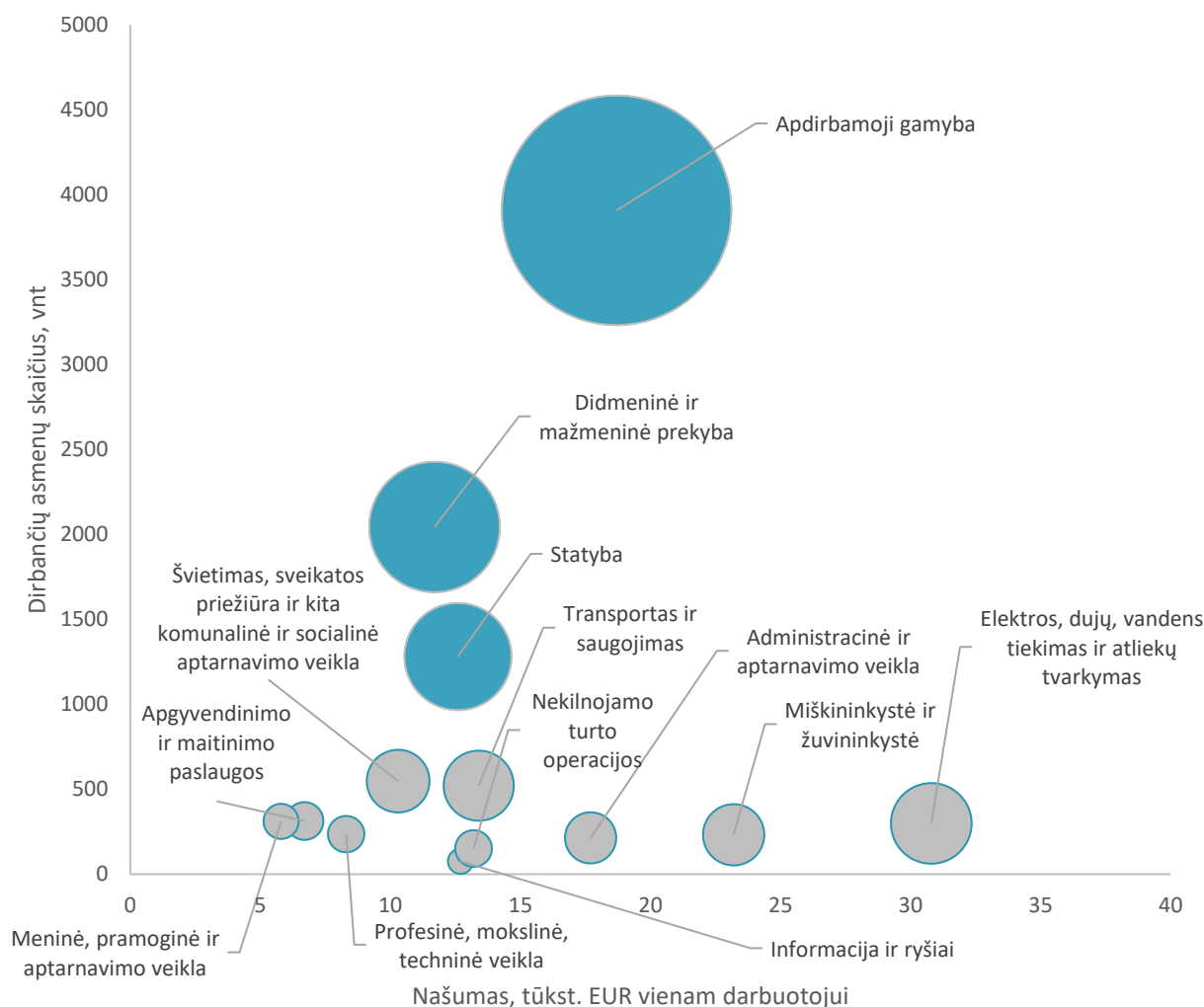
PRIORITETAS	TIKSLAS	UŽDAVINYS	PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	PRIEMONĖS
III prioritetas. Ekonominė aplinka	3.1. Kurti palankią ekonominę aplinką	3.1.1. Teikti verslui svarbią informaciją	30% 60% 10%	10
		3.1.2. Skatinti pramonės ir SVV verslą	33% 33% 33%	6
		3.1.3. Sudaryti sąlygas konkurencingam žemės ūkiui vystyti ir veiklos kaime įvairinimui	33% 33% 33%	6
	3.2. Plėtoti turizmo ir rekreacijos veiklą	3.2.1. Atkurti ir išplėtoti rajono turizmo institucinę ir planavimo sistemą	25% 25% 38% 13%	8
		3.2.2. Didinti rajono patrauklumą ir prieinamumą vietiniams ir užsienio turistams	63% 13% 13% 13%	8
		3.2.3. Skatinti apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų plėtrą	100%	4
		3.2.4. Sukurti kompleksinę viešąją turizmo infrastruktūrą	21% 42% 21% 17%	24
		3.2.5. Kurti rajono įvaizdį išsaugant, stiprinant ir kuriant naujus fizinius ir nematerialius produktus, leidžiančius atskirti Plungės rajoną nuo kitų rajonų	45% 36% 18%	11

Šaltinis: sudaryta autorių

PRIEDAS NR. 3: DETALI EKONOMINĖ SPECIALIZACIJA

PAV. 82: EKONOMINĖ SPECIALIZACIJA, 2018 M.

Šaltinis: sudaryta autorių

- Našumas yra apskaičiuojamas pridėtinę vertę padalinus iš darbuotojų skaičiaus;
- Apskritimo dydis simbolizuoja pridėtinę vertę – kuo didesnis apskritimas, tuo didesnė pridėtinė vertė;
- Mėlyna spalva pažymėtos 3 daugiausiai darbuotojų įdarbinančios ir pridėtinės vertės sukuriančios veiklos vietos.

PRIEDAS NR. 4. DUOMENŲ SKYDELIS

Duomenų skydelis pateiktas atskirame dokumente Excel formatu.